

ΠΕΝΤΑΕΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
2014-2019

Μέρος 1^ο

Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού Δήμου Ζακύνθου για την πενταετία 2014-2019

Κεφάλαιο 1.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ✓

- 1.1. Σκοπός ✓
- 1.2. Κατευθυντήριοι Πυλώνες Επιδιώξεων του 5ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Ζακύνθου ✓
- 1.3. Απώτεροι σκοποί ανά Πύλινα ✓
- 1.4. Κύρια Χαρακτηριστικά του Στρατηγικού Προγράμματος ✓

Κεφάλαιο 2.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (Ε.Π.)

*Περιεχόμενο και Διαδικασία Κατάρτισης του Ε.Π. [Περιγραφικό κεφάλαιο επί της διαδικασίας]
Το προγραμματικό κείμενο αποτελεί προϊόν μιας διαδικασίας, η οποία οργανώνεται στον Δήμο σε 9 βήματα:*

ΒΗΜΑ 1: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΒΗΜΑ 2: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΒΗΜΑ 3: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΒΗΜΑ 4: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ Π. Ι. Ν., ΚΑΙ ΆΛΛΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

ΒΗΜΑ 5: ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΒΗΜΑ 6: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (Ε.Π.)

ΒΗΜΑ 7: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Ε.Π.

ΒΗΜΑ 8: ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΒΗΜΑ 9: ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Κεφάλαιο 3.

ΒΗΜΑ 1 : ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

- 3.1. Σκοπός ✓

3.2. Οργάνωση του έργου ✓.....

3.3. Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής ✓

3.4. Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου

Κεφάλαιο 4.

ΒΗΜΑ 2: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

- 4.1. Σκοπός ✓

4.2. Συνοπτική αξιολογική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης ✓

Κεφάλαιο 5.

ΒΗΜΑ 3: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ-ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

- 5.1. Σκοπός ✓

5.2. Διατύπωση της αποστολής του Δήμου Ζακύνθου και του οραματισμού για τη Ζάκυνθο ✓

5.3. Καθορισμός της αναπτυξιακής στρατηγικής και στρατηγικών στόχων ανά τομέα ✓

5.4. Καθορισμός στρατηγικών δράσεων ανά τομέα ✓

Μέρος 1^ο

1.1. Σκοπός

Σκοπός του 5ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Ζακύνθου είναι η προώθηση της βιώσιμης Οικονομικής, Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανάπτυξης της Ζακύνθου και της Εσωτερικής Ανάπτυξης του Δήμου ως οργανισμού, σε αρμονία με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

1.2. Κατευθυντήριοι Πυλώνες Επιδιώξεων του 5ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Ζακύνθου

Οι εξής τρεις είναι οι Κατευθυντήριοι Πυλώνες Επιδιώξεων του 5ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Ζακύνθου

- Α) Προώθηση της Βιώσιμης Τοπικής Ανάπτυξης της Ζακύνθου**
- Β) Προώθηση της Εσωτερικής Ανάπτυξης του Δήμου Ζακύνθου ως Οργανισμού**
- Γ) Ανάπτυξη των Συνεργασιών του Δήμου Ζακύνθου**

1.3. Απώτεροι σκοποί ανά πυλώνα

Α) Προώθηση της Βιώσιμης Τοπικής Ανάπτυξης της Ζακύνθου

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα προσδιορίζει τις δραστηριότητες που θα αναπτύξει και θα εφαρμόσει ο Δήμος Ζακύνθου στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, με απώτερους σκοπούς :

- α]** τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της Ζακύνθου, με δράσεις στους τομείς:
  - της Κοινωνικής Πολιτικής, της Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Κοινωνικής Συνοχής
  - της Δημόσιας Υγείας
  - της Παιδείας, της Δια Βίου Μάθησης, του Πολιτισμού, της Τέχνης και Δημιουργίας, του Αθλητισμού
  - της Ισότητας των Φύλων, Αλληλοσεβασμού των κοινωνικών, οικογενειακών ρόλων τους και των δικαιωμάτων τους και της Ισότητας των Ευκαιριών
- β]** την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της Ζακύνθου και τη διασφάλιση της Ποιοτικής και Ασφαλούς Δημοτικής Ζωής, με παρεμβάσεις στους τομείς:
  - προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
  - βελτίωσης και διαχείρισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
  - βελτίωσης και επέκτασης των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης των δημοτών
- γ]** τη προώθηση και στήριξη της βελτίωσης της Ζακυνθινής οικονομίας και της απασχόλησης, με θεσμικές και επιχειρησιακές δράσεις σε κάθε βασικό τομέα της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας (αγροτικό-αγροτοδιατροφικό, κτηνοτροφικό, γενικό και ειδικό τουρισμό, υπηρεσίες κλπ)

Β) Προώθηση της Εσωτερικής Ανάπτυξης του Δήμου Ζακύνθου ως Οργανισμού

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα προσδιορίζει Δράσεις, Μέτρα και Ενέργειες βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του Δήμου ως δημόσιου φορέα / οργανισμού παροχής συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών, αλλά και ως θεσμού διασφάλισης της υλοποίησης επιμέρους πολιτικών

σε τοπικό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της άριστης εξυπηρέτησης των δημοτών του.

Ειδικότερα οι σχετικές δράσεις αποσκοπούν:

- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη
- στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών του Δήμου, της ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της δημιουργίας του «ψηφιακού Δήμου», της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης και αξιοποίησης της γης και των κτιριακών εγκαταστάσεων
- στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών με την εφαρμογή μεθόδων Διοικητικής Λογιστικής, ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων του Δήμου με την εισαγωγή συστημάτων (α) Διοίκησης με Στόχους (MbO), (β) εσωτερικού ελέγχου, και (γ) αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου που βρίσκονται εντός και εκτός της Ζακύνθου.

Γ) Ανάπτυξη των συνεργασιών του Δήμου Ζακύνθου

Ο ρόλος του Δήμου Ζακύνθου, πλέον των οριοθετημένων από το θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων του, είναι να μεριμνά για τη συνολική οικονομική και κοινωνική ευημερία της Ζακυνθινής κοινωνίας.

Επειδή η αιρετή διοίκηση του Δήμου δεν έχει μόνο χρέος για τη παροχή των πάγιων υπηρεσιών του Δήμου βάσει των επ'ακριβώς καθορισμένων και θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων, αλλά έχει κι την υποχρέωση να μεριμνά για το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Ζακύνθου επισημαίνει τη συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξή του Δήμου:

- Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές, κοινωνικές, συνεταιριστικές, και δημόσιες / δημοτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι και σωματεία)
- Οι άλλοι Δήμοι της Π.Ι.Ν. και η Π.Ι.Ν. αυτή καθ' αυτή
- Οι λοιποί Δήμοι και φορείς του πολιτικο-διοικητικού συστήματος της χώρας (Κεντρικοί φορείς – ΚΕΔΕ – και Περιφέρεια – Π.Ι.Ν. & ΠΕΔ),
- Παρεμφερείς Δήμοι και θεσμοί σε άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε. και διεθνώς, καθώς επίσης και
- Ευρωπαϊκοί Θεσμοί με αντικείμενο λειτουργίας τους την περιφερειακή κι τοπική ανάπτυξη και δη νησιωτική ανάπτυξη

εντοπίζει δραστηριότητες που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων φορέων και θα προσδιορίζει τις αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας και συντονισμού με αυτούς τους φορείς και στοχεύει επίσης, στην αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του Δήμου Ζακύνθου με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα, σε τοπικό, διαπεριφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, για τη συντονισμένη προώθηση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών και υλοποίηση δράσεων και συμφωνιών.

1.4. Κύρια χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Ζακύνθου αποτελεί εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, με τα εξής χαρακτηριστικά:

α. Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης της Ζακύνθου και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του Δήμου:

Αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από τον Δήμο, ώστε να προσφέρουν άριστες υπηρεσίες στους δημότες και στους άλλους κοινωνικούς εταίρους. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την Ζακυνθινή κοινωνία και την καθημερινή λειτουργία του Δήμου Ζακύνθου. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων της Ζακύνθου.

β. Αποτελεί μέρος του στρατηγικού προγράμματος ανάπτυξης του Δήμου Ζακύνθου και των Νομικών Προσώπων του:

Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής της Ζακύνθου, μετά από συμμετοχική επεξεργασία και τελική διαμόρφωση με τη Ζακυνθινή κοινωνία.

γ. Δεν στηρίζεται μόνο στη στενή ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:

Λαμβάνει υπόψη και τις ανάγκες και προσδοκίες της Ζακυνθινής Κοινωνίας και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές έχουν αναλυτικά και διατυπωθεί και καταγραφεί α) διαχρονικά στο Νησί, β) κατά την εκπόνηση του πρώτου επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Ζακύνθου της προηγούμενης δημοτικής περιόδου 2011-2014 και γ) στη διαδικασία επικαιροποίησης του οράματος για τη Ζακύνθο με 10ετή χρονικό ορίζοντα στο πλαίσιο της κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Ζακύνθου από τη νέα Δημοτική Αρχή.

3. ΒΗΜΑ 1 : ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

3.1. Σκοπός

Σκοπός του βήματος αυτού, η προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

ΒΗΜΑ 1 : ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ενέργεια 1η: Οργάνωση του έργου

Ενέργεια 2η: Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής

Ενέργεια 3η: Προγραμματισμός του έργου

Ενέργεια 4η: Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ του Δήμου

3.2. Οργάνωση του έργου

Η κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου πραγματοποιείται από την Εκτελεστική Επιτροπή του Δήμου, η οποία εισηγείται σχετικά στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Για το σκοπό αυτό η Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, συντάσσει σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος σε συνεργασία με τα όργανα της διοίκησης, τις υπηρεσίες του Δήμου και τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.

Καθώς η Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, δεν έχει την απαραίτητη στελέχωση, η Εκτελεστική Επιτροπή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει στην όλη διαδικασία στελέχη υπηρεσιών του Δήμου με παράλληλα καθήκοντα επί των αντικειμένων της Υπηρεσίας Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και τους μετακλητούς ειδικούς συνεργάτες του με επικεφαλής τον ίδιο το Δήμρχο Ζακύνθου.

Σε θέματα που αφορούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, η Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης συνεργάστηκε με υπαλλήλους των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών

Προσώπων του, που μπορούσαν να συμβάλλουν στον σχεδιασμό ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων.

Η Εκτελεστική Επιτροπή είχε στενή εποπτεία της προόδου των εργασιών της διαδικασίας

.....
 Η Εκτελεστική Επιτροπή έκρινε σκόπιμο, **η κατάρτιση του 2^{ου} αυτού επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Ζακύνθου που έχει χρονικό ορίζοντα το 2020, να λάβει ουσιαστικά υπόψη το καταρτισθέν το 2013, 1^ο επιχειρησιακό πρόγραμμα του νέου Δήμου Ζακύνθου, καθόσον τα βασικά δεδομένα της υφιστάμενης κατάστασης, δηλαδή, η αποτύπωση και αξιολόγηση της γενικής εικόνας της Ζακύνθου και του Δήμου ως Οργανισμού δεν έχουν μεταβληθεί και η επιστημονική – τεχνική και επιτελική αξιολόγησή της παραμένει σε πλήρη ισχύ**, καθώς δεν έχουν επέλθει σημαντικές μεταβολές το εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου. Σε ότι αφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου τα προβλήματα που είχαν επιμνησθεί και οι ανάγκες διατηρούνται στο ακέραιο, πολύ περισσότερο μάλιστα, όταν έχει μεσολαβήσει σημαντική στελεχική απομείωση υπηρεσιακών μονάδων του Δήμου μετά από μαζική μετάταξη δημοτικών υπαλλήλων σε άλλες υπηρεσιακές μονάδες κυρίως της Περιφέρειας.

Αυτή η αξιολόγηση της Ζακύνθου και της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- Τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης (τοπικά και εσωτερικά), τα οποία είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν από το Δήμο μεσοπρόθεσμα
- Τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα της περιοχής του Δήμου, ως προς τα κρίσιμα ζητήματα, τις ανάγκες των πολιτών, καθώς επίσης και την εκτιμώμενη ζήτηση για την παροχή υπηρεσιών σε επίπεδο Δήμου.
- Τις δυνατότητες και τις υφιστάμενες αδυναμίες των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, σε σχέση με (α) τις λειτουργίες που επιτελούν, το ανθρώπινο δυναμικό, την υλικοτεχνική τους υποδομή, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, και (β) την οικονομική κατάσταση του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του.
- Τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς από εξωγενείς παράγοντες (όπως θεσμικό πλαίσιο, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και χρηματοδοτήσεις).

Επίσης, **η Εκτελεστική Επιτροπή, έκρινε απολύτως σκόπιμο, οι επιχειρησιακοί στόχοι του Δήμου Ζακύνθου, να είναι εναρμονισμένοι, τόσο με τους οραματικούς και επιχειρησιακούς στόχους της νέας αναπτυξιακής περιφερειακής στρατηγικής της Π.Ι.Ν. με χρονικό ορίζοντα το 2020, όσο και με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις των τομειακών προγραμμάτων του εθνικού μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού για την περίοδο 2014-2020, που αντανάκλα τις επιλέξιμες και χρηματοδοτούμενες αναπτυξιακές ευρωπαϊκές προτεραιότητες, αφού οι δράσεις υλοποίησης των επιχειρησιακών στόχων του Δήμου, είναι αναγκαίο, λόγω της γενικότερης οικονομικής κατάστασης και της δημοτικής δεινής οικονομικής κατάστασης που διέρχεται ο Δήμος, να μπορούν να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΣΕΣ της περιόδου 2014-2020, η οποία θα χρηματοδοτεί υλοποίηση έργων και δράσεων τουλάχιστον μέχρι το 2022**

3.3. Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής

Η Εκτελεστική Επιτροπή καθόρισε σε συνεργασία με τα στελέχη του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Τεκμηρίωσης του Δήμου και τους επιστημονικούς συνεργάτες και συμβούλους του, τις αρχικές κατευθύνσεις για τα θέματα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης που έπρεπε να διερευνηθούν, αξιοποιώντας τις προτεραιότητες που αποτυπώνονταν στο προεκλογικό πρόγραμμα της πλειοψηφίας της Δημοτικής Αρχής. Η ενέργεια αυτή αποτέλεσε μια πρώτη ιεράρχηση για τα ζητήματα που θα αντιμετωπίσει κατά προτεραιότητα ο Δήμος, σύμφωνα με το εκλογικό της πρόγραμμα, κατά την νέα (τρέχουσα) προγραμματική περίοδο.

Η διατύπωση των προγραμματικών κατευθύνσεων που εξέδωσε η Εκτελεστική Επιτροπή και

για τις οποίες ενημερώθηκαν οι υπηρεσίες και στελεχικό δυναμικό του Δήμου, απεικονίζονται στη ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ του ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ «**ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΑΚΥΝΘΟ**» βάσει του πλαισίου της ιδρυτικής του διακήρυξης που προσδιόρισε το όραμα της πλειοψηφούσας δημοτικής παράταξης.

Στην ιδρυτική διακήρυξη ρητά αναφέρεται ότι μια πρόταση ολοκληρωμένης ανάπτυξης για το νησί μας, σύμφωνα με το όραμα της Δημοτικής Αρχής, οφείλει:

- να σέβεται και να προστατεύει το περιβάλλον
- να διασφαλίσει τη ποιότητα ζωής των κατοίκων
- να εξασφαλίσει συνθήκες ανάπτυξης για τους αγρότες να βοηθήσει στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος
- να λαμβάνει υπόψη τις κοινωνικές απαιτήσεις και ανάγκες
- να βοηθά την ανάπτυξη της τοπικής αγοράς
- να προσφέρει με ιδιαίτερη ευαισθησία στην παιδεία, τον αθλητισμό και τον πολιτισμό.

Σύμφωνα δε, με το πρόγραμμα του Δημοτικού Συνδυασμού, που υπερψηφίστηκε από τους Ζακυνθινούς Δημότες,

οι στόχοι για το Δήμο Ζακύνθου, θα διέπονται από το πνεύμα του στρατηγικού στόχου που δεν είναι άλλος από την αναβάθμιση της εικόνας του νησιού και αποκατάσταση της φήμης του, μέσω δημιουργίας υποδομών για ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής του δημότη.

Επιχειρησιακοί στόχοι του προγραμματικού οράματος της Δημοτικής Αρχής

Το προγραμματικό όραμα της Δημοτικής Αρχής για το Δήμο Ζακύνθου, όπως προκύπτει από το εκλογικό της πρόγραμμα, εγγράφονται οι εξής κατευθυντήριοι επιχειρησιακοί στόχοι ανά πτυχή της δημοτικής πολιτικής:

- **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

Με σκοπό την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους δημότες και την ανταπόκριση του Δήμου στο επιχειρησιακό και αναπτυξιακό του ρόλο και τη βέλτιστη άσκηση των αρμοδιοτήτων του, **κατάρτιση νέου αποτελεσματικού και παραγωγικού δημοτικού υπηρεσιακού οργανογράμματος**, προς επίτευξη οικονομικών κλίμακας, με τη συγχώνευση υπηρεσιακών μονάδων, ανά Διεύθυνση, καθώς και **επανακαθορισμός του χώρου λειτουργίας τους.**

Βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας όλων των νομικών προσώπων του Δήμου (ΔΕΥΑ, ΦΟΣΔΑ, Παιδικοί – Βρεφονηπικοί Σταθμοί, Κοινωφελής Επιχείρηση, Σχολικές Επιτροπές) **καθώς και της αναπτυξιακής ΟΤΑ ΑΕ (ΣΑΖ)** της οποίας είναι ο κύριος μέτοχος.

- **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ «ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ» και ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

- Με σκοπό την ουσιαστική, επιχειρησιακή και αποτελεσματική ανταπόκριση του Δήμου, σε έκτακτες περιπτώσεις φυσικών καταστροφών (κλιματολογικών ή γεωφυσικών αιτιών), **επανασχεδιασμός της Δημοτικής Πολιτικής Προστασίας σε όλα τα επίπεδα, με εκπόνηση ρεαλιστικών και αποτελεσματικών σχεδίων αντιμετώπισης των κινδύνων ανά κατηγορία, για τη βέλτιστη δυνατή διασφάλιση της προστασίας του πληθυσμού, των περιουσιών και της ιστορικής – πολιτισμικής κληρονομιάς**

- Με σκοπό την ουσιαστική συνεισφορά του Δήμου, αφενός για την προνοιακή στήριξη, βοήθεια, επικούρηση των ευάλωτων και πληγέντων από την οικονομική κρίση κοινωνικών ομάδων, διαφόρων κατηγοριών και αφετέρου των εχόντων ανάγκη ειδικής φροντίδας, μέριμνας, στήριξης, βοήθειας, επικούρησης και προστασίας ηλικιακών ομάδων, όπως παιδιών προσχολικής ηλικίας, ανηλίκων, εργαζομένων νέων μητέρων, γυναικών εκτεθειμένων σε βία, νέων, ηλικιωμένων, μελών μονογονεϊκών οικογενειών, καθώς και ατόμων με αναπηρίες, **ενίσχυση λειτουργίας των δημοτικών κοινωνικών δομών, τόσο στο επίπεδο του απασχολούμενου ανθρώπινου υπηρεσιακού δυναμικού, όσο και στο επίπεδο των απαραίτητων υποδομών και εξοπλισμού λειτουργίας τους, καθώς και δημιουργίας νέων, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο.**
  - **Δημιουργία επιπλέον νέων παιδικών σταθμών**
  - **Δρομολόγηση κοινωνικών συμπράξεων ή συμμετοχή σε κοινωνικές συμπράξεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την καταπολέμηση της φτώχειας και προαγωγή της κοινωνικής ένταξης**
  - **Δημιουργία δημοτικού δικτύου εθελοντικών ομάδων**, προσφοράς και αλληλεγγύης, συντονισμένου από κοινωνικούς λειτουργούς.
  - Με σκοπό την ελάφρυνση των οικονομικών βαρών των νοικοκυριών και επιχειρήσεων, λόγω της οικονομικής συγκυρίας, **δρομολόγηση οικονομικών μέτρων μείωσης, στο μέτρο του εφικτού, της τιμολόγησης των δημοτικών τελών.**
  - Με σκοπό τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας στο πλαίσιο των θεσμικών αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων του ο Δήμος **δρομολόγηση συνεργασιών με ενταταμένους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας της Πολιτείας και της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης** για θέματα, όπως οι διενέργειες υγειονομικών ελέγχων, εμβολιασμών κλπ, **καθώς και με επαγγελματικούς-επιστημονικούς φορείς του τομέα σωματικής και ψυχικής υγείας για εφαρμογή συμβουλευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων πρόληψης**
  - **με φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών συνέργειες για ειδικά θέματα**, όπως το κρίσιμο θέμα της περίθαλψης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψη των προβλημάτων που προξενούνται από την εγκατάλειψή τους.
- **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**
    - Στο πεδίο της διασφάλισης της δημόσιας υγείας και συνάμα της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης του νησιού, όπως και της ποιότητας του περιβάλλοντος, πρωταρχικό μέλημα είναι αφενός η εξασφάλιση των απαραίτητων υποδομών ύδρευσης αποχέτευσης και αφετέρου η διασφάλιση ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών αποβλήτων
  - Πρώτη προτεραιότητα, **η άμεση ολοκλήρωση των προγραμματισμένων, συγχρηματοδοτούμενων και υπό εκτέλεση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης** για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών όλου του νησιού, παράλληλα με **εξεύρεση λύσης για την εξασφάλιση και αποθήκευση πόσιμου νερού**, μέσω μελέτης επιστημονικής καταγραφής, αξιολόγησης και διαχείρισης των δυνατικών υδατικών πόρων της Ζακύνθου και **προώθηση**

προς ένταξη και χρηματοδότηση έργων περαιτέρω ανάπτυξης των υποδομών υδροδότησης του νησιού

- Παράλληλα, σε ότι αφορά στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, επίλυση του προβλήματος του τρόπου και χώρων διαχείρισής τους με κατασκευή μιας Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων(ΟΕΔΑ), με παράλληλη αναβάθμιση του προγράμματος Διαλογής στην Πηγή εφαρμογή και ανακύκλωσης των υλικών στο Κέντρου Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) του οποίου οι εγκαταστάσεις πρέπει άμεσα ν βελτιωθούν
  - έναρξη προγράμματος διαλογής στην πηγή των οργανικών απορριμμάτων
  - έναρξη προγράμματος επαναχρησιμοποίησης υλικών
  - Άμεσες ενέργειες για εγκατάσταση μονάδας ολοκληρωμένης ανακύκλωσης.
  - Τοποθέτηση νέων – σύγχρονων – καλαίσθητων συστημάτων υποδοχής απορριμμάτων – υψηλής χωρητικότητας, εφοδιασμένα με συστήματα τηλεματικής σε κεντρικά σημεία του Δήμου.
  - Εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος κομποστοποίησης σε επιχειρήσεις εστίασης με σκοπό τον περιορισμό του όγκου σκουπιδιών για ανακύκλωση.
  - Δημιουργία σταθμού μεταφόρτωσης των απορριμμάτων.
  - Οργάνωση, στελέχωση και διαχείριση των υπηρεσιών καθαριότητας του Δήμου
  - Προμήθεια σύγχρονου και ευέλικτου μηχανολογικού εξοπλισμού για την αποκομιδή των απορριμμάτων.
- **Στο πεδίο της προαγωγής της ποιότητας ζωής,** εγγράφονται ως επιδιώξεις
  - **Στο οικιστικό περιβάλλον** α) η Αναθεώρηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.), για την Πόλη της Ζακύνθου και β) η προώθηση ολοκλήρωσης των μελετών εφαρμογής των Σχεδίων Πόλης σε Μπόχαλη, Πλάνο, Ντουρέϊκα, γ) η προώθηση μελετών εφαρμογής των Σχεδίων Πόλης σε Καμίνια και Κήπους, δ) η σταδιακή περαιτέρω εφαρμογή του Σχεδίου Πόλης Λαγανά, σε ότι αφορά τους δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους
  - **Στη Πόλη της Ζακύνθου ειδικότερα** προτεραιότητες αποτελούν :
    - Η Δημιουργία Ιστορικού Κέντρου
    - Οι Παρεμβάσεις εξωραϊσμού των πλατειών Αγίου Μάρκου και Σολωμού, καθώς και των πεζοδρομίων της Λομβάρδου – παραλιακή- και Αλ. Ρώμα.
    - Η Ανάπλαση της παραλιακής και της παραθαλάσσιας ζώνης απο το Ξενία μέχρι την στροφή του Ακρωτηρίου.
    - Η ποιοτική αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και υποδομών της «πλαζ του ΕΟΤ» με δημιουργία ποδηλατοδρόμου και ανάπλαση της παράκτιας ζώνης, γραμμής αιγιαλού και παραλίας της περιοχής της για τους λουόμενους.
    - Ανάπτυξη δικτύου πεζοδρόμων – πεζοδρομίων (πρώτη προτεραιότητα: κατασκευή πεζοδρομίων στα Λαζαρέτα και Κρυονέρι).
  - **Στο εκτός οικισμών περιβάλλον,** αναθεώρηση χρήσεων γης , η χωροθέτηση δραστηριοτήτων και καθορίζονται οι επιτρεπόμενες ζώνες ανάπτυξης.

- Η με **Δημοτική Συγκοινωνία** σύνδεση των συνοικιών της Πόλης, των προαστίων της Πόλεως με κομβικά σημεία, όπως νοσοκομείο, αεροδρόμιο και με σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος
  - Η **Βιώσιμη Κινητικότητα** με εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος ελεύθερης προσβασιμότητας και απομάκρυνσης εμποδίων.
  - Η **Αξιοποίηση υπαρχόντων κοινόχρηστων χώρων** και η Διεκδίκηση απελευθέρωσης χώρων και απόδοσης στον Δήμο με σκοπό την αξιοποίησή τους
  - **Ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα δημόσια κτίρια και πλατειών**, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την αύξηση εσόδων του Δήμου. Αξιοποίηση του προγράμματος της πράσινης στέγης, για τη βελτίωση του μικροκλίματος. Πολιτικές για την ενθάρρυνση της εφαρμογής τους στα ιδιωτικά κτίρια
  - Στόχευση για άμεση **αύξηση του ποσοστού πρασίνου ανά κάτοικο** και **μείωση του «οικολογικού ίχνους»** σύμφωνα με το Global Footprint Network
  - **Ενεργή παρέμβαση του Δήμου για την Αναθεώρηση του Π.Δ. 906/1999** για την προστασία της χελώνας CARETTA-CARETTA σε στενή συνεργασία με το ΕΘΠΖ. Ενέργειες προς τα αρμόδια υπουργεία για την υλοποίηση της υποχρέωσης του Ελληνικού Δημοσίου προς τους θιγόμενους ιδιοκτήτες των περιοχών του ΕΘΠΖ, για αποζημίωση με τα προβλεπόμενα από το Π.Δ αντισταθμιστικά οφέλη. Δημιουργία σεμιναρίων και **προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε συνεργασία με το ΕΘΠΖ**, διευρύνοντας τις δράσεις στον τομέα αυτόν, **συνεργαζόμενοι και με ιδιώτες.**
- **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**
    - Ένταξη των Σχολείων στον κοινωνικό ιστό της πόλης και των οικισμών μετατρέποντάς τα σε πνευματικές, πολιτιστικές και αθλητικές κυψέλες.
    - **Αναδιάρθρωση** των σχολικών κτιρίων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - εξορθολογισμός της στέγασης.
    - Σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας **θεσμοθέτηση μέγιστου αριθμού μαθητών, 20 ανά τμήμα, λόγω σεισμικότητας της περιοχής.**
    - Ολοκλήρωση των εργασιών στο **ΕΠΑΛ**
    - **Πρόγραμμα συντήρησης των σχολικών μονάδων**
    - Εγκατάσταση υποδομών για την **ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο**
    - **Στέκι νεολαίας** – χώρος σκέψης, προβληματισμού, ψυχαγωγίας, δημιουργίας με ανάπτυξη θεματικών κύκλων και ενθάρρυνση προγραμμάτων εθελοντισμού με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων.
    - **Δημιουργία πολιτιστικού και εικαστικού κέντρου, μουσικής παιδείας και λοιπών εκδηλώσεων** με παραχώρηση από την ΚΕΔ κατάλληλου χώρου στο Σαρακηνάδο.
    - Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της **Δημοτικής βιβλιοθήκης.**
    - **Δημιουργία μουσείου Ελληνικής Γλώσσας και Παράδοσης.**
    - **Συνεργασία με τους εθνικοτοπικούς συλλόγους.** Στήριξη και ενθάρρυνσή τους

- **Θεσμοθέτηση πνευματικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων** με τη συνεργασία Σχολείων – πολιτιστικών φορέων και ιδρυμάτων της πόλης μας.
- **Ενίσχυση του μαζικού αθλητισμού** με νέα στοχευμένα και ολοκληρωμένα προγράμματα για τις ανάγκες κάθε ηλικίας.
- **Συνεργασία με τους τοπικούς αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους και στήριξη τους με υλικοτεχνική υποδομή.**
- **Κατασκευή νέων αθλητικών εγκαταστάσεων.**
- **Εκσυγχρονισμός των αθλητικών εγκαταστάσεων των σχολικών κτιρίων.**
- **Δημιουργία ανοικτών πρωταθλημάτων.**

• **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ**

Θεωρώντας ότι η οικονομία και η ανάπτυξη της Ζακύνθου στηρίζονται στους τρεις πυλώνες, Γεωργία- Κτηνοτροφία – Τουρισμός ως επιχειρησιακές επιδιώξεις εγγράφονται η ουσιαστική συμβολή του Δήμου

○ στην αναγκαία προσαρμογή της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στα Ευρωπαϊκά πρότυπα, καθώς και για την προώθηση των Ζακυνθινών προϊόντων σε αγορές της Ελλάδας και του εξωτερικού, χωρίς μεσάζοντες.

○ Η ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας για την απορρόφηση των προϊόντων μικροπαραγωγών

○ Η δημιουργία σφαγείων σε νέα θέση και η αξιοποίηση του χώρου των υφισταμένων εγκαταστάσεων δημιουργώντας θεματικό χώρο πολιτισμού

○ Η αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος σε υποδομές αλλά κυρίως σε ποιοτικά σημαντικά αναβαθμισμένες υπηρεσίες.

○ Η προβολή του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου του νησιού διεθνώς σε συνεργασία με φορείς, οργανώσεις αλλά και ιδιώτες.

○ Η προώθηση και προβολή και άλλων μορφών τουρισμού όπως ο καταδυτικός, περιπατητικός, συνεδριακός, αθλητικός, οικολογικός, εκκλησιαστικός τουρισμός καθώς και τουρισμού για την τρίτη ηλικία με στόχο την επιμηκύνση της τουριστικής περιόδου και έτσι σημαντικής αύξησης των μεγεθών της οικονομίας.

○ Η προώθηση δημιουργία και λειτουργίας προβλήτας κρουαζιεροπλοίων, μαρίνας για ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής, και προσαρμογή των υποδομών του λιμανιού στις σημερινές ανάγκες.

4. ΒΗΜΑ 2: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

4.1. Σκοπός

Σκοπός αυτού του βήματος, είναι η συνοπτική αποτύπωση προκειμένου να αξιολογηθεί η υφιστάμενη στη Ζάκυνθο οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και τεχνολογική κατάσταση, με σκοπό τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη πενταετία αλλά και πέραν αυτής. Ταυτόχρονα, η αποτύπωση της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων προκειμένου μέσω της αξιολόγησής της για τον εντοπισμό σημαντικών ζητημάτων της εσωτερικής ανάπτυξης που πρέπει να αντιμετωπιστούν

Για τον εντοπισμό κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης, η Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης απέστειλε με εντολή της Εκτελεστικής Επιτροπής σχετικό έντυπο ερωτηματολόγιο περιγραφής και αξιολόγησης της κατάστασης από τις υπηρεσίες και τα Νομικά Πρόσωπα, προς τους προϊσταμένους των υπηρεσιών του Δήμου, ώστε να καταγραφούν τα προβλήματα, οι ανάγκες και οι σχετικές προτάσεις.

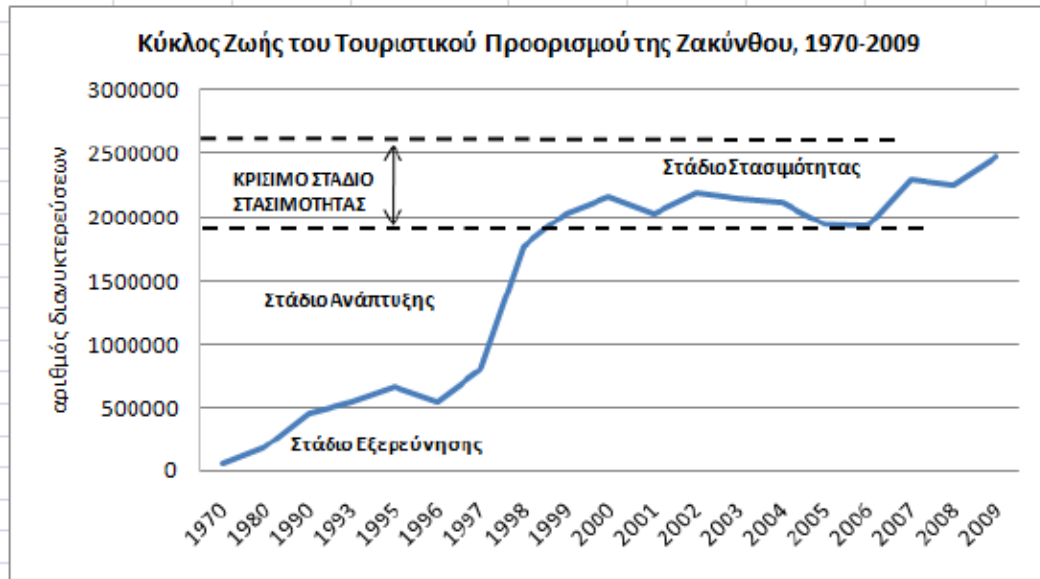
4.2. Υφιστάμενη κατάσταση

4.2.1. Συνοπτική αξιολογική αποτύπωση της γενικής εικόνας της περιοχής του Δήμου και της εικόνας των κυρίαρχων τάσεων των βασικών κοινωνικο-οικονομικών δραστηριοτήτων της

- **Η Ζάκυνθος** είναι ένας σημαντικός ιστορικός τόπος με πλούσιο πολιτισμό και ιδιαίτερου κάλους και αξίας φυσικό περιβάλλον. Η Ζάκυνθος είναι ένας πολύτιμος τόπος: για τους κατοίκους της, τη νεολαία της, την πατρίδα, το έθνος. Είναι πολύτιμη για τη μακραίωνη και πλούσια ιστορία της, για την πολύπλευρη, πολυδιάστατη και πολυσχιδή συμβολή της στο έθνος: στους αγώνες του, στα γράμματα, στις τέχνες, στον πολιτισμό. Είναι πολύτιμη για την πλούσια και ευγενή καλλιτεχνική και λαϊκή της παράδοση. Είναι πολύτιμη για την πλούσια αλλά και ταυτόχρονα σπάνια πανίδα και χλωρίδα που φιλοξενεί στη γη της αλλά και στα καταγάλανα νερά της. Ένα πολύτιμο και πανέμορφο δώρο της φύσης, η «ωραία και μόνη» του Κάλβου, η «materna mia terra» του Ούγκο Φώσκολου, η «γη που 'ναι απ' ανθούς κι από τραγούδια ηλιοχυμένη» του Κωστή Παλαμά, η «fair island, the fairest of all flowers» του Έντγκαρ Άλαν Πο. Γενέτειρα δύο εθνικών ποιητών – της Ελλάδας και της Ιταλίας – πολλών άλλων ποιητών, λογοτεχνών και καλλιτεχνών, ζωγράφων και αγιογράφων, ηθοποιών, μουσικοσυνθετών, το «φιόρο του Λεβάντε» των Ενετών, ο «πλωτός παράδεισος» των σημερινών επισκεπτών της, ντόπιων και ξένων, που κατά εκατοντάδες χιλιάδες την επισκέπτονται κάθε χρόνο και απολαμβάνουν την πανέμορφη φύση της, τα καταγάλανα και κρυστάλλινα νερά της, τα εξάισια προϊόντα της και την υπέροχη κουζίνα της, τις ρομαντικές καντάδες και μαντολινάδες της, την ιστορία της, την τέχνη της, τον πολιτισμό της.
- Αυτά **τα χαρακτηριστικά της Ζακύνθου αποτελούν στο σύνολό τους τα μεγάλα κι ποιοτικά συγκριτικά πλεονεκτήματά της, στα οποία πρέπει να εδράζονται οι πολιτικές ανάπτυξης της για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της.**
- Χρησιμοποιώντας τον γενικά αποδεκτό ορισμό περί «αγροτικότητας» (rurality), η **Αγροτική Ζάκυνθος** κατέχει το 95% της συνολικής έκτασης του νησιού, όπου κατοικεί το 70% περίπου του συνολικού πληθυσμού της. Η Αγροτική Ζάκυνθος περιλαμβάνει μία μεγάλη ποικιλία πεδινών και ορεινών κοινοτήτων, όπου διαφυλάσσονται τα ήθη, τα έθιμα και οι παραδόσεις του λαού της. Περιλαμβάνει, επίσης, περιοχές εξάισιου φυσικού κάλλους, με διεθνή προβολή και μεγάλη

περιβαλλοντική και ιστορική αξία, και πολλά μνημεία παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Η αγροτική οικονομία συμβάλλει σημαντικά στον πλούτο της Ζακύνθου (δηλ. στο σχηματισμό του Ακαθάριστου Εγχώριου Ζακυνθινού Προϊόντος) με ποικιλία οικονομικών δραστηριοτήτων που επεκτείνονται από την πρωτογενή γεωργική παραγωγή και τη μεταποίηση (π.χ. παραγωγή τροφίμων και ποτών), μέχρι τον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών (τουρισμός, αναψυχή, υγεία, παιδεία, εμπόριο, συμβουλευτικές και άλλες υπηρεσίες, κλπ.).

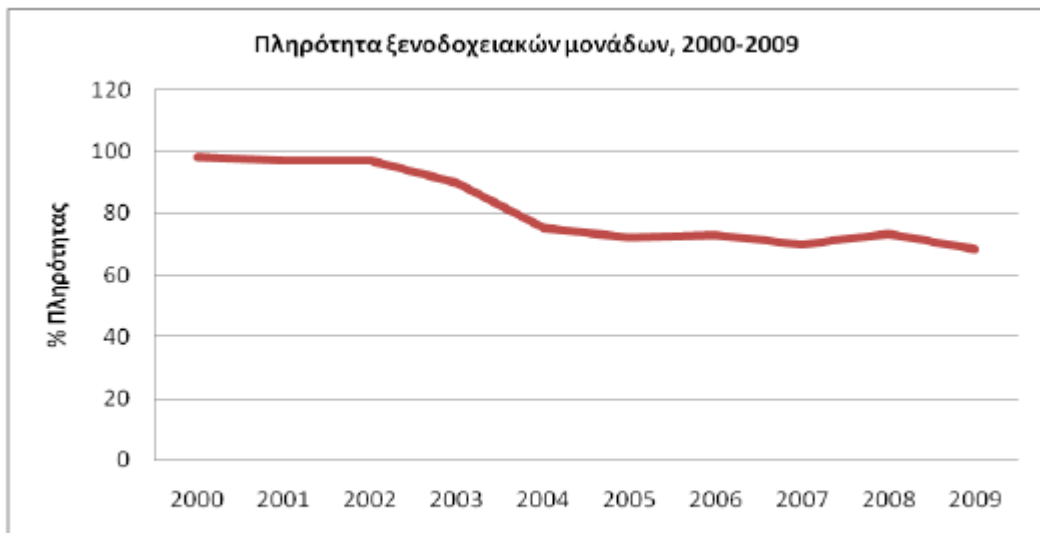
- **Η αγροτική οικονομία και κοινωνία** έχουν μεγάλη σημασία, όχι μόνο για τη συμβολή τους στον οικονομικό πλούτο του νησιού, αλλά επίσης γιατί αποτελούν αστείρευτη πηγή κοινωνικών, παραδοσιακών, και περιβαλλοντικών αγαθών και αξιών ανεκτίμητης αξίας. Ο ρόλος της γεωργίας, η επιρροή του φυσικού περιβάλλοντος, τα αγροτικά τοπία, η χλωρίδα και η πανίδα, είναι μερικά μόνον από τα στοιχεία που προσδιορίζουν τις διαφορές ανάμεσα στην αστική και στις αγροτικές περιοχές της Ζακύνθου και αποτελούν πηγή απόλαυσης, αλλά και πλούτου, αφού χάριν σ' αυτούς προσελκύνονται στη Ζάκυνθο εκατοντάδες χιλιάδες επισκέπτες που δημιουργούν έτσι προϋποθέσεις για αύξηση της απασχόλησης και τη δημιουργία εισοδήματος και πλούτου. Η διατήρηση, συνεπώς, αυτών των φυσικών και συνεχώς ανανεούμενων πλουτοπαραγωγικών πηγών σε κατάσταση συνεχούς αειφορίας και βιωσιμότητας, είναι μία *sine qua non* προϋπόθεση για την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα αυτής καθ' αυτής της Ζακυνθινής κοινωνίας. Πράγματι, η αγροτική οικονομία υπήρξε ιστορικά «η ατμομηχανή» της Ζακυνθινής οικονομίας, εξασφαλίζοντας «τα προς το ζείν» στη μέση Ζακυνθινή οικογένεια και προσφέροντας τις πρώτες ύλες για την στοιχειώδη μεταποιητική βιομηχανία/βιοτεχνία του νησιού: ελαιολαδοποιία, οινοποιία, σταφιδοεργασία, πυρηνελαιοουργεία, κ.ο.κ.
- Ωστόσο, **από τα μέσα της δεκαετίας του 1970** μιά νέα και πολλά υποσχόμενη οικονομική δραστηριότητα άρχισε να αναδύεται υπό την πίεση της ισχυρής ζήτησης των, Ιταλών και Γάλλων κυρίως, τουριστών οι οποίοι είχαν (ξανα)-ανακαλύψει το «φιόρο του Λεβάντε», γεγονός που τελικά οδήγησε στη σταδιακή παράδοση του ρόλου της «οικονομικής ατμομηχανής» της Ζακυνθινής οικονομίας στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών, με κυρίαρχο τον τουρισμό.
- **Η τουριστική ανάπτυξη της Ζακύνθου** από τη δεκαετία του 1980 ήταν σαφέστατα καθοδηγούμενη από την ισχυρή ζήτηση (demand driven) των τουριστών, γεγονός που οδήγησε αναπόφευκτα στο σημερινό τουριστικό προϊόν της Ζακύνθου και στα μικρά ή μεγάλα προβλήματα που το συνοδεύουν.
Όπως συμβαίνει με όλα σχεδόν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, οι τουριστικοί προορισμοί διάγουν έναν κύκλο ζωής που οδηγεί τελικά στην ωρίμανση, τη φθορά και την παρακμή, αν δεν ληφθούν έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα πολιτικής.
- Στην περίπτωση της Ζακύνθου, **το στάδιο της ωρίμανσης της τουριστικής ανάπτυξης φαίνεται να επήλθε προς τα τέλη του 2000**. Πράγματι, όπως απεικονίζεται από τα πραγματικά στοιχεία των αφίξεων και διανυκτερεύσεων των τουριστών κατά την περίοδο 1970-2009, οι ετήσιες διανυκτερεύσεις αλλοδαπών στο νησί μας κινούνται κατά την τελευταία δεκαετία σε ένα εύρος γύρω στις 2.000.000 - 2.500.000 διανυκτερεύσεις κατ' έτος, δηλ. γύρω από το «κρίσιμο εύρος της φέρουσας ικανότητας»

Πηγή: ΕΣΥΕ

-Από το 2000 καταγράφεται μία ανησυχητική στασιμότητα διάρκειας στον τουρισμό της Ζακύνθου από την οποία δεν φαίνεται να μπορεί να διαφύγει χωρίς μεγάλες αλλαγές στην μέχρι τώρα πορεία του, οι οποίες θα έπρεπε να είχαν ήδη ξεκινήσει να υλοποιούνται από τα έτη 2002-2004 τουλάχιστον.

Αυτό που είναι, ωστόσο, ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το ποσοστό ετήσιας πληρότητας των ξενοδοχειακών μονάδων της Ζακύνθου, κατά την χρονική περίοδο της τελευταίας δεκαετίας 2000-2009, βαίνει συνεχώς μειούμενο και από σχεδόν 100% που ήταν το έτος 2000 έχει κατέλθει σε περίπου 68% το έτος 2009, παρά τη σχετική αύξηση των διανυκτερεύσεων το 2009 και παρά την ισχυρή παγκόσμια αύξηση του τουρισμού.

Πηγή: ΕΣΥΕ

-Στην ίδια περίπου χρονική περίοδο καταγράφεται τάση σημαντικής συρρίκνωσης, στη Ζάκυνθο, του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα και της παραγωγικότητάς τους, όπως δείχνει η συμμετοχή των τομέων αυτών στο σύνολο της ΑΠΑ στον κατωτέρω πίνακα (πηγή ΕΛΣΤΑΤ 2011)

Κυρίως μη ευαίωτες είναι οι εξελίξεις του αγροτικού Ζακυνθινού παραγωγικού τομέα, που αντικατοπτρίζονται στη συνεχιζόμενη συρρίκνωση του και την εγκατάλειψη από το νέο ενεργό δυναμικό, καθόσον διατηρούνται αφενός οι χρόνιες διαρθρωτικές του αδυναμίες και αφετέρου οι αδύναμες σχετικά εξαγωγικές επιδόσεις και απορρόφησης της παραγωγής σε τοπικό επίπεδο (πηγή κείμενο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΙΝ - 2015)

	Πρωτογενής Τομέας			Δευτερογενής Τομέας			Τριτογενής Τομέας		
	% στο σύνολο της ΑΠΑ 2005	% στο σύνολο της ΑΠΑ 2010	Μεταβολή 2005-2010	% στο σύνολο της ΑΠΑ 2005	% στο σύνολο της ΑΠΑ 2010	Μεταβολή 2005-2010	% στο σύνολο της ΑΠΑ 2005	% στο σύνολο της ΑΠΑ 2010	Μεταβολή 2005-2010
Ζάκυνθος	6,5%	2,5%	-61,2%	8,4%	6,7%	-20,5%	85,1%	90,8%	6,7%
Κέρκυρα	4,0%	1,7%	-57,7%	10,3%	6,2%	-39,3%	85,7%	92,1%	7,4%
Κεφαλληνία & Ιθάκη	4,7%	5,1%	7,5%	20,7%	13,6%	-34,4%	74,5%	81,3%	9,1%
Λευκάδα	3,1%	2,0%	-36,4%	16,9%	11,7%	-30,6%	80,0%	86,3%	7,9%
Σύνολο ΠΙΝ	4,6%	2,6%	-43,7%	12,6%	8,4%	-33,5%	82,8%	89,0%	7,5%
Σύνολο Χώρας	4,9%	3,2%	-33,9%	19,7%	17,0%	-13,8%	75,4%	79,8%	5,8%

-Οι πιθανές μελλοντικές εξελίξεις που μπορούν να αναμένονται για τον Ζακυνθινό Τουρισμό, δεν είναι ευαίωτες αν δεν εξέλθει ο τουρισμός του νησιού από το στάδιο στασιμότητας που τα κύρια χαρακτηριστικά αυτού του σταδίου είναι ότι: η ποιότητα των τουριστικών υπηρεσιών μειώνεται, τα επίπεδα ζήτησης για τον τουριστικό προορισμό σταθεροποιούνται σε κάποιο επίπεδο και μετά αρχίζουν να μειώνονται, και η περιβαλλοντική υποβάθμιση του τουριστικού προορισμού αρχίζει να είναι προφανής και ανησυχητική.

Η στασιμότητα αυτή του Ζακυνθινού τουρισμού αποτελεί κατ'ουσίαν έκφραση της παρακμής του, παρακμής που είναι συνέπεια του είδους του Ζακυνθινού τουρισμού που πρόκειται

- για ένα είδος «τυποποιημένου» μαζικού τουρισμού,
- σχετικά χαμηλής Προστιθέμενης Αξίας,
- επικεντρωμένου κυρίως στο παράκτιο χώρο
- που δημιουργεί συνθήκες κορεσμού, «ασυμβατότητας» και συγκρούσεων σε αρκετές περιπτώσεις
  - τόσο με αξιόλογα στοιχεία φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος,
  - όσο και με το περιβάλλον στο οποίο ασκεί έντονες πιέσεις με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική διάχυση των ωφελειών.

Συμπληρωματικά δε,

1. οι νέες τάσεις στην τουριστική ζήτηση κατά τα τελευταία χρόνια, με προτίμηση σε: Εξατομικευμένες παρά μαζικές «πακεταρισμένες» διακοπές, που οι τουρίστες προτιμούν

-να αποφασίζουν για το που θέλουν να πάνε και τι θέλουν να κάνουν και να μην περιορίζονται από τα σχέδια και τα πακέτα των tour operators μη επιδιώκοντας πλέον μόνον ήλιο, θάλασσα και νυχτερινή ζωή, συμπληρωματικές δραστηριότητες (εκδρομές, πολιτισμικές επισκέψεις και δράσεις, διάφορα αθλήματα, κλπ.)

- να ζούν την «πραγματική Ζάκυνθο», παρά την «κατασκευασμένη» εμπειρία του μαζικού τουρισμού, όπως καθορίζεται από τα πακέτα διακοπών των tour operators.

- να επισκέπτονται περιοχές που δεν είναι περιβαλλοντικά υποβαθμισμένες.

- να βιώνουν διακοπές με δράση.

2. Η αυξανόμενη υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και της ποιότητας των τουριστικών υπηρεσιών που παρατηρούνται στους ώριμους τουριστικούς προορισμούς, όπως επί του παρόντος είναι η Ζάκυνθος.

3. Η εμφάνιση νέων τουριστικών προορισμών με νέες προσφορές, ποιότητα, και σε ανταγωνιστικές τιμές.

Αποτελούν σημαντικούς παράγοντες παρακμής του ζακυνθινού τουρισμού, μιας δεν μπορεί με τη σημερινή μορφή του, να ανταποκριθεί στις νέες αυτές τάσεις.

Ανάλυση SWOT Ζακυνθινής Γεωργικής και Αγροτικής Οικονομίας

Κίνδυνοι	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Οι ανταγωνιστικές πιέσεις που δέχονται τα Ζακυνθινά γεωργικά προϊόντα και οι υπηρεσίες. • Η τυχόν περαιτέρω αποδυνάμωση ανταγωνιστικότητας της γεωργικής παραγωγής ή των υπηρεσιών που προσφέρει ο ευρύτερος Ζακυνθινός αγροτικός τομέας. • Η περαιτέρω απελευθέρωση του εμπορίου με την ολοκλήρωση των πολυμερών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Doha. • Η τυχόν εντατικοποίηση των φαινομένων που προέρχονται από την κλιματική αλλαγή. • Η τυχόν περαιτέρω υποβάθμιση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος. • Η λειψυδρία. • Οι σοβαρές αδυναμίες που εμφανίζουν οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις. • Η έλλειψη σχεδιασμού παραγωγής και εμπορίας τοπικών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. • Η τυχόν καθυστέρηση ανανέωσης του ηλικιωμένου φυτικού κεφαλαίου κυρίως στα Φ&Λ. • Ραγδαία επέκταση της ελαιοκαλλιέργειας σε διάφορες ανταγωνιστικές χώρες (π.χ. Μαρόκο, Αίγυπτος, Κίνα, Αυστραλία, κλπ.) και η συνέχιση πτώσης των πραγματικών τιμών ελαιολάδου. • Περιορισμένη εγχώρια ζήτηση για βιολογικά προϊόντα. • Μετανάστευση ή/και αστικοποίηση του νεαρού γεωργικού πληθυσμού. • Τα εισαγόμενα προϊόντα θα συνεχίσουν να υποκαθιστούν τα τοπικά προϊόντα στα καταστήματα λιανικής πώλησης. • Ο τομέας της εστίασης, εντός και εκτός ξενοδοχείων, τείνει στην αυξανόμενη χρήση εισαγομένων τροφίμων. • Το κόστος παραγωγής θα συνεχίσει να αυξάνεται λόγω τιμών των εισαγομένων ζωοτροφών και απουσίας ιδιοπαραγόμενων ζωοτροφών. • Τυχόν μείωση των αφίξεων τουριστών θα μειώσει τη ζήτηση τοπικών προϊόντων. • Καθυστέρηση αναγνώρισης τυπικών Ζακυνθινών προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, κλπ., και υποκατάστασής τους από ομοειδή προϊόντα άλλων περιοχών που τα παράγουν. 	<ul style="list-style-type: none"> + Η κατοχύρωση των κατάλληλων Ζακυνθινών προϊόντων ως Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης ή ως Προϊόντων Γεωγραφικής Ένδειξης (π.χ. ελαιοκομικά προϊόντα, λαδοτύρι, κλπ.) + Η παραγωγή πιστοποιημένων βιολογικών προϊόντων θα διευρύνει σημαντικά τους ορίζοντες εμπορίας και κερδοφορίας. + Η ανανέωση του ηλικιωμένου φυτικού κεφαλαίου προσφέρει σημαντική ευκαιρία για νέες ποικιλίες προϊόντων με ζήτηση. + Αξιοποίηση του εύρους της εποχικότητας στη Ζάκυνθο για την παραγωγή προϊόντων «εκτός εποχής» (κυρίως φρούτα και λαχανικά, κ.ά.) + Οι φυτεύσεις με νέες ποικιλίες ανθεκτικών στην ξηρασία + Ο μεγάλος αριθμός τουριστών που επισκέπτεται το νησί και η προβολή της «Ζακυνθινής διατροφής», επίκεντρο της οποίας είναι πολλά Ζακυνθινά προϊόντα, αποτελεί μία σημαντική αγορά. + Ικανοποίηση της ισχυρής ζήτησης για εμφιαλωμένους οίνους ποιότητας και ιδιαίτερα οίνους ονομασίας προέλευσης. + Σημαντική ευκαιρία αποτελεί επίσης η διασύνδεση του αμπελοοινικού τομέα με τον τουρισμό και τον αγροτουρισμό σε συνδυασμό με τα περιφερειακά οιοποεία («Ζακυνθινοί Δρόμοι Κρασιού»). + Ανάπτυξη πιστοποιημένου «Ζακυνθινού Γαστρονομικού και Οινικού Τουρισμού». + Η παραγωγή και εμπορία επιτραπέζιων σταφυλιών, συμπεριλαμβανομένης της Ζακυνθινής σταφίδας, στα οποία η Ζάκυνθος είχε μια επιτυχημένη πορεία στο παρελθόν. + Η «συμβολαϊκή γεωργία» στην αμπελοκαλλιέργεια γενικά - επιτραπέζια σταφύλια και οίνοι ποιότητας- μπορεί να αποτελέσει μία καλή ευκαιρία αν οργανωθεί και εφαρμοστεί σωστά. + Η παραγωγή εξειδικευμένων αιγοπροβατοτροφικών προϊόντων (νέοι τύποι τυριών, γιαουρτιών, κλπ.) + Αυξανόμενη κοινωνική αποδοχή της βιολογικής γεωργίας. Ζακυνθινά γαστρονομικά σήματα βιολογικών προϊόντων. + Αστικοποίηση, οικονομική ευημερία και αυξανόμενη ζήτηση για βιολογικά προϊόντα. + Ισχυρή προβολή των βιολογικών προϊόντων και αυξανόμενη ζήτηση από μαζικούς τουρίστες (<i>boutique food shops, souvenir and gift shops</i> με βιολογικά Ζακυνθινά προϊόντα). + Ζακυνθινά βιολογικά αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά + Ευκαιρίες για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού και άλλων συναφών υπηρεσιών αναψυχής στον αγροτικό χώρο.

Δυνάμεις	Αδυναμίες
<p>+Κατάλληλες κλιματικές και αγρονομικές συνθήκες για την παραγωγή πρώιμων και ποιοτικών γεωργικών προϊόντων.</p> <p>+Παραγωγή ορισμένων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με ισχυρή ζήτηση π.χ. ελαιόλαδο, λαδοτύρι, κρασί, κλπ).</p> <p>+Καλές υποδομές σε ανθρώπινο και τεχνολογικό κεφάλαιο, για τη στήριξη του κλάδου.</p> <p>+Η ευρεία παραγωγική εποχικότητα του νησιού αποτελεί επίσης ένα από τα δυνατά σημεία της.</p> <p>+Ήπιο κλίμα και σχετικά κατάλληλα εδάφη για παραγωγή βιολογικών προϊόντων.</p> <p>+Παράδοση στην παραγωγή καλών και αυθεντικών τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων.</p> <p>+Δυνατότητες διασύνδεσης βιολογικών και παραδοσιακών προϊόντων με τον τουρισμό και την πιστοποιημένη γαστρονομία.</p> <p>+Ορισμένες καλές ποικιλίες κρασιών συμβάλλουν στην ανάπτυξη της τοπικής γαστρονομίας.</p> <p>+Ισχυρή ανάπτυξη της βιολογικής καλλιέργειας τα τελευταία χρόνια.</p> <p>+Ιδανικές κλιματικές συνθήκες για την ανάπτυξη αγροτουριστικών υπηρεσιών και άλλων υπηρεσιών αναψυχής</p> <p>+Πλήθος φυσικών και περιβαλλοντικών αγαθών για τον ίδιο σκοπό.</p>	<p>- Η σχετικά μεγάλη απόσταση από τα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα και το υψηλό κόστος μεταφορών.</p> <p>- Το μικρό μέγεθος και ο πολυτεμαχισμός των γ.ε.</p> <p>- Ο μάλλον γηρασμένος γεωργικός πληθυσμός.</p> <p>- Η έλλειψη επαρκών ποσοτήτων ύδατος για αρδεύσεις και η ως εκ τούτου υποβάθμιση της ποιότητας των προϊόντων.</p> <p>- Οι ελλείψεις κατάλληλων υποδομών και θεσμών εμπορίας για αποτελεσματικό χειρισμό στο μετασυλλεκτικό στάδιο.</p> <p>-Οι περιορισμένες βροχοπτώσεις και η έλλειψη επαρκών ποσοτήτων νερού.</p> <p>- Οι Οργανώσεις και οι δομές εμπορίας των προϊόντων χρειάζονται εκσυγχρονισμό και περαιτέρω ενίσχυση.</p> <p>-Η μικρή αναγνωρισιμότητα των Ζακυνθινών ελαιοκομικών προϊόντων περιορίζει τις δυνατότητές τους.</p> <p>-Η χαμηλή ανταγωνιστικότητα που προκύπτει από τον μικρό-τεμαχισμό (δυσχέρεια στην εκμηχάνιση) και τον γηρασμένο πληθυσμό των αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων.</p> <p>-Η πλήρης εγκατάλειψη της καλλιέργειας επιτραπέζιων σταφυλιών και άλλων οπωροφόρων κατά τις τελευταίες δεκαετίες.</p> <p>-Η υψηλή εξάρτηση από εισαγόμενες ζωοτροφές.</p> <p>-Η έλλειψη σχετικής δημοτικής πολιτικής για τα παραδοσιακά γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα.</p> <p>-Η έλλειψη επαρκούς εκπαίδευσης, κατάρτισης και γεωργικών εφαρμογών για τη βιολογική και την παραδοσιακή γεωργία.</p> <p>-Η έλλειψη κατάλληλων τοπικών πιστοποιητικών οργανισμών για την παραδοσιακή γεωργία.</p> <p>-Η έλλειψη τοπικής αγοράς και απαραίτητων υποδομών για τη βιολογική και την παραδοσιακή γεωργία.</p> <p>-Η έλλειψη κατάλληλων και επαρκών υποδομών για αγροτουριστικές υπηρεσίες και άλλες υπηρεσίες αναψυχής.</p>

Ανάλυση SWOT για το Ζακυνθινό Τουρισμό

Δυνάμεις	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Υψηλής ποιότητας και αισθητικής αξίας θαλάσσιο περιβάλλον με εξίσια γενικότερη γεωμορφολογία που συνθέτει μία ποικιλία τοπίων & ακτών, ελκτικών για τους επισκέπτες ✓ Αμμώδεις, παραλίες εύκολα προσβάσιμες παραλίες με ρηχά ζεστά και ασφαλή νερά, παραλίες σε περιοχές ευρωπαϊκού και διεθνούς περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (σύνολο Κόλπου Λαγανά – Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου) και βραβευμένες για το φυσικό κάλλος τους παραλίες και ακτές με διεθνή προβολή, και αναγνωρισιμότητα (παραλία Γέρακα, Ακτή Αγ. Γεωργίου («Ναυάγιο») ✓ Σημαντική παρουσία πολύ αξιόλογων ιστορικών, πολιτιστικών στοιχείων & πολιτισμικής & θρησκευτικής παράδοσης που λειτουργούν ως πόλος έλξης ✓ Ήδη αναγνωρισμένος διεθνώς, σημαντικός τουριστικός προορισμός ✓ Κλιματολογική ανωτερότητα με ήπιους χειμώνες και ζεστά καλοκαίρια κι έναν μέσο όρο 300 ηλιόλουστων ημερών ετησίως ✓ Σχετικά καλή δυνατότητα πρόσβασης στο νησί ✓ Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) με δραστηριοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος, ιστορίας και πολιτισμού ✓ Ύπαρξη μικρών επιχειρήσεων που επιτρέπει τη «προσωποποίηση» της φιλοξενίας 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη καινοτομικής κουλτούρας ➤ Χαμηλός βαθμός διάχυσης τεχνολογιών ➤ Σχετική ανυπαρξία σε (δια) τομεακές συνεργασίες (π.χ. οριζόντιες συνεργασίες αγροδιατροφής - εστίασης- φιλοξενίας κλπ) ➤ Χαμηλή ποιότητα προσφερομένων ανωδομών (μεγάλος αριθμός ενοικιαζομένων δωματίων και ξενοδοχείων με μέση και χαμηλή κατηγορία κλινών) και μη επαρκώς πιστοποιημένων υπηρεσιών ➤ Σημαντικές ανεπάρκειες στην τουριστική προβολή και τη δημιουργία brand ➤ Χαμηλό επίπεδο εξειδίκευσης ανθρώπινου δυναμικού, χαμηλή παραγωγικότητα εργασίας ➤ Τάση υπέρβασης φέρουσας τουριστικής ικανότητας ➤ Επικράτηση «μαζικών» τουριστικών προτύπων, με έντονη εποχική συγκέντρωση που φαίνεται να εξαντλούν τη δυναμική τους ➤ Μειούμενος βαθμός αυθεντικότητας <p>(βλέπε κατωτέρω και «Ζακυνθινός Τουρισμός Διαρθρωτικά Προβλήματα»)</p>

Ευκαιρίες	Κίνδυνοι
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση διαφοροποιημένων προτιμήσεων τουριστών για ειδικές μορφές «μη μαζικού» τουρισμού, (πολιτιστικός, περιβαλλοντικός, θρησκευτικός, extremes sports κλπ) ✓ Εμφάνιση νέων αγορών (Ρωσία, Κίνα) ✓ Δυνατότητα αξιοποίησης της τοπικής τουριστικής αγοράς σε συνδυασμό με άλλους παραγωγικούς κλάδους (τρόφιμα, τοπικά προϊόντα, ενθυμήματα) ✓ Νέες τεχνολογικές εξελίξεις κυρίως στη ψηφιακή οικονομία που παρέχουν τη δυνατότητα αξιοποίησης του πολιτιστικού, πολιτισμικού, περιβαλλοντικού, ιστορικού κλπ τοπικού αποθέματος και συγκριτικού, συνάμα, πλεονεκτήματος και του τουριστικού τοπικού προϊόντος γενικότερα. ✓ Ευρωπαϊκή έμφαση σε στρατηγικές ευφυούς εξειδίκευσης ✓ Αναδυόμενος τομέας της δημιουργικής, πολιτιστικής οικονομίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυσμενές οικονομικό περιβάλλον εξαιτίας της κρίσης ➤ Σημαντικός διεθνής κυρίως ανταγωνισμός στο υφιστάμενο τουριστικό μοντέλο ➤ Χαμηλή εξειδίκευση τουριστικού ανθρώπινου δυναμικού ➤ Αυξημένες περιβαλλοντικές πιέσεις στον παράκτιο χώρο και συνθήκες κορεσμού ➤ Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι (π.χ. παράκτια ρύπανση, σεισμικότητα κλπ)

Ζακυνθινός Τουρισμός : Διαρθρωτικά Προβλήματα

- Εικόνα της Ζακύνθου ως φτηνός, θορυβώδης, αδιαφοροποίητος, νεανικός (sea-sun-sand-sex) προορισμός
- Βαθμιαία επιδείνωση του τουριστικού προϊόντος και έλλειψη επανεπένδυσης και βελτίωσης των υποδομών
- Αύξηση των αφίξεων τουρισμού αλλά μείωση των κατά κεφαλήν δαπανών τουρισμού
- Ανεπάρκεια στην οργάνωση και τον προγραμματισμό
- Εξάρτηση από μεγάλους tour operators για την προώθηση και τη διανομή του τουριστικού προϊόντος
- Πληθώρα, αναρχικά αναπτυγμένων ΜΜΤΕ, που στοχεύουν σε βραχυπρόθεσμη κερδοφορία
- Ακατάλληλη και ανεπίκαιρη εκστρατεία μάρκετινγκ που έχει μικρή ή καθόλου αποτελεσματικότητα
- Ανεπάρκεια των υποδομών για να εξυπηρετήσουν την πάντα-αυξανόμενη ζήτηση, έστω και φτηνή
- Έλλειψη συντονισμού στον προορισμό και ασέβεια στις ανάγκες των τουριστών
- Έλλειψη επαγγελματισμού και επαγγελματικής κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα, με εξαιρέσεις
- Ατομικιστική συμπεριφορά από τις ΜΜΤΕ και απροθυμία συνεργασίας σε συλλογική βάση
- Ανάπτυξη του τουρισμού ως μοναδική επιλογή τοπικής ανάπτυξης
- Υπερβολική παροχή τουριστικών υπηρεσιών και άγριος ανταγωνισμός τιμών
- Αδυναμία του ιδιωτικού τομέα να επενδύσει σε μακροπρόθεσμα προγράμματα
- Επιδείνωση των φυσικών/περιβαλλοντικών, κοινωνικών και πολιτιστικών πόρων
- Ανεκτικότητα των ΜΜΤΕ να αντισταθούν στην παγκόσμια συγκέντρωση του Τουριστικού τομέα
- Ανεπαρκείς μηχανισμοί διανομής που παράγουν υπερβολική εξάρτηση από τους μεσάζοντες
- Προβλήματα στην ανάπτυξη μάρκετινγκ του τουρισμού
- Έλλειψη έρευνας για να προσδιοριστούν αντικειμενικά τα κόστη και τα οφέλη, και αντίκτυποι του τουρισμού
- Έλλειψη έρευνας για να προσδιοριστούν αντικειμενικά τα κόστη και τα οφέλη όσον αφορά στις νέες προκλήσεις τουριστικής ζήτησης

Συμπέρασμα:

Μπροστά σε μία τέτοια κατάσταση **απαιτείται ολοκληρωμένο σχέδιο αναζωογόνησης του ζακυνθινού τουρισμού επικεντρώνοντας στην αξιοποίηση των πιο εξειδικευμένων και ξεχωριστών προτερημάτων και πλεονεκτημάτων (φυσικών, περιβαλλοντικών, πολιτισμικών, πνευματικών, πολιτιστικών) του νησιού με προτότυπο και ευρηματικό πνεύμα, αντιστοιχισμένο και ανταποκρινόμενο στις νέες τάσεις στην τουριστική ζήτηση, που εκ των πραγμάτων πρέπει να τροφοδοτηθεί με στοχευμένες δράσεις ολοκληρωμένης ανάπτυξης της ζακυνθινής υπαίθρου, βελτίωσης της ποιότητας τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών, με ανάπτυξη ουσιαστικών διατομεακών και διακλαδικών επιχειρηματικών συνεργασιών, με εισαγωγή της καινοτομίας και ενσωμάτωση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στο εμπορικό παραγωγικό, κοινωνικό σύστημα, με παράλληλη βελτίωση των δεξιοτήτων και προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού**

Συνοψίζοντας

παρατίθενται **τα κρίσιμα ζητήματα του παραγωγικού τομέα του νησιού**, στα πρέπει να ανταποκριθεί ο στρατηγικός και κατ'επέκταση επιχειρησιακός σχεδιασμός του Δήμου

Κρίσιμα Ζητήματα για την Τοπική Οικονομική Ανάπτυξη και Απασχόληση

- Αλλαγή του παραγωγικού προτύπου ανάπτυξης με βελτίωση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος με νέες και εναλλακτικές δραστηριότητες, προσαρμοσμένες στην τοπική ταυτότητα και ιδιαιτερότητα, ιδίως μέσω της ήπιας αξιοποίησης των φυσικών και πολιτισμικών πόρων και αποθεμάτων και της αξιοποίησης της ζήτησης για τοπικά παραδοσιακά προϊόντα (Δημιουργία ισχυρής Ταυτότητας Τουριστικού Προορισμού Ζακύνθου - Brand Name - με βασικά χαρακτηριστικά το Πολιτιστικό Απόθεμα, καθώς και το Ανθρώπογενές και Φυσικό Περιβάλλον)
- Σχεδιασμός συνολικής δέσμης δράσεων για τη διαφοροποίηση και αναβάθμιση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος με νέους τρόπους και μέσα (πολιτιστικός, συνεδριακός, ιστιοπλοϊκός, καταδυτικός τουρισμός, θρησκευτικός, υγείας & ευεξίας, κλπ.), αναβάθμιση / διαφοροποίηση υφιστάμενων τουριστικών υποδομών και αντίστοιχη προσαρμογή επενδυτικών κινήτρων
- Μέτρα ενίσχυσης κλάδων της οικονομίας (Δημιουργική Οικονομία, χειροτεχνία, παραδοσιακή και σύγχρονη γεωργική παραγωγή και προϊόντα, αλιεία, βιοτεχνία και υπηρεσίες) και δικτύων συνεργασιών για τον εμπλουτισμό και την ολοκλήρωση του τουριστικού προϊόντος (τοπική κουζίνα, Σύμφωνα Ποιότητας, δρόμοι κρασιού / ελαιολάδου, εκθέσεις και αγορές τοπικών προϊόντων)
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη μέτρων αναβίωσης παραδοσιακών καλλιέργειών και αξιοποίησης των εδαφικών πόρων με ανταγωνιστικές καλλιέργειες και άλλες εναλλακτικές χρήσεις

- Αναβάθμιση και σχεδιασμός δομών και υποδομών για την δια βίου μάθηση
- Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και συγκράτηση του νεανικού πληθυσμού και των αποφοίτων ΤΕΙ (Δημιουργική Οικονομία)
- Συνεργασίες με ΑΕΙ & ΤΕΙ για την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων με τοπική ταυτότητα και ποιότητα
- Εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και δημιουργία δομών και ενίσχυση δραστηριοτήτων έρευνας-τεχνολογίας και δημιουργικής οικονομίας
- Διασφάλιση χώρων συγκέντρωσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (επιχειρηματικών «θερμοκοιτίδων», Επιχειρηματικά / Βιοτεχνικά Πάρκα)
- Προσέλκυση επενδύσεων για την ανάπτυξη νέων επενδυτικών δραστηριοτήτων στην Πράσινη και στην Δημιουργική οικονομία

4.2.2. Συνοπτική αξιολογική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής στο Δήμο Ζακύνθου

Φυσικό περιβάλλον

Η Ζάκυνθος είναι προικισμένη από τη φύση με ένα εξαιρετικής ομορφιάς και ιδιαίτερης σημασίας φυσικό περιβάλλον, με αναγνωρισμένη αξία τόσο από λογοτέχνες και καλλιτέχνες, όσο και από τους επίσημους θεσμούς σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ύπαρξη πολλών θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών ως περιοχών Natura 2000, αλλά και η δημιουργία του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου αποδεικνύουν την μεγάλη αξία της πλούσιας, αλλά και σπάνιας αξίας, χλωρίδας και πανίδας της Ζακύνθου, που αποτελεί πόλο έλξης, αλλά και πηγή πλούτου, στη Ζάκυνθο. Πολλές είναι επίσης οι «περιοχές εξαιρετικού φυσικού κάλλους» (Δυτικές Ακτές και Γαλάζιες Σπηλιές, «Ναυάγιο», Φάρος και Μυζήθρες Κερίου, Πλακάκι Αγαλά, Κορακονήσι Κοιλιωμένου, Ρόξα / Λιμνιώνας Αγ. Λέοντα, Φυλάκιο / Αλμυρά Εξωχώρας, Καμπί, Λούχα, Σπηλιές, Μαραθονήσι, Γέρακας, Λάκες Βραχίονα, τα Πευκοδάση κλπ.), οι οποίες δεν έχουν αναγνωριστεί ως τέτοιες ακόμα επισήμως από το κράτος και δεν προστατεύονται και κινδυνεύουν να υποβαθμιστούν ή ακόμα και να καταστραφούν, στερώντας έτσι τις επόμενες γενεές Ζακυνθινών από πολύτιμα μνημεία χλιετηρίδων εργασίας της φύσης και ανεξάντλητες πηγές ανθρώπινης απόλαυσης και πλούτου.

Το ήπιο μεσογειακό κλίμα της Ζακύνθου, το ιδιαίτερα ενδιαφέρον ανάγλυφο τοπίο με την αρμονική συνύπαρξη ορεινών ογκών προς την βορειοδυτική πλευρά και πεδινών εκτάσεων, εξαιρετικής γεωργικής, οικολογικής και αισθητικής αξίας, προς την νοτιοανατολική πλευρά δημιουργούν ένα εξαιρετο οικολογικό σύνολο.

Οι μεγάλες παραλίες του Λαγανά, του Τσιλιβί, των Αλυκών, του Βασιλικού, αλλά και οι μικρότερες και πεντακάθαρες ακτές στη βορειοδυτική πλευρά του νησιού αποτελούν ισχυρά στοιχεία ενεργητικού της Ζακύνθου. Ισχυρά στοιχεία ενεργητικού αποτελούν και οι σημαντικές βροχοπτώσεις που προσφέρουν δυνατότητες δημιουργίας σημαντικών υδάτινων αποθεμάτων που χρειάζεται ο τόπος.

Ανθρωπογενές περιβάλλον

Από την άλλη μεριά, το ευρύτερο ανθρωπογενές περιβάλλον της Ζακύνθου εμφανίζει σοβαρές αδυναμίες, όπως είναι π.χ. το πεπαιρωμένο και ανεπαρκές για τις σημερινές ανάγκες οδικό δίκτυο του νησιού, ο ανύπαρκτος χωροταξικός σχεδιασμός και η παντελής έλλειψη σχεδιασμού χρήσεων γης, ο ανεπαρκής πολεοδομικός σχεδιασμός, η ανεπάρκεια των υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης, ευπρεπούς διαχείρισης των παντός φύσεως απορριμάτων, η τεράστιες ελλείψεις σε υποδομές θαλάσσιας προσβασιμότητας στη Ζάκυνθο, κυρίως η έλλειψη κατάλληλης μαρίνας ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής και προβλήτας προσάραξης

κρουαζιεροπλοίων, παρά την ύπαρξη τεράστιων ευκαιριών δημιουργίας αυτών των υποδομών κατά το πρόσφατο παρελθόν.

Πράγματι, οι ευκαιρίες που υπήρξαν κατά το παρελθόν έμειναν παντελώς ανεκμετάλλευτες αλλά παρόμοιες ευκαιρίες θα υπάρξουν και στο εγγύς μέλλον και ο Δήμος θα πρέπει να έχει προετοιμαστεί κατάλληλα και έγκαιρα για να εκμεταλλευθεί τις νέες ευκαιρίες.

Καθαριότητα – Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Μέγα ζήτημα του Δήμου και του νησιού είναι η διαχείριση των στερεών αποβλήτων με μείζονα προτεραιότητα τη νόμιμη διάθεσή τους, η αντιμετώπιση του φαινομένου της αυθαίρετης διάθεσης απορριμμάτων και ογκωδων αντικειμένων, η διαχείριση των ογκωδών και αδρανών αποβλήτων, η διασφάλιση του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας από τα απορρίμματα και τα απόβλητά τους και εν τέλει η καθαριότητα, εντός και εκτός οικισμών σε όλη την έκταση του νησιού.

Ο Σύνδεσμος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Ζακύνθου είναι ο αρμόδιος κατά το νόμο ΦοΔΣΑ για την λειτουργία των έργων και των εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων. Διαχειρίζεται κάθε χρόνο περίπου 25.000 τ. στερεών αποβλήτων οι οποίοι διατίθενται στον υπάρχοντα ΧΥΤΑ για το οποίο όμως έχει εκδοθεί από την ΠΙΝ απόφαση «διακοπής λειτουργίας» του. Έως την έναρξη λειτουργίας του νέου μοντέλου προβλέπεται η προσωρινή διαλογή και δεματοποίηση των παραγόμενων απορριμμάτων.

Για την προώθηση του απαραίτητου και μεγάλου πλέγματος δράσεων και έργων καθώς και για τη λειτουργία των έργων, απαιτείται άμεσα ορθολογική εσωτερική οργάνωση του φορέα και κρίνεται απολύτως αναγκαία η ενίσχυσή του με νέο μόνιμο προσωπικό.

Υδρευση – Αποχέτευση

Παράλληλα με το σημαντικότερο ανωτέρω ζήτημα, μείζονος σημασίας και προτεραιότητας θέμα είναι η Υδρευση και Διαχείριση Υδατινων Πόρων και Αστικών Υγρών Αποβλήτων. Η Δ.Ε.Υ.Α. Ζακύνθου που συστάθηκε το 1992 με τελευταία συστατική πράξη το 2011, με τη δημιουργία του ενιαίου Δήμου Ζακύνθου και την ενσωμάτωση σε αυτή του Συνδέσμου Υδρευσης και της Δ.Ε.Υ.Α. Αλυκών, είναι ο αρμόδιος κατά το νόμο φορέας στους τομείς της ύδρευσης και της αποχέτευσης συμπεριλαμβανομένης και της επεξεργασίας των λυμάτων και της διαχείρισης των όμβριων υδάτων.

Υδρευση – Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Το σύνολο των διατιθέμενων υδάτων από την Δ.Ε.Υ.Α.Ζ. προέρχεται από την υδρομάστευση υπογείων υδάτων από γεωτρήσεις που έχει στην ιδιοκτησία της η Δ.Ε.Υ.Α.Ζ., είτε από ιδιωτικές γεωτρήσεις που έχουν παραχωρηθεί με συμβόλαια για εκμετάλλευση από την Δ.Ε.Υ.Α.Ζ.. Οι γεωτρήσεις που έχει στην διάθεση της η Δ.Ε.Υ.Α.Ζ. (ενεργές και μη) καθώς και η δυναμικότητά τους φαίνονται στον επόμενο πίνακα. Στον πίνακα αυτόν παρατίθενται επίσης και τα εσωτερικά δίκτυα των οικισμών με αναφορά στην τροφοδοσία τους και οι τροφοδοσίες οικισμών που στερούνται εσωτερικών δικτύων και σύνδεσης με τα κεντρικά δίκτυα.

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	m ³ /h
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ (Κερί – Μπόχαλη)			
1	Γ1 - ΓΕΩΡΓΗΛΑ	ΚΕΡΙ	30
2	Γ27 - ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ	ΚΕΡΙ	25
3	Γ II - ΚΕΡΚΙΔΑΡΙ ΜΕΣΑ	ΚΕΡΙ	60
4	Γ26 - ΚΕΡΚΙΔΑΡΙ ΕΞΩ	ΚΕΡΙ	30

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	m³/h
5	Γ41 - ΚΕΡΚΙΔΑΡΙ	ΚΕΡΙ	30
6	Γ42 - ΚΕΡΚΙΔΑΡΙ	ΚΕΡΙ	30
7	Γ10 - ΓΕΡΜΑΝΟΥ	ΚΕΡΙ	20
8	Γ ΙΙΙ - ΚΑΛΕΝΤΖΗ ΚΑΤΩ	ΚΕΡΙ	55
9	Γ28 - ΣΚΑΝΔΑΛΗ	ΛΙΘΑΚΙΑ	40
10	Γ21 - ΝΤΑΜΑΡΙ ΜΕΣΑ	ΛΙΘΑΚΙΑ	60
11	Γ9 - ΝΤΑΜΑΡΙ	ΛΙΘΑΚΙΑ	60
12	Γ3	ΛΙΘΑΚΙΑ	60
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ Εσωτερικού ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΕΡΙΟΥ			
13	Γ11 - ΑΜΠΕΛΟΣ	ΑΓΓΛΑΣ	30
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΟΡΕΙΝΗΣ ΖΩΝΗΣ			
14	Γ15 - ΚΑΛΕΝΤΖΗ ΠΑΝΩ	ΚΕΡΙ	55
ΧΩΡΙΑ ΛΟΥΧΑ & ΓΥΡΙ			
Χωρίς δίκτυο - Τροφοδοτούνται από υδροφόρες			
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ			
15	Γ 51 (ΖΓ20) - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΜΟΥΖΑΚΙ	20
16	Γ55 (ΖΓ91) - ΠΑΝΑΓΙΑ	ΜΟΥΖΑΚΙ	12
17	ΖΓ19 - ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑ (δεν έχει λυθεί το ιδιοκτησιακό)	ΠΑΝΤΟΚ/ΡΑΣ	12
18	ΜΑΡΗ (Μέχρι 2011)	ΜΟΥΖΑΚΙ	13
19	ΓΕΩΤΡΗΣΗ ΙΓΜΕ ΞΕΝΟΥ(Δεν λειτουργεί)	ΜΟΥΖΑΚΙ	
20	ΓΕΩΤΡΗΣΗ ΑΝΤΩΝΑΚΗ(Δεν λειτουργεί)	ΜΟΥΖΑΚΙ	
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΑ			
21	Γ62 - ΛΑΚΩΜΑ	ΠΑΝΤΟΚ/ΡΑΣ	7
22	ΖΓ16 - ΜΟΥΤΖΟΥΚΛΗ	ΠΑΝΤΟΚ/ΡΑΣ	12
23	ΖΓ18 - ΤΡΙΛΑΓΚΑΔΟ	ΠΑΝΤΟΚ/ΡΑΣ	14
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΛΙΘΑΚΙΑΣ			
25	ΖΓ15 - ΛΑΓΚΑΔΑ	ΛΙΘΑΚΙΑ	43
26	ΖΓ22 - ΜΟΥΤΓΟΠΕΤΡΟΥ	ΛΙΘΑΚΙΑ	43
27	ΖΓ 13 - ΚΑΜΑΡΩΤΗ	ΛΙΘΑΚΙΑ	25
28	ΖΓ 14 - ΤΣΙΒΟΥΛΙ	ΛΙΘΑΚΙΑ	25
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΒΡΥΣΑΚΙΑ - ΑΡΓΑΣΙ (ΠΡΩΝ Δ.Ε.Υ.Α.Ζ.)			
29	Γ1	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	20
30	Γ2	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	9
31	Γ3 - ΛΑΔΙΚΟΥ (δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
32	Γ4 (δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
33	Γ5 ΜΠΟΤΩΝΗ ΣΥΚΙΑ δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
34	Γ6 (δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	m³/h
35	Γ7 (δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
36	Γ8 (ΒΓ9) δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
37	Γ9 (δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
38	Γ10 δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
39	Γ11 (δεν λειτουργεί)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	
40	ΑΜΠΕΛΑ 1 (ιδιωτική)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	11
41	ΑΜΠΕΛΑ 2 (ιδιωτική)	ΒΡΥΣΑΚΙΑ	11
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΠΟΧΑΛΗΣ			
42	ΖΓ88 - ΑΚΡΩΤΗΡΙ	ΜΠΟΧΑΛΗ	20
43	ΖΓ07 ΤΡΕΙΣ ΜΑΡΤΥΡΕΣ Ιδιωτική (θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον)	ΜΠΟΧΑΛΗ	10
44	ΖΓ01 ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (δεν λειτουργεί)	ΜΠΟΧΑΛΗ	
45	ΖΓ02 ΚΟΜΟΥΤΟΥ (δεν λειτουργεί)	ΜΠΟΧΑΛΗ	
46	Παλαιά Σχολεία (δεν λειτουργεί)	ΜΠΟΧΑΛΗ	
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΡΙΟΥ			
47	ΖΓ 10 - ΜΕΛΙΣΣΑ	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙ	28
48	Γ IV - ΜΕΛΙΣΣΑ	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙ	60
49	ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙ	30
50	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙ (δεν λειτουργεί)	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙ	
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΡΟΜΙΡΙ			
51	ΓΡ1 Γεώτρηση ΡΟΜΙΡΙ	ΡΟΜΙΡΙ	21
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΤΣΙΛΙΒΙ (ΠΛΑΝΟΣ)			
52	ΑΥΓΟΥΣΤΗ	ΤΣΙΛΙΒΙ	22
53	ΛΙΜΑΝΑΚΙ	ΤΣΙΛΙΒΙ	10
54	ΠΥΛΑΡΙΝΟΥ	ΤΣΙΛΙΒΙ	22
55	Γ23 - ΠΛΑΝΟΣ (Δεν λειτουργεί)	ΠΛΑΝΟΣ	
56	ΓV - ΠΛΑΝΟΣ (Δεν λειτουργεί)	ΠΛΑΝΟΣ	
57	ΠΑΛΑΙΑ (Δεν λειτουργεί)	ΠΛΑΝΟΣ	
58	ΓΙΑΚΟΥΜΕΛΟΥ ή ΜΠΟΥΤΟΥΝΗ (Ιδιωτική)	ΠΛΑΝΟΣ	15
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΡΑΓΑΚΙΟΥ			
59	ΚΑΤΡΑΓΑΚΙ (δεν λειτουργεί μπαζωμένη)	ΤΡΑΓΑΚΙ	
56	ΖΓ87 - ΜΠΟΥΚΑ Ή ΠΙΣΩ ΚΑΡΑΒΕΛ	ΤΡΑΓΑΚΙ	23
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΥΨΕΛΗΣ			
60	Γ18- ΚΥΨΕΛΗ	ΚΥΨΕΛΗ	12
61	Γ19- ΚΥΨΕΛΗ δεν λειτουργεί	ΚΥΨΕΛΗ	10
62	ΠΑΛΑΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ	ΚΥΨΕΛΗ	12
63	ΖΓ78 - ΠΗΓΑΔΑ ΠΕΤΤΑ	ΚΥΨΕΛΗ	5
64	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΕΤΤΑ ΚΩΣΤΑ (θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον)	ΚΥΨΕΛΗ	22
65	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΕΤΤΑ ΙΩΑΝΝΗΣ 1	ΚΥΨΕΛΗ	12

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	m³/h
66	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΕΤΤΑ ΙΩΑΝΝΗΣ 2	ΚΥΨΕΛΗ	12
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ			
67	ZΓ77 - ΤΖΙΜΗ	ΚΑΛΑΜΑΚΙ	12
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ			
68	Γ5	ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ	20
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ			
70	Γ6	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	50
71	Γ32	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	50
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΥ - ΠΗΓΑΔΑΚΙΑ			
72	Γ17	ΠΗΓΑΔΑΚΙΑ	60
ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΜΠΟΥ			
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΛΑΓΟΠΟΔΟΥ			
73	ΓΛ1 - ΓΕΩΤΡΗΣΗ ΜΟΝΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΡΙΑΣ	ΛΑΓΟΠΟΔΟ	10
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΛΑΓΚΑΔΑΚΙΑ			
74	Γ30	ΛΑΓΚΑΔΑΚΙΑ	40
ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΑΛΑΡΟΥ			
75	Γ25	ΓΑΛΑΡΟ	60
ΔΙΚΤΥΟ ΛΑΓΚΑΔΑΚΙΩΝ (Μπουγάτο - Λαγκαδάκια - Φιολίτι - Γαλάρο)			
	Υδροδοτείται από Γ30 και Γ25		
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ			
	Τροφοδοτείται από ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ		
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΑΪΤΑΝΙΟΥ			
	Τροφοδοτείται από ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ		

Η υδροδότηση του μεγαλύτερου μέρους του Δήμου Ζακύνθου γίνεται με διακεκομμένο τρόπο αφού οι αντλούμενες ποσότητες νερού δεν επαρκούν για την ταυτόχρονη υδροδότηση όλων των καταναλωτών. Εκτός από το πρόβλημα της τροφοδοσίας, το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρουσιάζεται αφορά στην ποιότητα των υδάτων με το ποιο σύννηθες αυτό της υφαλμύρωσης. Η απόληξη του νερού γίνεται σε μεγάλα βάθη, κοντά ή και κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας. Το σύνολο των υδάτων του κεντρικού δικτύου προέρχεται από την υδρομάστευση της περιοχής από Κερί μέχρι Λιθακιά. Η περιεκτικότητα σε χλωριόντα του νερού μίξης του κεντρικού δικτύου ξεπερνά σήμερα τα 450 mg/l ενώ το καλοκαίρι μπορεί να φτάσει και τα 900 mg/L.

Το υφιστάμενο δίκτυο δεν επαρκεί να καλύψει τις ανάγκες κατά την περίοδο των καλοκαιρινών μηνών, λόγω της αυξημένης προσέλευσης τουριστών κυρίως στο νότιο τμήμα του νησιού, με αποτέλεσμα να μην επαρκεί το νερό και να υπάρχει σοβαρό πρόβλημα υδροδότησης στο βόρειο και κεντρικό τμήμα του νησιού.

Τα υπάρχοντα κατασκευασμένα δίκτυα και κυρίως ο κεντρικός αγωγός υδροδότησης της πόλεως, είναι πεπαλαιωμένα με υλικά παλιότερων γενιών και με πλήθος διαρροών (της τάξεως του 45-50%), κατασκευασμένοι εκτός δρόμου, με αποτέλεσμα οι βλάβες να εντοπίζονται καθυστερημένα.

Από την Απρίλιο του 2013 έχει ξεκινήσει η αντικατάσταση του Κεντρικού Αγωγού Υδροδότησης Ζακύνθου Δ2, Δ3, από την δεξαμενή Νταμάρι Τσίπου που βρίσκεται στο Δ.Δ. Λιθακιάς έως την Κεντρική Δεξαμενή Υδροδότησης του Δ. Ζακύνθου χωρητικότητας 2880m³, στην θέση Μπόχαλη. Με την ολοκλήρωση του ανωτέρω έργου, στο τέλος του 2015, καθώς

και με την ολοκλήρωση του υποέργου «Αντικατάσταση του Κεντρικού Αγωγού Υδροδότησης από Νταμάρι Τσίπου Δ.Κ. Λιθακιάς της Κεντρικής Δεξαμενής της Δ.Ε. Ζακύνθων στη Μπόχαλη Δ1» - έργο εν αναμονή έγκρισης δημοπράτησης, οι απώλειες αναμένεται ότι θα μειωθούν σημαντικά καθώς θα μειωθεί και η υπεράνληση των γεωτρήσεων με αποτέλεσμα να καλυτερεύσει και η ποιότητά τους.

Στις ορεινές περιοχές του νησιού δεν υπάρχει καθόλου δίκτυο ύδρευσης με αποτέλεσμα οι κάτοικοι των περιοχών να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαμονής στις συγκεκριμένες περιοχές.

Κρίσιμο ζήτημα και διαχρονικά διατυπωμένη ανάγκη αποτελεί η ύπαρξη σχεδίου για τη διαχείριση του υδάτινου δυναμικού του νησιού, πράγμα που μόνο αποσπασματικά έχει γίνει, και μόνο σε ότι αφορά την «εκμετάλλευση» του υδροφόρου ορίζοντα του νησιού.

Αποχέτευση – Επεξεργασία Λυμάτων

Τα αποχετευτικά δίκτυα στο νησί εντοπίζονται σε τρεις μόνο Δ.Ε. του Δήμου Ζακύνθου.

Το αποχετευτικό δίκτυο της πόλης της Ζακύνθου άρχισε να κατασκευάζεται το 1999. Μέχρι σήμερα έχουν κατασκευαστεί 27 km δικτύου ενώ υπολείπονται 2.850 m για να καλυφθεί το σύνολο της πόλης. Η Δ.Ε. Ζακύνθου περιλαμβάνει επίσης τα αποχετευτικά δίκτυα Αργασίου και Γαϊτανίου. Το συνολικό μήκος των δικτύων της Δ.Ε. Ζακύνθου είναι 37 km περίπου.

Η Δ.Ε. Λαγανά περιλαμβάνει το αποχετευτικό δίκτυο Λαγανά, μήκους 9,5 km και το δίκτυο Καλαμακίου, μήκους 5,5 km. Μεγάλο μέρος του δικτύου του Καλαμακίου είναι εκτός λειτουργίας λόγω κακοτεχνιών σε φρεάτια. Επίσης μέρος των αγωγών του δικτύου έχουν λάβει ανάποδη κλίση.

Η Δ.Ε. Αρκαδίων διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο μήκους 12,4 km, το οποίο μελετήθηκε και κατασκευάστηκε με πρωτοβουλία και έξοδα επιχειρηματιών της περιοχής.

Το σύνολο των λυμάτων οδηγούνται με αντλιοστάσια στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων, η οποία έχει μέγιστη δυναμικότητα 40.000 ισοδύναμων κατοίκων.

Τα δίκτυα αποχέτευσης πρέπει να επεκταθούν προκειμένου να καλύψουν μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, ειδικά το καλοκαίρι όπου ο μη μόνιμος πληθυσμός του νησιού αυξάνεται λόγω τουρισμού. Για τον ίδιο λόγο είναι απαραίτητη η αύξηση της δυναμικότητας της ΕΕΛ κατά 20.000 ισοδύναμους κατοίκους.

Σημαντική και απαραίτητη κρίνεται η κατασκευή δικτύου για την τουριστική περιοχή των Αλυκών, Αλικανά, Γερακαριών, όπου η διάθεση των λυμάτων γίνεται σε βόθρους.

Άλλα κρίσιμα ζητήματα του τομέα Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής

- **Η Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και η λήψη μέτρων προστασίας για τη περιβαλλοντική διαχείριση και αειφορία: Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλες τις πολιτικές του Δήμου Ζακύνθου**
- **Η Ορθολογική χρήση / αξιοποίηση των φυσικών πόρων (προώθηση της πράσινης - αειφόρου ανάπτυξης)**
- **Ο Σχεδιασμός και εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων αστικής και χωρικής ανάπλασης**
- **Η Προστασία και ανάδειξη του αστικού χώρου και των παραδοσιακών οικισμών / συντήρηση, προστασία και ανάδειξη του αρχιτεκτονικού αποθέματος της**
- **Η Ευαισθητοποίηση των πολιτών και των φορέων για τη λήψη πρωτοβουλιών και μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος, αστικού και μη**
- **Ο Χωροταξικός σχεδιασμός και καθορισμός χρήσεων για την αντιμετώπιση πιέσεων στις χρήσεις γης και στο φυσικό περιβάλλον**
- **Η Ολοκλήρωση και εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων**

- Η συντήρηση, επισκευή και λειτουργική επάρκεια του οδικού δικτύου και η επικινδυνότητά του
- Η Προστασία δασών από πυρκαγιές
- Η Προστασία & αειφόρος χρήση εδαφών
- Η Προστασία και ανάδειξη ευαίσθητων περιοχών και περιοχών εξαιρετικού φυσικού κάλλους
- Η Προστασία των ακτών από τη διάβρωση και από την αισθητική τους
- Η αισθητική αποκατάσταση του τοπίου από ανθρωπογενείς παρεμβάσεις και κυρίως από εγκαταστάσεις δικτύων κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ/ΟΤΕ)

Στον ακόλουθο Πίνακα που απεικονίζει την Ανάλυση **SWOT για τον Άξονα Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής**, αναφέρονται και οι κυριότερες ευκαιρίες που υφίστανται ήδη ή που αναμένονται να αναδυθούν στο εγγύς και απώτερο μέλλον.

Δυνατά σημεία	Αδυναμίες
<ul style="list-style-type: none"> • Εξαιρετικής κατάστασης και ιδιαίτερης σημασίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο φυσικό περιβάλλον. • Ύπαρξη πολλών θερμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών Natura, καθώς και αξιολογη χλωρίδα και πανίδα • Εξαισιες περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους • Ήπιο μεσογειακό κλίμα • Ιδιαίτερα ενδιαφέρον ανάγλυφο τοπίο, με συνύπαρξη ορεινών όγκων και πεδινών εκτάσεων, εξαιρετικής οικολογικής και αισθητικής αξίας • Καθαρές ακτές, με βάση τα διεθνή πρότυπα • Σημαντικές βροχοπτώσεις που δημιουργούν δυνατότητες δημιουργίας σημαντικών υδάτινων αποθεμάτων • Χαμηλή κατανάλωση νερού για αρδεύσεις • Ανεπαρκές και πεπαλαιωμένο οδικό επαρχιακό και εθνικό δίκτυο. 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιορισμός στην αξιοποίηση Εναλλακτικών - Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας • Έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού • Έλλειψη σχεδίων χρήσεων γης • Αυξανόμενες πιέσεις στις χρήσεις γης και στο φυσικό περιβάλλον λόγω διείσδυσης των αστικών λειτουργιών στην ύπαιθρο, της άναρχης δόμησης και της ελλιπούς χωροθέτησης επιχειρήσεων • Ελλιπής σχεδιασμός για την αξιοποίηση των περιαστικών οικοσυστημάτων, • Ανεπάρκεια υποδομών ύδρευσης, ως προς την έκταση και τις ανάγκες των οικισμών, σε έντονα τουριστικές περιοχές κατά τις περιόδους αιχμής • Προβλήματα κατά την τουριστική περίοδο λόγω μεγάλης κατανάλωσης νερού • Προβλήματα ποιότητας του νερού λόγω υπαλμύρωσης • Ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων κάθε λογής • Μειωμένη συμμετοχή της κοινωνίας στην ορθολογική διαχείριση απορριμμάτων και χρήσης νερού
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> • Ευαισθητοποίηση των πολιτών και των φορέων για τη λήψη πρωτοβουλιών και μέτρων προστασίας του αστικού χώρου και του περιβάλλοντος καθώς και σε θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής • Εφαρμογή χωροταξικού σχεδιασμού και σχεδιασμός προγράμματος αστικών αναπλάσεων (Χρηματοδότηση και από το ΠΕΠ -ΕΣΠΑ) • Αξιοποίηση Εναλλακτικών - 	<ul style="list-style-type: none"> • Κίνδυνος υποβάθμισης των περιβαλλοντικών πόρων και της κατάστασης των οικοσυστημάτων της Ζακύνθου, από τη μη έγκαιρη εφαρμογή του θεσμικού περιβαλλοντικού πλαισίου • Καθυστέρηση δημιουργίας υποδομών ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων • Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στους τομείς γεωργίας και κτηνοτροφίας, στη διαχείριση των υδατικών

<ul style="list-style-type: none"> • Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας • Αξιοποίηση πόρων εθνικών και Ε.Ε. για την εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης • Θεσμικές δυνατότητες για την ανάδειξη των αξιών του φυσικού χώρου (και ιδιαίτερα των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους με λήψη μέτρων για την προστασία τους). • Θετική αξιοποίηση των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών • Δημιουργία σχεδίου αξιοποίησης των υδάτινων αποθεμάτων με κατάλληλα έργα υποδομών • Δημιουργία ΧΥΤ, ανακύκλωση – επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων • Ευαισθητοποίηση για τη διαχειρισιηπόσιμου νερού σε περιόδους αιχμής και δημιουργία κατάλληλων υποδομών εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα • Ύπαρξη Πόρων του ΕΣΠΑ και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων γι' αυτό το σκοπό 	<p>πόρων, υγρών και στερεών αποβλήτων, προστατευόμενων περιοχών κ.α.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων προστασίας του περιβάλλοντος. • Λειψυδρία και διακοπές ύδρευσης κατά την τουριστική περίοδο • Έλλειψη σχεδίου διαχείρισης των υδάτινων πόρων και αποθεμάτων • Αδυναμία εξεύρεσης και αξιοποίησης των αναγκαίων πόρων για την υλοποίηση των έργων υποδομής • Πιθανότητα μελλοντικής εκδήλωσης μεγάλης σεισμικής δραστηριότητας και ανάγκη ύπαρξης σχετικού σχεδίου αντιμετώπισης κρίσεων • Ανθρωπογενείς παρεμβάσεις απομείωση της αισθητικής τοπίων, χώρων φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος
--	---

4.2.3. Συνοπτική αξιολογική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του Κοινωνικού Πεδίου στο Δήμο Ζακύνθου

4.2.3. α) Συνοπτική αξιολογική αποτύπωση της γενικής εικόνας των συνθετικών χαρακτηριστικών του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας στη Ζάκυνθο

Ως κατ' εξοχήν πολιτικός και κατ' επέκταση κοινωνικός θεσμός, ο Δήμος Ζακύνθου, οφείλει να έχει στραμένη την προσοχή του στην προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών σε όλα τα επίπεδα της καθημερινότητας των δημοτών και ιδιαίτερα εκείνων των μελών της τοπικής κοινωνίας που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη κοινωνικής φροντίδας και συμπαράστασης. Παρά ταύτα, το μεγαλύτερο μέρος της προσοχής της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, διαχρονικά, είχε στραφεί στην αντιμετώπιση κυρίως των ελλείψεων σε τεχνικές υποδομές και αντιμετώπιση της τρέχουσας καθημερινότητας. Αυτό συνετέλεσε, στο να μην είναι επαρκώς οργανωμένες οι υπηρεσίες αυτού του μεγάλου και σημαντικού τομέα του κοινωνικού αποκλεισμού ή διαφορετικά της κοινωνικής ένταξης και της αντιμετώπισης της φτώχειας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει συνεκτικότητα, συνέχεια και επιχειρησιακός προγραμματισμός.

Βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Ζακύνθου έχει πληθυσμό 40.759 κ. και είναι ο 2^{ος} σε πληθυσμιακό μέγεθος Δήμος στη ΠΙΝ. Μέχρι την τελευταία απογραφή ο πληθυσμός της Ζακύνθος είναι συνεχώς αυξητικός. Όμως, οι δημογραφικοί δείκτες της Ζακύνθου παρουσιάζουν δυσμενή διαχρονική εξέλιξη την τελευταία εικοσαετία 1991-2011, πιστοποιώντας τη γήρανση του πληθυσμού. Ειδικά δε όσον αφορά στο δείκτη εξάρτησης που εκφράζει την αναλογία των οικονομικά εξαρτώμενων ηλικιακά ομάδων από τις ομάδες των παραγωγικών ηλικιών, παρατηρείται αύξηση συγκριτικά με το 2001

Οικονομία και Απασχόληση

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ την περίοδο 2000-2011 στη Ζάκυνθο παρουσιάζει δείκτη υψηλότερο του μέσου της χώρας και κατά τη δεκαετία του 2000 διατηρεί σταθερά την πρώτη θέση στο κατά κεφαλή ΑΕΠ

**Κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ανά Νομό/ ΠΕ της ΠΙΝ, ΠΙΝ και Χώρα (€, τρέχουσες τιμές)**

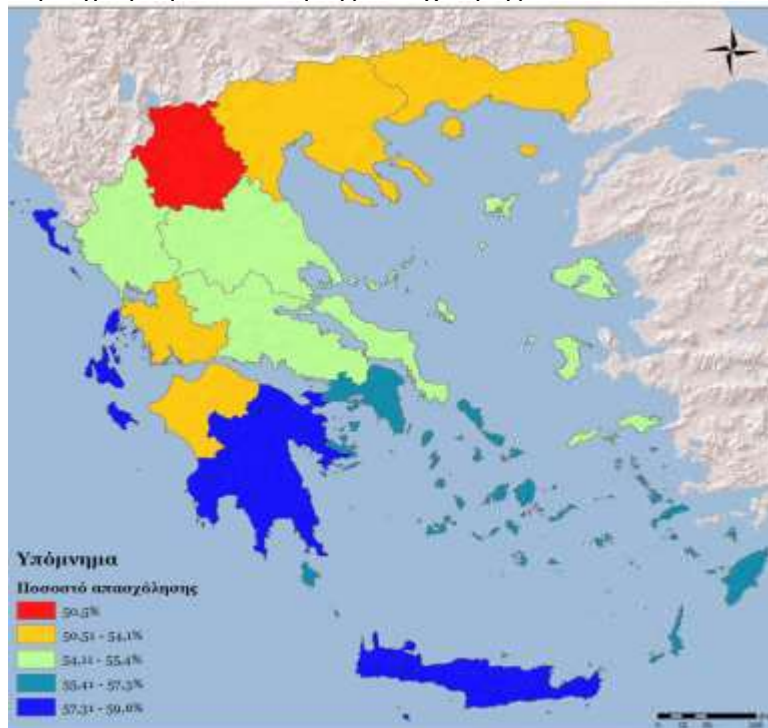
Έτη Νομοί, ΠΙΝ, ΧΩΡΑ, ΕΕ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ζάκυνθος	14,20	15,70	16,50	17,60	20,10	20,50	22,60	24,60	24,10	23,90	22,20	19,70
Κέρκυρα	12,10	12,60	13,80	15,50	15,90	17,70	18,40	19,30	20,40	19,10	17,80	16,80
Κεφαλονιά	11,40	13,10	13,60	15,10	14,90	21,10	22,00	24,20	23,90	22,70	21,10	18,30
Λευκάδα	10,20	11,50	11,90	12,80	15,00	12,70	13,80	14,70	14,90	15,70	15,40	14,40
<i>Ιόνια Νησιά</i>	12,30	13,20	14,00	15,60	16,40	18,30	19,40	20,70	21,20	20,30	19,00	17,40
Σύνολο Χώρας	12,60	13,40	14,30	15,60	16,70	17,40	18,70	19,90	20,80	20,50	19,60	18,50
Σύνολο ΕΕ (28 χώρες)	19,00	19,70	20,40	20,60	21,60	22,40	23,60	24,90	25,00	23,40	24,40	25,10

Πηγή: Eurostat - Regional gross domestic product (million EUR), by NUTS 2 regions

Στη διάρθρωση των παραγωγικών τομέων στη Ζάκυνθο, όπως ήδη έχει αναφερθεί κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας στη διαμόρφωση της συνολικής ΑΠΑ της Ζακύνθου. Ως προς τη διαχρονική εξέλιξη των τομέων που διαμορφώνουν την ΑΠΑ της Ζακύνθου, ο τριτογενής τομέας διατηρεί τη συμμετοχή του, με αύξουσα τάση έως και το 2011, με μικρότερο όμως ρυθμό αύξησης ή σχεδόν σταθεροποίησης της συμμετοχής του κατά τη διετία 2010-2011. Η επίπτωση της κρίσης αντανακλάται πιο έντονα στη συμμετοχή του δευτερογενή τομέα, του οποίου οι κύριες συνιστώσες, μεταποίηση και κατασκευές, έχουν υποστεί σημαντικό πλήγμα. Αντίθετα, σταθερή σχετικά είναι η συμμετοχή του πρωτογενή τομέα και των δραστηριοτήτων του (γεωργία και κτηνοτροφία), καθώς ο πρωτογενής τομέας έχει υποστεί τις μικρότερες επιπτώσεις από την κρίση.

Από τη κρίση ευλόγως έχει επηρεαστεί αρνητικά από την οικονομική κρίση. Από το 2009 παρατηρείται αδιάλειπτα τάση μείωσης του αριθμού των απασχολούμενων

Χαρτογραφική απεικόνιση της απασχόλησης

Χαρακτηριστικό της διάρθρωσης της απασχόλησης στη Ζάκυνθο αποτελεί ο μεγάλος αριθμός αυτοαπασχολούμενων. Αυτό, ωστόσο που διαπιστώνεται γενικά στην εποχή της κρίσης είναι ότι στην Ελλάδα σύμφωνα με τα στοιχεία του 2011, η καθαρή ροή μισθωτής απασχόλησης είναι αρνητική, καθώς οι απολύσεις υπερβαίνουν τις προσλήψεις. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της απασχόλησης στη Ζάκυνθο είναι η έντονη εποχικότητά της, λόγω του

προσανατολισμού της οικονομίας της στην τουριστική δραστηριότητα, που έχει έντονα εποχικά χαρακτηριστικά.

Στη τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης του νησιού, η πλειονότητα των απασχολούμενων εργάζεται στον τριτογενή τομέα.

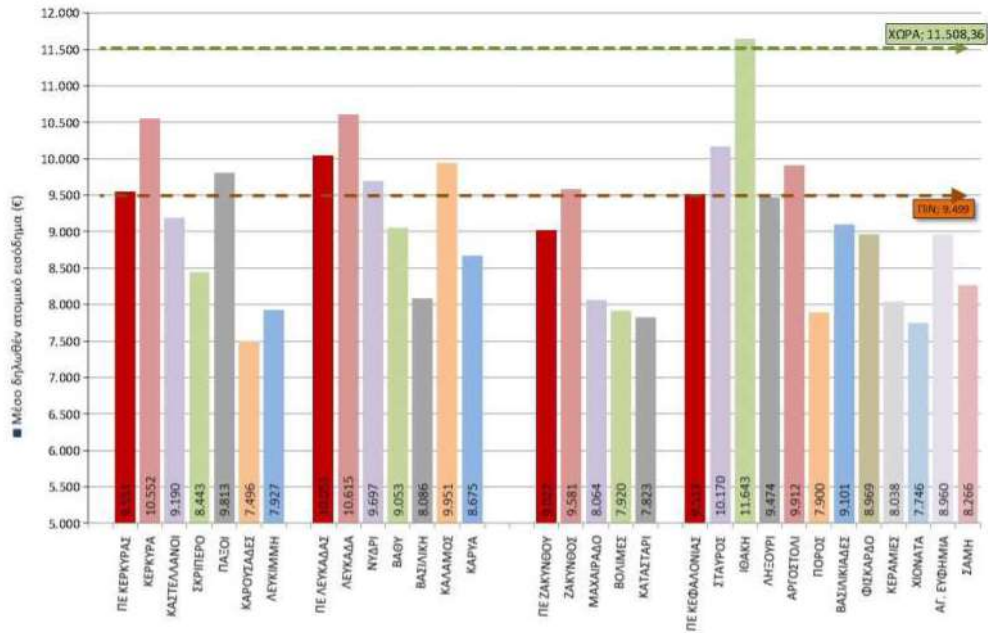
Προσέγγιση της φτώχειας στη Ζάκυνθο

Ο χωρικός προσδιορισμός των συγκεντρώσεων φτώχειας με βάση τα στοιχεία της ΓΓΠΣ παρουσιάζει εγγενείς δυσκολίες, καθώς το χαμηλότερο γεωγραφικό επίπεδο ανάλυσης των διαθέσιμων στοιχείων είναι αυτό του ταχυδρομικού κωδικού (ΤΚ). Το μέσο δηλωθέν ατομικό εισόδημα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων για το έτος 2011 ήταν 9.458,56€ (83% του εθνικού). Για το έτος αυτό, το μέσο εισόδημα στις ΠΕ Κεφαλονιάς και Κέρκυρας συμπίπτει με το περιφερειακό, ενώ στις ΠΕ Ζακύνθου και ΠΕ Λευκάδας εμφανίζονται αποκλίσεις -5% και +6% αντιστοίχως. Το χαμηλότερο μέσο ατομικό εισόδημα στη Ζάκυνθο καταγράφεται στις περιοχές Κατασταρίου (ΤΚ 2909019) και Βολιμών (ΤΚ 2909121) Στις περιοχές αυτές, το μέσο ατομικό εισόδημα βρίσκεται κάτω από τις 8.000€ (78-83% του περιφερειακού ή 65-68% του εθνικού).

Μέσο δηλωθέν ατομικό εισόδημα ανά ΤΚ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2011

ΠΕ Κεφαλονιάς	ΤΚ	Μέσο δηλωθέν ατομικό εισόδημα (€)	ΠΕ Ζακύνθου	ΤΚ	Μέσο δηλωθέν ατομικό εισόδημα (€)	ΠΕ Λευκάδας	ΤΚ	Μέσο δηλωθέν ατομικό εισόδημα (€)	ΠΕ Κέρκυρας	ΤΚ	Μέσο δηλωθέν ατομικό εισόδημα (€)
ΣΑΜΗ	28080	8.266,45	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙ	29090	7.823,39	ΚΑΡΥΑ	31080	8.674,69	ΛΕΥΚΙΜΜΗ	49080	7.926,79
ΑΓ. ΕΥΦΡΑΣΙΑ	28081	8.959,98	ΒΟΛΙΜΕΣ	29091	7.920,33	ΚΑΛΑΜΟΣ	31081	9.951,12	ΚΑΡΟΥΣΑΔΕΣ	49081	7.495,75
ΧΙΩΝΑΤΑ	28082	7.745,56	ΜΑΚΑΙΡΑΣΩ	29092	8.063,74	ΒΑΣΙΛΙΚΗ	31082	8.086,24	ΠΑΖΟΙ	49082	9.812,59
ΚΕΡΑΜΙΣ	28083	8.037,61	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	29100	9.581,19	ΒΑΘΥ	31083	9.053,28	ΣΚΡΙΠΕΡΟ	49083	8.443,38
ΦΙΣΚΑΡΔΟ	28080	8.969,06				ΝΥΔΡΙ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	31084	9.697,44	ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΟΙ	49084	9.190,42
ΒΑΣΙΛΙΚΙΑΔΕΣ	28077	9.100,53				ΛΕΥΚΑΔΑ	31100	10.615,02	ΚΕΡΚΥΡΑ	49100	10.551,65
ΠΟΡΟΣ	28074	7.899,84									
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ	28100	9.911,65									
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	28100	9.911,65									
ΛΗΣΟΥΡΙ	28200	9.473,65									
ΙΘΑΚΗ	28300	11.642,67									
ΙΤΑΛΥΡΟΣ ΙΘΑΚΗ	28301	10.169,64									
ΠΕ Κεφαλονιάς		9.511,50	ΠΕ Ζακύνθου		9.021,83	ΠΕ Λευκάδας		10.050,70	ΠΕ Κέρκυρας		9.550,66
Πόλη Αργοστολίου	28100	9.511,65	Πόλη Ζακύνθου	29100	9.581,19	Πόλη Λευκάδας	31100	10.615,02	Πόλη Κέρκυρας	49100	10.551,65
Υπόλοιπη ενδοχώρα		8.754,26	Υπόλοιπη ενδοχώρα		7.984,98	Υπόλοιπη ενδοχώρα		8.607,72	Υπόλοιπη ενδοχώρα		8.284,14
ΠΕ/ΠΙΝ		1,00	ΠΕ/ΠΙΝ		0,95	ΠΕ/ΠΙΝ		1,06	ΠΕ/ΠΙΝ		1,01
Πόλη/ενδοχώρα		1,13	Πόλη/ενδοχώρα		1,20	Πόλη/ενδοχώρα		1,23	Πόλη/ενδοχώρα		1,27

Μέσο δηλωθέν ατομικό εισόδημα ανά ΤΚ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, 2011

Πηγή: ΓΠΣ, 2012 (επεξεργασία REMACO)

Η ανάλυση των εισοδημάτων ως προς τα χαμηλότερα κλιμάκια δείχνει ότι στη Ζάκυνθο ο αριθμός τους ανέρχεται περί τα 6.000 άτομα (5.867 άτομα το 2011). Το άθροισμα των κλιμακίων μέχρι τις 12.000€ οδηγεί σε υπερδιπλασιασμό του αριθμού αυτού.

Δηλωθέν εισόδημα μέχρι 5.869€ και μέχρι 11.738€, 2011

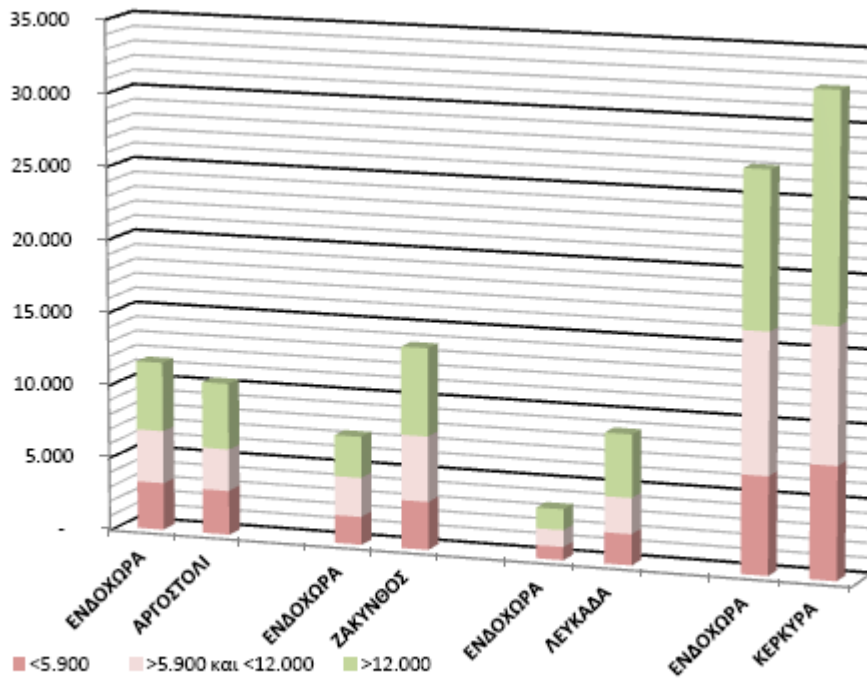
ΚΛΙΜΑΚΙΑ (από – εώς €)	ΠΕ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	ΠΕ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΠΕ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΛΩΣΕΩΝ					
0-5.869	6.243	5.195	3.015	14.417	28.870
0-11.738	12.725	12.342	6.608	33.370	65.045
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ					
0-5.869	6.482	5.867	3.416	16.495	32.260
0-11.738	9.214	16.092	8.336	42.088	75.730

Πηγή: ΓΠΣ, 2012 (επεξεργασία REMACO)

Στη Ζάκυνθο το 1/3 των φτωχών νοικοκυριών βρίσκεται εκτός της Πόλης της Ζακύνθου, τόσο για τα εισοδήματα κάτω των 5.900€ όσο και για τα εισοδήματα κάτω των 11.900€. Η διάσταση αυτή είναι κρίσιμη καθώς δείχνει την έντονη διασπορά της φτώχειας (και το αυξημένο κόστος λήψης υπηρεσιών εντός των Δήμου. Το συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και από τα χαμηλά γεωργικά εισοδήματα

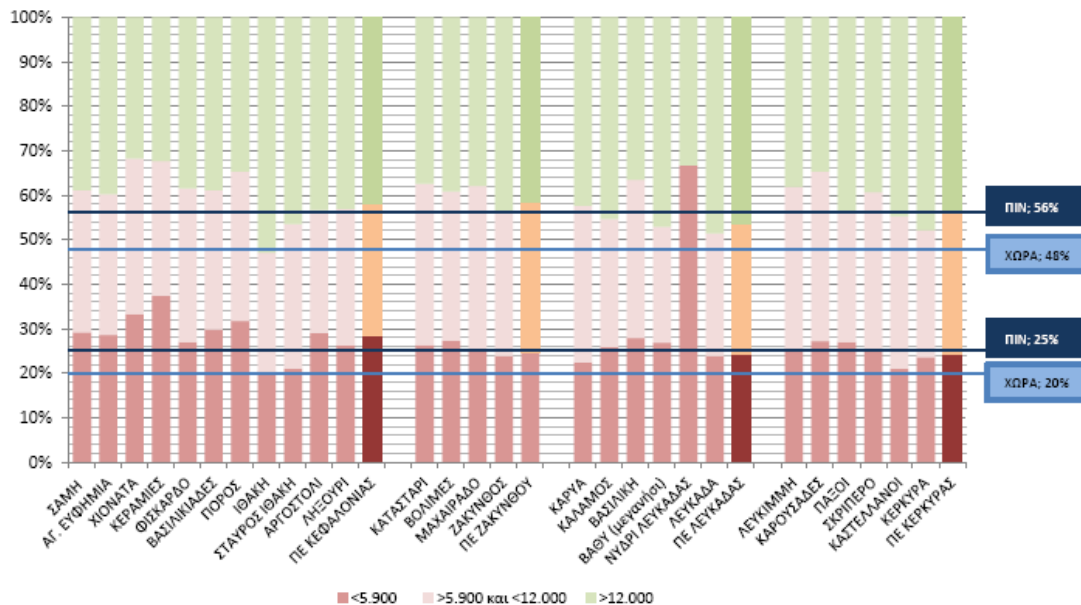

Κατανομή φορολογικών δηλώσεων (νοικοκυριών) μεταξύ αστικών κέντρων και ενδοχώρας ανά Περιφερειακή Ενότητα Π.Ι.Ν., 2011

Πηγή: ΓΠΣ, 2012 (επεξεργασία REMACO)

Ποσοστιαία κατανομή εισοδηματικών κλιμακίων ανά ΤΚ και ΠΕ στην Π.Ι.Ν., 2011

Πηγή: ΓΠΣ, 2012 (επεξεργασία REMACO)

Χαμηλά εισοδήματα ανά Καλλικρατικό Δήμο της ΠΙΝ, 2011

Δήμος	Κλιμάκια φορολογούμενου οικογενειακού εισοδήματος	Αριθμός φορολ. δηλώσεων	Αρ. ατόμων που περ/νται στις δηλώσεις (Υπόχρεος - σύζυγος)	% δηλώσεων κλιμακίου εντός Δήμου	% ατόμων κλιμακίου εντός Δήμου
ΔΗΜΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	0-5.869	5.869	6.870	29,17%	23,69%
	5.869-11.738	5.970	8.191	29,67%	28,24%
	0-11.738	11.839	15.061	58,84%	51,93%
	>11.738	8.281	13.944	41,16%	48,07%
	ΣΥΝΟΛΟ	20.120	29.005		
ΔΗΜΟΣ ΙΘΑΚΗΣ	0-5.869	374	409	20,56%	15,47%
	5.869-11.738	512	668	28,15%	25,27%
	0-11.738	886	1.077	48,71%	40,75%
	>11.738	933	1.566	51,29%	59,25%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.819	2.643		
ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	0-5.869	5.195	5.867	24,56%	18,64%
	5.869-11.738	7.147	10.225	33,78%	32,49%
	0-11.738	12.342	16.092	58,34%	51,13%
	>11.738	8.813	15.381	41,66%	48,87%
	ΣΥΝΟΛΟ	21.155	31.473		
ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	0-5.869	2.858	3.241	24,33%	18,74%
	5.869-11.738	3.441	4.716	29,30%	27,28%
	0-11.738	6.299	7.957	53,63%	46,02%
	>11.738	5.446	9.333	46,37%	53,98%
	ΣΥΝΟΛΟ	11.745	17.290		
ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ	0-5.900	157	175	26,88%	20,07%
	5.900-11.738	152	204	26,03%	23,39%
	0-12.000	309	379	52,91%	43,46%
	11.738 και άνω	275	493	47,09%	56,54%
	ΣΥΝΟΛΟ	584	872		
ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	0-5.900	13.987	15.991	24,07%	18,86%
	5.900-11.738	18.491	25.007	31,82%	29,49%
	0-12.000	32.478	40.998	55,89%	48,35%
	11.738 και άνω	25.636	43.803	44,11%	51,65%
	ΣΥΝΟΛΟ	58.114	84.801		
ΔΗΜΟΣ ΠΑΣΩΝ	0-5.900	430	504	27,04%	22,42%
	5.900-11.738	462	586	29,06%	26,07%
	0-12.000	892	1.090	56,10%	48,49%
	11.738 και άνω	698	1.158	43,90%	51,51%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.590	2.248		

Πηγή: ΓΓΠΣ, 2012 (επεξεργασία REMACO)

Ευάλωτες ομάδες

➤ **Άτομα με αναπηρία**

Ο αριθμός των ΑμεΑ στη Ζάκυνθο ανέρχεται το 2014 σε 623 άτομα.

Αριθμός ατόμων με αναπηρία στους μεγάλους δήμους της ΠΙΝ, 2014

ΔΗΜΟΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Κέρκυρα	779	1.074	1.853
Κεφαλονιά	200	266	466
Λευκάδα	180	129	309
Ζάκυνθος	330	294	624

➤ **Εξαρτημένα ή ανεξαρτημένα από ουσίες άτομα**

Εκτιμήσεις αριθμού των προβληματικών χρηστών (κύρια ουσία ηρωίνη) στο σύνολο της χώρας, 2012

	Εγγραφές	Κρυμμένος πληθυσμός ¹	Εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού	
			Πληθυσμός	δ.ε. 95%
Φύλο				
Άνδρες	3.470	13.529	16.999	15.021 – 19.315
Γυναίκες	673	2.755		2.590 – 4.632
Ηλικία				
15-24	317	1.844	2.161	1.318 – 3.714
25-34	2.173	7.129	9.302	8.097 – 10.752
35-64	1.653	7.067	8.720	7.117 – 10.794
Τόπος διαμονής				
Αττική	2030	6.995	9.025	7.788 – 10.528
Εκτός Αττικής	2.080	8.329	10.409	8.755 – 12.474
Σύνολο	4.143	16.286	20.429	18.232 – 22.968

¹Εκτίμηση του αριθμού των χρηστών που δεν καταγράφηκαν σε καμία θεραπευτική υπηρεσία κατά το έτος 2012.

Πηγή: ΕΚΤΕΠΝ, 2013

Για τον προσδιορισμό του μεγέθους της ομάδας αυτής μπορεί να εφαρμοστεί ο συντελεστής 2,6‰ επί του συνόλου του πληθυσμού μεταξύ 20 και 59 ετών, από τον οποίο προκύπτει συνολικός αριθμός εξαρτημένων (από οπιούχα) στους οποίους δεν συμπεριλαμβάνονται χρήστες που είναι ήδη φυλακισμένοι και χρήστες μέχρι 20 ετών ή άνω των 60 ετών. Πρόσθετα στοιχεία από εκτενή έρευνα για τη χρήση παράνομων ουσιών μεταξύ μαθητών καταδεικνύουν ότι σε πολλές κατηγορίες ουσιών οι μαθητές στην περιοχή των Ιονίων Νήσων κάνουν αυξημένη χρήση σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Στη Ζάκυνθο καταγράφονται υψηλά ποσοστά χρήσης ηρεμιστικών χωρίς συνταγή, μεταξύ μαθητών 13 έως 19 ετών και η χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας μεταξύ μαθητών 13-14 ετών. Επίσης, υψηλά ποσοστά χρήσης παράνομων ουσιών, πάνω από τρεις φορές, καταγράφονται σε Ζάκυνθο μεταξύ των μαθητών 15-19 ετών.

Συχνότητα χρήσης παράνομων ουσιών μεταξύ μαθητών, 2011 (%)

	Παράνομη ουσία >=3 φορές στη ζωή (15-19 ετών)	Παράνομη ουσία >=1 φορά στη ζωή (13-14 ετών)	Κάναβη >=1 φορά στη ζωή (13-19 ετών)	Κάναβη >=3 φορές (13-19 ετών)	Χρήση έκστασης >=1 φορά στη ζωή (13-19 ετών)	Ηρεμιστικά χωρίς συνταγή >=1 φορά στη ζωή (13-19 ετών)
ΚΕΡΚΥΡΑ	15,8	1	10,1	7,3	1,8	5,9
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	11,8	4,8	7,5	3,6	2,8	8,7
ΖΑΚΥΝΘΟΣ	17,9	5,3	12,9	7,6	3,6	12,8
ΛΕΥΚΑΔΑ	11,5	0,6	4,4	2,6	1,5	7,2
ΧΩΡΑ	15,2	2,3	9,8	5,6	2	7,3

Πηγή: ΕΠΙΨΥ, 2011

Ειδικές ομάδες➤ **Άνεργοι**

Άνεργοι καταγεγραμμένοι από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού και την Απογραφή (ΕΛΣΤΑΤ) Μία από τις σημαντικότερες συνέπειες της οικονομικής κρίσης στη Χώρα και βασική αιτία διεύρυνσης του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, είναι η ανεργία.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω από το 2008 και μετά, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, ο δείκτης του ποσοστού ανεργίας παρουσιάζει αυξητική τάση. Παρά ταύτα στη Ζάκυνθο ο **δείκτης του ποσοστού ανεργίας για το 2013 με βάση εκτιμήσεις της Στατιστικής Υπηρεσίας**, διαμορφώνεται σε χαμηλότερα επίπεδα, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Ποσοστά ανεργίας ανά Περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα

Χώρα/Περιφέρεια/Περιφ ερευνητική Ενότητα	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Σύνολο Ελλάδας	9,9	8,9	8,3	7,6	9,5	12,5	17,7	24,2	27,3
Ιόνια Νησιά	8,6	11,2	9,1	8,6	9,8	14,8	14,2	14,7	18,3
Ζακύνθου	7,3	15,2	9,2	8,4	9,0	12,4	7,6	11,0	14,0
Κερκύρας	10,0	11,6	11,3	10,3	11,0	17,0	16,6	14,7	20,3
Κεφαλληνίας*					5,3				
Λευκάδας*					9,3				

Πηγή: Γ.Γ. ΕΛΣΤΑΤ, ΕΕΔ 2005 - 2013

*Οι Περιφερειακές Ενότητες με εκτιμώμενο πληθυσμό κάτω των 40.000, για τους οποίους δε δίδονται εκτιμήσεις λόγω μεγάλου δευματοληπτικού σφάλματος, σημειώνονται με αστερίσκο.

Με βάση τα στοιχεία της Απογραφής του 2011 της ΕΛΣΤΑΤ, τα οποία για τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, δηλαδή τον αριθμό ανέργων, δημοσιοποιούνται μέχρις του διοικητικού επιπέδου του Δήμου. Από τα στοιχεία αυτά, διαπιστώνεται ότι ο **Δήμος Ζακύνθου** ότι ο εμφανίζει ποσοστό **16,8%**.

Η ανεργία πλήττει, όπως και στην υπόλοιπη χώρα, περισσότερο τις γυναίκες από τους άνδρες, σε ποσοστό 57,2% έναντι 42,8%, ενώ οι γυναίκες κυριαρχούν και στους αναζητούντες εργασία άνω των 12 μηνών, σε ποσοστό 58,9%.

➤ **Μακροχρόνια Άνεργοι**

Ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά της ανεργίας είναι η διάρκεια, δηλαδή ο χρόνος κατά τον οποίο ένα άτομο αναζητά εργασία. Οι αναζητούντες εργασία άνω του ενός έτους καταγράφονται στους μακροχρόνια άνεργους.

Η τάση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης, είναι η αύξηση των μακροχρόνια ανέργων. **Έρευνα Εργατικού Δυναμικού** καταγράφει τη μακροχρόνια ανεργία ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας για την Περιφέρεια Ιονίων στο **46,7%** (ή 7.764 άτομα) για το 2013, έναντι 67,5% της Χώρας. Με βάση αυτό το δείκτη μπορεί να γίνει προσέγγιση της μακροχρόνιας αναργίας στη Ζάκυνθο. Παρά το ότι βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα από τον εθνικό μέσο όρο, παρατηρείται τάση αύξησης διαχρονικά. Ειδικότερα σε σχέση με το 2009, την εποχή που άρχισε να εκδηλώνεται η οικονομική κρίση, η μακροχρόνια ανεργία της Περιφέρειας έχει αυξηθεί κατά 26 ποσοστιαίες μονάδες.

➤ **Θύματα κακοποίησης**

Η υποστήριξη γυναικών θυμάτων βίας αποτελεί αυτοτελές πεδίο των παρεμβάσεων του Υπουργείου Εσωτερικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης, που θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 3500/2006 «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις» και προωθείται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων μέσω της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων για τη Βία κατά των Γυναικών. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα της ΓΓΙΦ στελεχώνονται από ειδικό επιστημονικό προσωπικό συμβούλων εξειδικευμένων στην προσέγγιση των γυναικών με την οπτική του φύλου (ψυχολόγους, κοινωνικές/-ούς λειτουργούς και νομικούς) και παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής στις ενδιαφερόμενες γυναίκες.

Ο Δήμος Ζακύνθου λειτουργεί σ' αυτό το πλαίσιο τέτοιο Συμβουλευτικό Κέντρο στο Γαϊτάνι. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συμβουλευτικού Κέντρου στο διάστημα Οκτωβρίου 2013 – Οκτωβρίου 2014, οι γυναίκες που κατέφυγαν για υποστήριξη ανήλθαν σε 29. Ένα από τα χαρακτηριστικά των γυναικών είναι ότι είναι χαμηλού και μέσου εκπαιδευτικού επιπέδου, (41,4% δευτεροβάθμιας και 31% πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης). Αναφορικά με την κατάσταση απασχόλησης, η πλειονότητα των γυναικών, σε ποσοστό 55,2%, είναι άνεργες και το 31% είναι εργαζόμενες, ενώ η ηλικιακή ομάδα που κυριαρχεί σε ποσοστό 34,5% είναι γυναίκες παραγωγικής ηλικίας 36-45 ετών. Αξιοσημείωτο είναι ότι στο

συγκεκριμένο Συμβουλευτικό Κέντρο ένα σημαντικό ποσοστό, που ανέρχεται στο 20,7% του συνόλου, ήταν γυναίκες άνω των 60 ετών.

➤ **Μετανάστες/ Παλλινουστούντες**

Ο αριθμός των οικονομικών μεταναστών στη Ζάκυνθο παραμένει ακόμη, παρά τη μείωσή του λόγω κρίσης, σε υψηλά επίπεδα.

➤ **Περιθωριοποιημένες Κοινότητες-Ρομά**

Στο Δήμο Ζακύνθου καταγράφονται 191 άτομα (92 άνδρες και 99 γυναίκες). Ανάμεσα σε αυτούς, καταγράφεται ένας πολύ σημαντικός αριθμός παιδιών, που φθάνει τα 119, εκ των οποίων τα 56 είναι προσχολικής ηλικίας. Πρόκειται για άτομα που δεν μετακινούνται και έχουν σταθερό τόπο διαμονής, καθώς ο μέσος χρόνος διαμονής τους στην περιοχή ανέρχεται σε 13 χρόνια. Σε γενικές γραμμές, είναι πληθυσμός χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, παρόλο που οι ίδιοι εκτιμούν ότι δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα εκπαίδευσης, ο οποίος απασχολείται κυρίως σε περιστασιακές εργασίες. Οι γυναίκες κατά κύριο λόγο δεν εργάζονται. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 50% των ενηλίκων, ήτοι σχεδόν όλες οι οικογένειες, έχουν ένα μέλος με ΑΦΜ και υποβάλουν φορολογική δήλωση, ενώ ως εισόδημα σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων δηλώνεται κάποια μορφή επιδόματος που δικαιούνται τα μέλη των οικογενειών. Στο θέμα της υγείας, επισημαίνεται ως πρόβλημα η μετακίνηση, ενώ για την πλειονότητα του πληθυσμού δεν υπάρχει η δυνατότητα προληπτικής ιατρικής. Ο πληθυσμός διαμένει κυρίως σε παράγκες και σε σπύτια, ενώ υπάρχει και ένας μικρός σχετικά αριθμός οικογενειών που διαμένει σε καταστήματα, αντίσκηνα ή ακόμα και σε οχήματα.

➤ **Άτομα χωρίς Ασφάλιση Υγείας**

• **Εκτίμηση ανασφάλιστων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων**

ΔΗΜΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (2011)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ¹	ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΟΧΟΥ ²
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	102.071	25.518	5.614
ΠΑΞΩΝ	2.300	575	127
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	40.759	10.190	2.242
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	35.801	8.950	1.969
ΙΘΑΚΗΣ	3.231	808	178
ΛΕΥΚΑΔΑΣ	22.652	5.663	1.246

• **Λήπτες σύνταξης ανασφάλιστων στην ΠΙΝ, 2009-2010**

Νομός κατοικίας	2010	2009	+/- %
Ζακύνθου	298	293	+2
Κέρκυρας	822	821	0
Κεφαλληνίας	195	191	+2
Λευκάδας	156	162	-4
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΝ	1.471	1.467	0

ΠΗΓΗ: Πράσινη Βίβλος, 2013 με στοιχεία ΟΓΑ, Στατιστικό Δελτίο 2011

Συμπέρασμα:

Τα ανωτέρω στοιχεία καταδεικνύουν την ανάγκη δρομολόγησης ενός καλά δομημένου πλέγματος δράσεων με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας που παρότι δεν έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις στο Δήμο Ζακύνθου, πλήττει ήδη σημαντικό και ολοένα και αυξανόμενο αριθμό ατόμων , αριθμό που μπορεί να πολλαπλασιαστεί αν παράλληλα με τις δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας δεν δρομολογηθεί και πλέγμα δράσεων για την κοινωνική ένταξη των ευάλωτων κοινωνικά και εκτεθιμένων στη κρίση και περιθωριοποίηση κοινωνικών ομάδων.

4.2.3. β) Συνοπτική αξιολογική αποτύπωση της γενικής εικόνας των χαρακτηριστικών των παρεχόμενων Κοινωνικών, Εκπαιδευτικών, Σχολικών, Πολιτιστικών Αθλητικών υπηρεσιών του Δήμου

Ως κατ' εξοχήν πολιτικός και, κατ' επέκταση κοινωνικός θεσμός ο Δήμος Ζακύνθου ωφείλει να έχει και έχει στραμένη την προσοχή του στην προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών σε όλα τα επίπεδα της καθημερινότητας των δημοτών και ιδιαίτερα εκείνων των μελών της τοπικής κοινωνίας που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη κοινωνικής φροντίδας και συμπαράστασης.

Παρά την τρέχουσα συγκυρία της οικονομικής κρίσης, που έχει οδηγήσει πολλούς δήμους ανά την χώρα σε εξαιρετικά δεινή κατάσταση, ο Δήμος Ζακύνθου - παρά τη βεβαρυμένη οικονομική κατάστασή του λόγω των κληρονομημένων σοβαρών οικονομικών ελλειμμάτων, εκκρεμοτήτων και χρεών - καταφέρνει, να παρέχει και σταδιακά να διευρύνει και τις κοινωνικές υπηρεσίες και παροχές προς τους πολίτες εστιάζοντας κατά προτεραιότητα σ' αυτούς που τις έχουν περισσότερο ανάγκη, τις κοινωνικά και οικονομικά ευπαθείς ομάδες, τους ηλικιωμένους, τις εργαζόμενες ή άνεργες μητέρες, τις γυναίκες, στα παιδιά, τη νεολαία και τους ανέργους νέους και νέες.

Δυστυχώς ο Δήμος Ζακύνθου από το 2010 κληρονόμησε φτωχές και ελλειπείς κοινωνικές υπηρεσίες, υποδομές και ελάχιστα κοινωνικά προγράμματα από τους τέως «Καποδιστριακούς» Δήμους. Εν μέσω της σοβαρότερης οικονομικής κρίσης της νεότερης ιστορίας της Χώρας μας, που συρρικνώνει τους δημοτικούς πόρους καλείται να παράσχει περισσότερες και ευρύτερες κοινωνικές υπηρεσίες από αυτές που παρείχοντο σε άλλες περιόδους προ κρίσης, όπου οι χρηματοδοτήσεις προς την αυτοδιοίκηση ήταν σημαντικά αυξημένες και οι δημοτικοί πόροι δυνητικά μπορούσαν να αυξηθούν.

Η πιεστική ανάγκη ταχείας ανταπόκρισης του Δήμου, η απουσία κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού για τη στελέχωση των δημοτικών υπηρεσιών σχεδιασμού - διοίκησης - υλοποίησης δράσεων του τομέα, ο απόλυτος ισχύων περιορισμός για απόκτηση τέτοιου προσωπικού και στελεχών και η έλλειψη των απαιτούμενων πόρων, δεν επέτρεψαν στην πρώτη τριετία λειτουργίας του νέου δήμου την επιθυμητή οργάνωση, των υπηρεσιών και την επιθυμητή μεγιστοποίηση του αποτελέσματος λειτουργίας τους, παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν και τα επιτευχθέντα στον τομέα.

Οι υπηρεσίες κοινωνικής προσφοράς στο προνοιακό επίπεδο , στο τομέα του πολιτισμού, παιδείας, αθλητισμού του Δήμου παρέχονται μέσω των Τμημάτων α) Πρόνοιας - Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασίας της Δημόσιας Υγείας β) Πολιτικής Ισότητας των δύο Φύλων γ) Παιδείας Δια βίου Μάθησης, δ) Πολιτισμού και Αθλητισμού της Διεύθυνσης Πρόνοιας, Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας, Πολιτισμού και Νέας Γενιάς και επίσης μέσω

- του Δημοτικού Οργανισμού (Δ.Ο.) «ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ»
- της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Ζακύνθου (Κ.Ε.Δ.Η.Ζ.)
- των Σχολικών Επιτροπών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης,

Οι παρεχόμενες, επί του παρόντος, κοινωνικές υπηρεσίες των ανωτέρω υπηρεσιών και νομικών προσώπων είναι οι εξής¹:

- > Από το Τμήμα Πρόνοιας - Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασίας της Δημόσιας Υγείας
  1. Κοινωνικό Παντοπωλείο
  2. Κοινωνικό Εστιατόριο / Κοινωνική Τραπεζαρία
  3. Κοινωνική Ίματιοθήκη
  4. Κοινωνικό Φαρμακείο και Δημοτικό Κοινωνικό Ιατρείο τα οποία δεν λειτουργούν παρά περιστασιακά
  5. Δωρεάν Παρεχόμενες με Προγραμματισμό Υπηρεσίες Υγείας
- > Από το Τμήμα Πολιτικής Ισότητας των δύο Φύλων
 Η δημιουργία και λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στο Δήμο Ζακύνθου στο πλαίσιο της εγκεκριμένης Πράξης του ΕΣΠΑ για την Ανάπτυξη Δομών και Υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας με τη δημιουργία Κέντρων Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο
- > Από το Τμήμα Παιδείας Δια βίου Μάθησης
  1. Η φιλοξενία Μαθητών των Προγραμμάτων των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Δημοτικό Ίδρυμα Νεότητας
  2. Η σίτιση των Μαθητών του Μουσικού Γυμνασίου Ζακύνθου
  3. Προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων
- > Από το Δ.Ο. «ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ», ότι προβλέπεται στον καταστατικό του σκοπό υλοποιώντας και Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ : «Εναρμόνιση Οικογενειακής Ζωής» (Κοινωνικές Δομές για τα παιδιά Εργαζόμενων και Άνεργων Μητέρων)
- > Από τη ΚΕΔΗΖ
  1. Βοήθεια στο Σπίτι

¹ Κοινωνική Πολιτική ασκείται από το Δήμο (εμμέσως) και δι άλλων μέσων και οργάνων, όπως εκείνες οι δημοτικές τοπικές κανονιστικές διατάξεις που αναφέρονται ρητά για την προστασία της υγείας των νέων, για την διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και ασφάλειας των κατοίκων, για την αναβάθμιση της καθημερινής ζωής των πολιτών, καθώς επίσης και με τη διοργάνωση και υποστήριξη διοργάνωσης πολιτιστικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων.

2. ΚΔΑΠ
  3. ΚΑΠΗ
  4. Μαθήματα (δωρεάν) εκμάθησης μουσικών οργάνων
- > Από τις Σχολικές Επιτροπές
1. Σχολικός Τροχονόμος,
  2. Καθαριότητα,
  3. Συντήρηση Σχολικών Κτιρίων κλπ

Διαπιστώσεις:

1. Πλην του Τμήματος Πρόνοιας που λειτουργεί με αυτοτέλεια επί τη βάση των (στενών) διοικητικών αρμοδιοτήτων του, οι λοιπές αρμοδιότητες του τμήματος που σχετίζονται με την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών δεν ασκούνται με έστω και στοιχειωδώς διοικητική οργάνωση με την ανάλογη στελέχωση με αποτέλεσμα την περιορισμένη σε σχέση με της δυνατότητες και ανάγκες ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων.
2. Η σημερινή συγκυρία αναδεικνύει τον τομέα παροχής δημοτικών κοινωνικών υπηρεσιών σε πρώτη προτεραιότητας ενδιαφέροντος τομέα της δημοτικής πολιτικής και προς τούτο απαιτείται, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του Δήμου, η οργάνωση του τομέα σε νέα (εφικτή και αποτελεσματική) βάση με την αναλόγως - έστω και ελάχιστη - λειτουργική υπηρεσιακή δομή που να δύναται να προσδίδει επιχειρησιακή δυναμική στο σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.
3. Κρίσιμος τομέας στην άσκηση και υλοποίηση κοινωνικών δράσεων είναι ο τομέας του Εθελοντισμού που εγγράφεται στις ρητές αρμοδιότητες του Τμήματος Πρόνοιας - Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασίας της Δημόσιας Υγείας της Διεύθυνσης Πρόνοιας, Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας, Πολιτισμού και Νέας Γενιάς του Δήμου Ζακύνθου. Δεδομένων των δυσκολιών στελέχωσης και λειτουργίας υπηρεσιακής δομής για την οργάνωση συνολικά του Εθελοντισμού, απαιτείται η ενεργοποίηση του Κοινωνικού Εθελοντισμού για την επικούρηση και υποστήριξη δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης και κοινωνικής υποστήριξης
4. Ο πολυκερματισμός παροχής κοινωνικών υπηρεσιών από διάφορες διοικητικές δομές, διαφορετικά νομικά πρόσωπα και σε διαφορετικούς χώρους και με διαφορετικά πρόσωπα η απαιτούμενη μεγιστοποίηση της λειτουργικότητας, αποτελεσματικότητας και παραγωγής κοινωνικού έργου προς όλο και ευρύτερες κοινωνικές ομάδες που τις έχουν ανάγκη πρέπει να αντιμετωπισθεί με συνέργιες. Η παροχή αυτού του φάσματος των υπηρεσιών σχετίζεται άμεσα με τον θεσμικά κοινωνικό ρόλο που έχει ο Δήμος. Οι υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα παρέχονται από τρεις διοικητικούς πόλους του Δήμου. Από τις Υπηρεσίες του και από δύο νομικά του πρόσωπα την Κοινοφελή Επιχείρηση (ΚΕΔΗΖ) και το δημοτικό οργανισμό «Παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί Δήμου Ζακύνθου». Παρότι υπάρχει σοβαρό πεδίο συνεργειών μεταξύ αυτών των πόλων, διαπιστώνεται ότι δεν έχουν, σχεδόν καμμία οριζόντια διασύνδεση και λειτουργούν

κάθετα χωρίς θεσμική επαφή μεταξύ τους.

5. Παρά το γεγονός ότι στις αρμοδιότητες του Τμήματος Πρόνοιας - Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασίας της Δημόσιας Υγείας εγγράφεται η έρευνα και σχεδιασμός της κοινωνικής πολιτικής και των δράσεων που την συνθέτουν, η παρούσα στελέχωση δε δύναται να ανταποκριθεί, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν συγκεκριμένες επεξεργασμένες και τεκμηριωμένες επιστημονικά εισηγήσεις προς τη Δημοτική Αρχή
6. Δεν υπάρχει συγκεκριμένος πολιτιστικός σχεδιασμός και ούτε αθλητικός τέτοιος παρά μόνον η ετήσια οργάνωση πάγιων πολιτιστικών και αθλητικών δρώμενων και εκδηλώσεων και η διατήρηση και λειτουργία χωρίς ενιαίο οργανικό τρόπο των φιλαρμονικών μπαντών σε Δ.Ε. του Δήμου.
7. Στο τομέα της εκπαίδευσης είναι οι Σχολικές Επιτροπές που καλύπτουν τις ανάγκες με το τμήμα Παιδείας του Δήμου να περιορίζεται κυρίως στη συνεργασία με το ΙΝΕΔΙΒΙΜ για τα προγράμματα δια βίου μάθησης - εκπαίδευσης ενηλίκων
8. Σε ότι αφορά τη προώθηση της δημιουργικής οικονομίας, έγιναν δύο σαφή βήματα το 2012 και 2013 με συναντήσεις και εκδηλώσεις καλλιτεχνικές, χωρίς να υπάρξει δημιουργία δομής στήριξης της δράσης αυτής με θεσμοθέτηση λειτουργιών και ένταξής της στο διοικητικό δημοτικό οργανόγραμμα.
9. Έχοντας υπόψη αφενός ότι στη Ζάκυνθο υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός κοινωνικών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών υποδομών, σχολεία όλων των βαθμίδων, Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Θεατρικές και Πολιτιστικές υποδομές, καθώς και παρά την τεράστια καταστροφή που επήλθε με τους σεισμούς του 1953, πλούσιο πολιτισμικό απόθεμα, καθώς και πλήθος πολιτιστικών μνημείων και άλλων πολιτισμικών πόρων και αφετέρου διαθέτει σημαντικότερο άυλο ενεργό πολιτισμικό κεφάλαιο (τέχνες, μουσική, δημιουργικότητα, καινοτομία, καρναβάλι, γκιόστρα, λογοτεχνία, εικαστικά κλπ.) ενταγμένο στην κοινωνική αλλά και στην οικονομική ζωή του νησιού η αξιοποίηση τους για την ενίσχυση της ταυτότητας της Ζακύνθου και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος είναι ακόμα περιορισμένη και χρειάζεται να στηριχθούν οι οποιοσδήποτε πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση.

4.3 Συνοπτική αξιολογική αποτύπωση του Δήμου Ζακύνθου ως Οργανισμού

Ο Δήμος στερείται βασικών σύγχρονων διοικητικών και άλλων λειτουργιών, όπως

- Ο κοινωνικός οραματισμός, η αποστολή και ο στρατηγικός σχεδιασμός του έργου του.
- Η στρατηγική διοίκηση και η διοίκηση με στόχους και αποτελέσματα.
- Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός και τα ετήσια σχέδια δράσης.
  - Ο χρηματο-οικονομικός σχεδιασμός, ο εσωτερικός έλεγχος και ο έλεγχος και η αξιολόγηση εφαρμογής των προγραμμάτων.
  - Ο κεφαλαιουχικός σχεδιασμός, ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση των επενδύσεων
  - Η σύγχρονη διοίκηση των ανθρωπίνων πόρων
  - Η ανάλυση των εκπαιδευτικών αναγκών, η εκπαίδευση, η επιμόρφωση και ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου.
  - Η δημοτική ηλεκτρονική διακυβέρνηση. (e-Governance, e-ΚΕΠ)
  - Η διαχείριση της γνώσης.
  - Η αποτελεσματική αξιοποίηση της τεχνολογίας επικοινωνιών και πληροφόρησης. (ΤΕΠ)
  - Η σαφής πολιτική συνεχούς βελτίωσης των υπηρεσιών εξυπηρέτησης του πολίτη,

Επιπλέον τούτων διαπιστώνεται η ανάγκη ότι για τη βέλτιστη άσκηση των αρμοδιοτήτων του, με το μειωμένο προσωπικό σε σχέση με τις απαιτήσεις, επιβάλλεται η **κατάρτιση νέου αποτελεσματικού και παραγωγικού δημοτικού υπηρεσιακού οργανογράμματος**, προς επίτευξη οικονομιών κλίμακας, με τη συγχώνευση υπηρεσιακών μονάδων, ανά Διεύθυνση, καθώς και **επανακαθορισμός του χώρου λειτουργίας τους, καθώς Βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας όλων των νομικών προσώπων του Δήμου** (ΔΕΥΑ, ΦΟΣΔΑ, Παιδικοί – Βρεφονηπικοί Σταθμοί, Κοινωφελής Επιχείρηση, Σχολικές Επιτροπές) **καθώς και της αναπτυξιακής ΟΤΑ ΑΕ (ΣΑΖ)** της οποίας είναι ο κύριος μέτοχος.

Προκειμένου δε να αναπτυχθεί περαιτέρω η Διοικητική Ικανότητα του Δήμου Ζακύνθου είναι κρίσιμο ζήτημα η αξιοποίηση των ΤΠΕ σε θέματα καθημερινής λειτουργίας και ελέγχων παράλληλα με άμεση βελτίωση υποδομών / Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών / Εκπαίδευση-Κατάρτιση προσωπικού / Ενημέρωση χρηστών

5. ΒΗΜΑ 3: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ- ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

5.1. Σκοπός

Με τα δύο προηγούμενα βήματα ολοκληρώθηκε ο εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη πενταετία.

Σκοπός του παρόντος βήματος είναι η διατύπωση του οράματος και καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος με εξειδίκευση της στρατηγικής σε τομείς, προτεραιότητες και δράσεις

5.2. Διατύπωση της αποστολής του Δήμου Ζακύνθου

Ο λόγος ύπαρξης και λειτουργίας του ΔΖ εκφράζεται μέσα από την αποστολή του, δηλαδή από το τι προσπαθεί να επιτύχει ως αποτέλεσμα της ύπαρξης και της λειτουργίας του. Κάτω από τις υφιστάμενες και τις προσδοκώμενες συνθήκες του κοινωνικο-οικονομικού, πολιτικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, και διεθνές επίπεδο θεωρούμε ότι η αποστολή του Δήμου Ζακύνθου είναι η ακόλουθη:

- **Δήλωση Αποστολής του Δήμου Ζακύνθου:**

«Αποστολή του Δήμου Ζακύνθου είναι διττή:

Αποστολή του, είναι αφενός η προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών προς τους δημότες που να ανταποκρίνονται στο ευρύτερο δυνατόν φάσμα των αναγκών τους σε όλα τα επίπεδα και αφετέρου η προώθηση από τον ίδιο και μέσω θεσμικών συνεργασιών, Βιώσιμης ανάπτυξης με ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας της Ζακύνθου, μέσα από την αξιοποίηση της οικονομίας της γνώσης, του πολιτιστικού και περιβαλλοντικού αποθέματος»

- **Διατύπωση Οράματος για τη Ζάκυνθο του Μέλλοντός μας**

«Ζάκυνθος, Ελκυστικός Προορισμός & Βιώσιμος Τόπος»

5.3. Καθορισμός της Στρατηγικής

Η διατύπωση του οράματος για τα Ζάκυνθο ως Ελκυστικού προορισμού, προπέμπει στην επανάκτηση της «ελκυστικότητας» της Ζακύνθου, που αφορά κυρίως το τοπικό παραγωγικό σύστημα και μπορεί να επιτευχθεί σταδιακά μέσω της στρατηγικής για την «έξυπνη εξειδίκευση». Η δε διασφάλιση της «βιωσιμότητάς» της, παραπέμπει στις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού με τις ιδιαιτερότητες που δημιουργεί η νησιωτική φυσιογνωμία, στη περιβαλλοντική αειφορία, αλλά και στη θωράκιση του κοινωνικού ιστού

Η στρατηγική ανάπτυξης του νησιού βασίζεται, λοιπόν σε δύο πυλώνες την **ελκυστικότητα** & τη **βιωσιμότητα**

Οι δύο αυτοί πυλώνες προδιαγράφουν τις επιδιώξεις της αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου που αποτυπώνονται στους παρακάτω γενικούς στρατηγικούς στόχους:

1. Διαφοροποίηση του παραγωγικού συστήματος & προτύπου με αναφορά στην «έξυπνη εξειδίκευση», που προϋποθέτει:

- την ποιοτική αναβάθμιση του υφιστάμενου παραγωγικού προτύπου και παράλληλα
- τη διαφοροποίησή του (νέα προϊόντα & υπηρεσίες) και
- την ανάπτυξη δια-τομεακών συνεργασιών, σε συνδυασμό

- με τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης και
- συνετής αξιοποίησης των (περιβαλλοντικών & πολιτιστικών) πόρων

2. Ενίσχυση του κοινωνικού ιστού, με γνώμονα την παροχή «ίσων ευκαιριών», που προϋποθέτει:

- τη διευκόλυνση της προσβασιμότητας σε κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες (εκπαίδευσης, υγεία κλπ), παράλληλα με
- την στήριξη των ευπαθών & πληττόμενων από τη φτώχεια κοινωνικών ομάδων

3. Διαχείριση του περιβάλλοντος & του χώρου, στην κατεύθυνση της βιωσιμότητας, που προϋποθέτει:

- την άμβλυνση των πιέσεων σε ενεργειακούς και περιβαλλοντικούς πόρους,
- τη βελτίωση της προσπελασιμότητας,
- το μετριασμό των επιπτώσεων από φυσικούς κινδύνους & την κλιματική αλλαγή, καθώς και τα
- την αξιοποίηση των τοπικών- χωρικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων

4. Αναβάθμιση των ικανοτήτων της Δήμου ως οργανισμού

5.4 Επιχειρησιακοί Στόχοι

5.4.1. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Δράσεις «Έξυπνης Ανάπτυξης»

- **Υποστήριξη της δημιουργίας των απαραίτητων για την ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού, ειδικών υποδομών** (π.χ. θεματικές διαδρομές, παρατηρητήρια, ανάδειξη & αξιοποίηση στοιχείων πολιτιστικής υλικής και άυλης κληρονομιάς & δημιουργίας, δικτύωση μνημείων και χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος, ειδικός εξοπλισμός κλπ, αλλά και υποδομές υποδοχής επισκεπτών και ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς κ.ά.).
- **Παραγωγική αξιοποίηση πολιτιστικού & δημιουργικού αποθέματος και δυναμικού:**
  - Προώθηση συμπερίληψης των Ζακυνθινών Ομιλιών, στον εθνικό κατάλογο στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και στον αντιπροσωπευτικό κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας, μέσω ειδικού προγράμματος για την εθνική και διεθνή προβολή – επιστημονική έρευνα – μελέτη των Ζακυνθινών Ομιλιών, ως ιδιαίτερου και διακριτού είδους Λαϊκού Θεάτρου
  - Προώθηση με συμμετοχή στη δημιουργία «Εκκολαπτηρίου Πολιτιστικών & Δημιουργικών Επιχειρήσεων»
  - Υποστήριξη για τη δημιουργία δομής που θα παρέχει σε νεοσύστατες επιχειρήσεις του πολιτιστικού/δημιουργικού τομέα το απαιτούμενο περιβάλλον και την υποστήριξη προκειμένου καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες να τύχουν υλοποίησης (κατάλληλα διαμορφωμένοι & εξοπλισμένοι χώροι, συμβουλευτική υποστήριξη & προώθηση, εξεύρεση πόρων κλπ).
  - Υποστήριξη της παραγωγικής αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς & δημιουργίας
  - Υποστήριξη της παραγωγικής αξιοποίησης του πολιτιστικού αποθέματος με δημόσιες δράσεις, όπως η δημιουργία «νησιδων» εικονικής αναπαράστασης πολιτιστικών και ιστορικών γεγονότων, η ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς & δημιουργίας κλπ

- **Ενίσχυση της γαστρονομικής τοπικότητας και ανάδειξη γαστρονομικής ταυτότητας**
- **Δημόσια δίκτυα στη θαλάσσια οικονομία**
  - Συμμετοχή σε συμπράξεις για τη δημιουργία ή ένταξη σε δίκτυα με σκοπό την προβολή, πληροφόρηση, εξυπηρέτηση (κοινές πλατφόρμες & e-υπηρεσίες πληροφόρησης- ενημέρωσης επισκεπτών για εκδρομές, αγκυροβόλια κ.ά.) κλπ
- **Ενίσχυση επιχειρηματικότητας σε συμπληρωματικές μορφές θαλάσσιου τουρισμού:**
  - Πολιτιστικές διαδρομές και δίκτυα
  - Υποστήριξη με δημόσιου χαρακτήρα δράσεις, της δημιουργίας πολιτιστικών διαδρομών & συναφών (π.χ. ναυαθλητικών) «γεγονότων» και της ανάδειξης της υπο-θαλάσσιας πολιτιστικής κληρονομιάς στη βάση θεματικών αξόνων
  - Αξιοποίηση θαλάσσιου οικοσυστήματος ως πόλου έλξης και ειδικά αξιοποίηση του Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου ως πόλου έλξης θεματικού τουρισμού, με σεβασμό στις προϋποθέσεις προστασίας του
- **Ειδικές υποδομές και δράσεις που σχετίζονται με τη φυσική κληρονομιά & το οικοσύστημα**
  - Υποστήριξη για τη δημιουργία των απαραίτητων για την ανάπτυξη των νέων μορφών τουρισμού, ειδικών υποδομών (π.χ.-η ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών (π.χ. θεματικές διαδρομές, παρατηρητήρια, ανάδειξη στοιχείων φυσικής κληρονομιάς, ειδικός εξοπλισμός,, δικτύωση οικοτόπων, αλλά και ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών για την προστασία της φυσικής κληρονομιάς κ.ά.).
- **Ενίσχυση δεξιοτήτων και απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας:**
  - Απόκτηση δεξιοτήτων από ανέργους στον αγροδιατροφικό τομέα, γαστρονομία, αλιεία, θεματικό τουρισμό & δημιουργική οικονομία, περιλαμβανομένης της ψηφιακής & περιβαλλοντικής τους διάστασης
- **Υιοθέτηση & χρήση ψηφιακών συστημάτων & εφαρμογών στον αγροδιατροφικό και τουριστικό τομέα:**
  - Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών ανάδειξης του συγκριτικού πλεονεκτήματος της Ζακύνθου στους τομείς Τουρισμός – Πολιτισμός – Περιβάλλον
  - Υποστήριξη δημόσιων δράσεων για τη δημιουργία εφαρμογών ψηφιακής προβολής & αναπαράστασης για την συνδυασμένη ανάδειξη στοιχείων του τοπικού υλικού και άυλου πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος («πλατφόρμα διαχείρισης προορισμού», εικονικά πολιτιστικά δίκτυα και διαδρομές, θεματικός τουρισμός, χερσαία, θαλάσσια και υπο-θαλάσσια φυσική κληρονομιά κλπ)
  - Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών ανάδειξης & προβολής αγροτικών προϊόντων και περιοχών
  - Υποστήριξη δημόσιων δράσεων για τη δημιουργία ηλεκτρονικών εφαρμογών καταγραφής και παροχής πληροφοριών σχετικά με τα τοπικά αγροτικά προϊόντα και τις αγροτικές περιοχές, τουριστική προβολή κλπ, καθώς και δημιουργία ψηφιακής «πλατφόρμας προώθησης αγροδιατροφικών προϊόντων»
- **Υποστήριξη και συμμετοχή σε ανάπτυξη Ψηφιακών Υπηρεσιών βελτιστοποίησης υποδομών, εγκαταστάσεων & υπηρεσιών:**
  - Υποστήριξης της από απόσταση πρόσβασης σε «έξυπνες υπηρεσίες» τηλεφροντίδας με έμφαση σε απομακρυσμένες ή απομονωμένες περιοχές του νησιού (προϊόντα απομακρυσμένης διαχείρισης κατάστασης υγείας χρονίως πασχόντων και ευπαθών ομάδων)
  - «Έξυπνα συστήματα» για την διαχείριση κινδύνων (ΠΕΠ) Υποστήριξη για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων (π.χ. σεισμικότητα, θαλάσσια ρύπανση με συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης με συνδυασμό earth observation, social media, μοντέλα πρόβλεψης εξέλιξης κλπ)
  - «Έξυπνα συστήματα» για τη διαχείριση περιβαλλοντικών υπηρεσιών / Υποστήριξη για την εγκατάσταση «έξυπνων συστημάτων» για τον έλεγχο και τη μείωση των απωλειών πόσιμου ύδατος σε δημόσιες υποδομές και δίκτυα ύδρευσης / Υποστήριξη για την εγκατάσταση «έξυπνων συστημάτων» για τη συλλογή των απορριμμάτων
  - «Έξυπνα συστήματα» για τη διαχείριση της κυκλοφορίας (ΠΕΠ) - Υποστήριξη για τη δημιουργία «έξυπνων συστημάτων» μεταφορών για τη διαχείριση της κυκλοφορίας

- και της στάθμευσης εντός της Πόλης και για την οδική ασφάλεια, την πληροφόρηση/ ενημέρωση των μετακινούμενων κλπ
- Ψηφιακές Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Υποστήριξη δημόσιων δράσεων «έξυπνων» εφαρμογών για τη βελτιστοποίηση της εξυπηρέτησης των πολιτών και τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους στις τοπικές υποθέσεις (π.χ. ανάπτυξη συστημάτων για την παροχή ηλεκτρονικών διοικητικών κλπ υπηρεσιών προς τους πολίτες & MME (e-government), καθώς και την υποστήριξη διαδικασιών συμμετοχής τους στην τοπική διακυβέρνηση (e-participation))
- **Υποδομές ευρυζωνικότητας:**
  - Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών
  - Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων υποδομών και δικτύων ευρυζωνικότητας για την εξασφάλιση της ψηφιακής επικοινωνίας και λειτουργίας, με έμφαση στις υψηλές ταχύτητες και στις ανάγκες των απομονωμένων περιοχών

5.4.2. Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής

5.4.2.1. Τομέας Καθαριότητας και Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Ο σχεδιασμός των έργων απορρέει από το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ), το οποίο κατ' αναλογία του Εθνικού σχεδιασμού, ορίζει τους στόχους και τις επιδιώξεις στον τομέα αυτό.

Ειδικότερα για την Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου αυτά τα οποία προβλέπονται και σχεδιάζονται προς υλοποίηση αφορούν :

- Στην κατασκευή μιας Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ), με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ, η οποία περιλαμβάνει,
  - ο μια Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων όπου με φυσικό αλλά και τεχνικούς τρόπους θα γίνεται η διαλογή των (τελικών) σύμμεικτων απορριμμάτων σε υλικά συσκευασίας (χαρτί, πλαστικό, μέταλλο κλπ) και σε οργανικά τα οποία θα υπόκεινται σε μιας ήπιας μορφής επεξεργασία προς χουμοποίησή τους.
  - ο Σε ένα Χώρο Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) για την εναπόθεση των υπολειμμάτων της επεξεργασίας.
- Στην βελτίωση των εγκαταστάσεων του Κέντρου Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) προερχόμενων από το πρόγραμμα Διαλογής στην Πηγή (μπλε κάδος). Επίσης στην επέκταση του δικτύου κάδων σε όλες τις επιχειρήσεις και νοικοκυριά του νησιού για την επίτευξη των εθνικών στόχων ανάκτησης, στην πηγή, των συσκευασιών. Οι ποσότητες ανάκτησης σήμερα (2015) ανέρχονται σε 1.200 τόνους και η τιμή στόχος είναι 2.500 τόνοι κατ' έτος.
- Στην έναρξη προγράμματος διαλογής στην πηγή των οργανικών απορριμμάτων (καφέ κάδος). Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την διανομή ειδικών κάδων αποθήκευσης των βιοαποδομήσιμων οργανικών απορριμμάτων και στην αερόβια επεξεργασία τους για την παραγωγή κόμποστ για γεωργικές καλλιέργειες. Στόχος του προγράμματος κατά την πλήρη ανάπτυξή του είναι η συλλογή και επεξεργασία περίπου 5.000 τόνων ανά έτος. Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθεί από Δημόσιες Επενδύσεις (ΠΔΕ).
- Προβλέπεται επίσης στα πλαίσια της επαναχρησιμοποίησης υλικών και βελτίωσης της ανακύκλωσης η δημιουργία «πράσινων σημείων» σε δημοτικούς κυρίως χώρους (πχ εγκαταλελειμμένα δημοτικά σχολεία, κοινοτικά γραφεία κλπ). Στα «πράσινα σημεία» θα έχει την δυνατότητα ο δημότης να εναποθέτει ανακυκλώσιμα υλικά, υλικά προς επαναχρησιμοποίηση, παλιές συσκευές, λαμπτήρες κλπ υλικά.

- Για τον σχεδιασμό και λειτουργία των έργων καθώς και την ορθολογική εσωτερική οργάνωση του φορέα κρίνεται απολύτως αναγκαία πρόσληψη νέου μόνιμου προσωπικού συνολικά 20 ατόμων. Οι ειδικότητες οι οποίες απαιτούνται είναι μηχανικών, διοικητικών και τεχνικών – εργατών.

5.4.2.2. Τομέας Ύδρευσης - Αποχέτευσης

Ο στρατηγικός σχεδιασμός περιλαμβάνει ενέργειες με σκοπό την αδιάλειπτη παροχή νερού σε όλους τους καταναλωτές (αντικατάσταση – επέκταση δικτύων ύδρευσης, εκμετάλλευση νέων υδατικών πόρων, συστήματα αυτοματισμού για την παρακολούθηση δικτύων) καθώς και την βελτίωση της ποιότητας του νερού (κυρίως μέσω χρήσης επιφανειακών νερών, ελεγχόμενης λειτουργίας των γεωτρήσεων και μικρών μονάδων επεξεργασίας).

Όσον αφορά την αποχέτευση, ο στρατηγικός σχεδιασμός περιλαμβάνει έργα επέκτασης δικτύων αποχέτευσης, την επέκταση της υφιστάμενης ΕΕΛ καθώς και την κατασκευή νέων μονάδων επεξεργασίας

Αναλυτικότερα ο σχεδιασμός περιλαμβάνει :

Α) άμεση προώθηση προς υλοποίηση των εξής ώριμων έργων:

1.Αντικατάσταση του Κεντρικού Αγωγού Υδροδότησης από Νταμάρι Τσίπου Δ.Κ. Λιθακιάς της Κεντρικής Δεξαμενής της Δ.Ε. Ζακυνθίων στη Μπόχαλη Δ1: Προϋπολογισμός έργου 1.975.000,00€ με ΦΠΑ.

Η κατασκευή του Δ1, είναι υποέργο του μεγάλου έργου που κατασκευάζεται και προβλέπεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2015, «Αντικατάσταση του Κεντρικού Αγωγού Υδροδότησης από Νταμάρι Τσίπου Δ.Κ. Λιθακιάς της Κεντρικής Δεξαμενής της Δ.Ε. Ζακυνθίων στη Μπόχαλη Δ2, Δ3».

2. Αγωγός Υδροδότησης του Κλάδου Αγία Μαρίνα – Λούχα – Γύρι – Άγιος Λέοντας: Προϋπολογισμός έργου: 6.848.700,00€ με ΦΠΑ

Η κατασκευή του συγκεκριμένου έργου αποσκοπεί στην υδροδότηση των ανωτέρω Τοπικών Κοινοτήτων, οι οποίες μέχρι και σήμερα δεν υδρεύονται. Επίσης θα γίνει σύνδεση του δικτύου με την δεξαμενή του Άγιου Λέοντα με σκοπό την ενίσχυση υδροδότησης των ορεινών κοινοτήτων, από την υφιστάμενη γεώτρηση Γ32 Αγία Μαρίνα.

3.Ολοκλήρωση Αποχετευτικού Δικτύου Κεντρικής και Βόρειας Πόλης: Προϋπολογισμός έργου: 1.920.678 €

Με το έργο αυτό, θα ολοκληρωθεί το αποχετευτικό δίκτυο της πόλεως της Ζακύνθου.

4.Αποχετευτικό Δίκτυο Οικισμού Κούκλας Δ.Ε. Λαγανά Δήμου Ζακύνθου: Προϋπολογισμός έργου: 1.600.000 €

Στην περιοχή της Κούκλας και στον Άγιο Σώστη υπάρχει σοβαρό πρόβλημα διάθεσης λυμάτων των ξενοδοχειακών μονάδων, λόγω της μη ύπαρξης αποχετευτικού δικτύου. Με την κατασκευή του θα λυθεί το πρόβλημα της περιοχής.

5.Αντικατάσταση Αγωγών Βανοστασίου Κεντρικής Δεξαμενής Μπόχαλης – Τμήμα 1: Προϋπολογισμός έργου: 71.340 € με ΦΠΑ

Οι χαλύβδινοι αγωγοί του βανοστασίου της κεντρικής δεξαμενής καθώς και ειδικών τεμαχίων, λόγω παλαιότητας, χρήζουν άμεσης αντικατάστασης διότι με πιθανή βλάβη υπάρχει κίνδυνος μη υδροδότησης της πόλεως.

Β) Προώθηση κατάρτισης Μελετών για τα ώριμα προς σύνταξη μελετών έργα:

1.Αντικατάσταση Αμιαντοσωλήνων Ύδρευσης Ζακύνθου: Προϋπολογισμός Μελέτης: 450.077,28€ με ΦΠΑ, Προϋπολογισμός έργου: 6.888.000,00€ με ΦΠΑ

Σε πολλές περιοχές της Ζακύνθου υπάρχει δίκτυο ύδρευσης από αμιάντο. Η αντικατάστασή των υφιστάμενων αγωγών είναι αναγκαία καθώς οι αμιαντοσωλήνες κρίνονται ακατάλληλοι και επικίνδυνοι για τον ανθρώπινο οργανισμό. Σκοπός και μέριμνα της ΔΕΥΑΖ είναι η άμεση αντικατάστασή τους.

2.Επέκταση Δικτύου Ορεινών Δήμου Ζακύνθου: Προϋπολογισμός Μελέτης:

99.876,00€ με ΦΠΑ

Ο Δήμος Ελατίων εξυπηρετείται εν μέρει από το δίκτυο ύδρευσης της ΔΕΥΑΖ. Εκτός δικτύου παραμένουν οι οικισμοί: Ελιές, Κορίθι, Άγιος Νικόλαος, Βαρβάρα, Ασκός, Σκινάρια, Μακρύς Γιαλός και Κορώνη, οι οποίοι εξυπηρετούνται με υδροφόρες ή με ιδιωτικές ομβροδεξαμενές. Με το έργο αυτό θα λυθεί το πρόβλημα της υδροδότησης στα ορεινά.

3. Αντικατάσταση Κεντρικού Αγωγού Υδροδότησης Πόλης (Δεξαμενή Μπόχαλης -24 Ώρες): Προϋπολογισμός έργου: 750.000,00€ με ΦΠΑ

Το υπάρχων χαλύβδινο δίκτυο είναι κατασκευασμένο το 1975 με πολλά προβλήματα διαρροών οι οποίες δύσκολα εντοπίζονται με αποτέλεσμα να έχουμε σημαντικές απώλειες. Επίσης με την συγκεκριμένη αντικατάσταση, καθώς και με την ολοκλήρωση της Αντικατάστασης του Κεντρικού Αγωγού Δ2- Δ3, υπάρχει πρόβλεψη για εικοσιτετράωρη υδροδότηση της πόλεως της Ζακύνθου.

6. Αντικατάσταση – Επέκταση Αγωγών ύδρευσης στην Δ. Ενότητα Βασιλικού: Προϋπολογισμός έργου: 250.000 € με ΦΠΑ

Οι αγωγοί δικτύου λόγω παλαιότητας και μικρής διατομής των σωλήνων χρήζουν άμεσης αντικατάστασης. Επίσης υπάρχουν ακόμα περιοχές του Βασιλικού που δεν υδροδοτούνται.

7. Κατασκευή Κτιρίου Δεξαμενής Μπόχαλης.

Στην περιοχή Σταυρός Μπόχαλη, στεγάζονται οι εγκαταστάσεις της κεντρικής δεξαμενής υδροδότησης της πόλεως. Για το συγκεκριμένο μέρος, έχει συνταχθεί μελέτη κατασκευής κτιριακών εγκαταστάσεων, για την μεταφορά των τεχνικών καθώς και των διοικητικών υπηρεσιών της Δ.Ε.Υ.Α.Ζ.

Γ) Προώθηση ωρίμανσης των εξής έργων:**1. Επέκταση Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων Ζακύνθου, Προϋπολογισμός έργου 9.840.000 με ΦΠΑ.**

Περιλαμβάνει την επέκταση της εγκατάστασης με σκοπό η δυναμικότητά της να ανέλθει στους 60.000 ισοδύναμους κατοίκους (αύξηση κατά 20.000 ισοδύναμους κατοίκους). Ο προϋπολογισμός δεν περιλαμβάνει την αγορά γης.

2. Εγκατάσταση ηλιακής ξήρανσης ιλύος, Προϋπολογισμός έργου 4.500.000 με ΦΠΑ.

Περιλαμβάνει μονάδα ξήρανσης της αφυδατωμένης ιλύος με σκοπό τη μείωση της υγρασίας της και το όγκου της. Ο προϋπολογισμός δεν περιλαμβάνει την αγορά γης.

3. Κατασκευή ομβροδεξαμενών, εγκαταστάσεων επεξεργασίας νερού και γεωτρήσεων εμπλουτισμού, Προϋπολογισμός έργου 42.006.960 με ΦΠΑ.

Περιλαμβάνει την κατασκευή τεσσάρων ομβροδεξαμενών (σε Βασιλικό, Φιολίτι, Αγία Μαρίνα και Κοιλιωμένο), δύο διυλιστήρια νερό (σε Φιολίτι και Βασιλικό) καθώς την κατασκευή δέκα γεωτρήσεων εμπλουτισμού. Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει επίσης τη σύνταξη της μελέτης καθώς και την αγορά γης.

4. Επέκταση Αποχετευτικού Δικτύου Πόλης (Μπόχαλη – 24 Ώρες) Προϋπολογισμός έργου 4.500.000 με ΦΠΑ.

Η επέκταση του αποχετευτικού δικτύου από την περιοχή Σταυρός Μπόχαλης έως και την είσοδο της πόλεως, 24 Ώρες, θεωρείται απαραίτητη και προτείνεται να γίνει παράλληλα με την αντικατάσταση του αγωγού υδροδότησης

5. Αντικατάσταση – Επισκευή Φρεατίων Αποχετευτικού Δικτύου Τ.Κ. Καλαμακίου: Προϋπολογισμός έργου: 147.600€ με ΦΠΑ

Πλήθος φρεατίων του ήδη κατασκευασμένου δικτύου αποχετεύσεως στην περιοχή του Καλαμακίου, έχουν κακοτεχνίες και χρήζουν άμεσης επισκευής ή και αντικατάστασης τους.

6. Επέκταση Αποχετευτικού Δικτύου Τ.Κ. Καλαμακίου.

Σε συνέχεια του προηγούμενου έργου, προκειμένου να ολοκληρωθεί το αποχετευτικό δίκτυο της περιοχής.

7. Αποχετευτικό δίκτυο και ΕΕΛ Τ.Κ. Κερίου

Περιλαμβάνει την κατασκευή δικτύου αποχέτευσης της περιοχής «Λίμνη Κερίου» καθώς και compact μονάδα επεξεργασίας λυμάτων του υφιστάμενου δικτύου της Τ.Κ Κερίου και του προτεινόμενου αποχετευτικού δικτύου της Λίμνης Κερίου.

8. Αποχετευτικό δίκτυο και ΕΕΛ Δ.Δ. Αλυκών και Αρκαδίων

Περιλαμβάνει την κατασκευή αποχετευτικού δικτύου και ίσως μονάδας επεξεργασίας λυμάτων των περιοχών Κατασταρίου, Αλυκών, Αλικανά, Γερακαρίου, Κυψέλης, Τραγακίου και Πλάνου, οι οποίες αποτελούν και τουριστικά θέρετρα

5.4.2.3. Τομέας της προαγωγής περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής.

Στο οικιστικό περιβάλλον

α) η Αναθεώρηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.), για την Πόλη της Ζακύνθου και

β) η προώθηση ολοκλήρωσης των μελετών εφαρμογής των Σχεδίων Πόλης σε Μπόχαλη, Πλάνο, Ντουρέϊκα,

γ) η προώθηση μελετών εφαρμογής των Σχεδίων Πόλης σε Καμίνια και Κήπους,

δ) η σταδιακή περαιτέρω εφαρμογή του Σχεδίου Πόλης Λαγανά, σε ότι αφορά τους δημοτικούς κοινόχρηστους χώρους

- **Στη Πόλη της Ζακύνθου ειδικότερα** προτεραιότητες αποτελούν :
  - **Η Δημιουργία Ιστορικού Κέντρου**
  - Οι Παρεμβάσεις εξωραϊσμού των πλατειών Αγίου Μάρκου και Σολωμού, καθώς και των πεζοδρομίων της Λομβάρδου – παραλιακή- και Αλ. Ρώμα.
  - Η Ανάπλαση της παραλιακής και της παραθαλάσσιας ζώνης απο το Ξενία μέχρι την στροφή του Ακρωτηρίου.
  - Η ποιοτική αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και υποδομών της «πλαζ του ΕΟΤ» με δημιουργία ποδηλατοδρόμου και ανάπλαση της παράκτιας ζώνης, γραμμής αιγιαλού και παραλίας της περιοχής της για τους λουόμενους.
  - Ανάπτυξη δικτύου πεζοδρόμων – πεζοδρομίων (πρώτη προτεραιότητα: κατασκευή πεζοδρομίων στα Λαζαρέτα και Κρουονέρι).
- **Στο εκτός οικισμών περιβάλλον**
  - Αναθεώρηση χρήσεων γης, χωροθέτηση δραστηριοτήτων και καθορίζονται οι επιτρεπόμενες ζώνες ανάπτυξης.
- Η με **Δημοτική Συγκοινωνία** σύνδεση των συνοικιών της Πόλης, των προαστίων της Πόλεως με κομβικά σημεία, όπως νοσοκομείο, αεροδρόμιο και με σημεία τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Η **Βιώσιμη Κινητικότητα** με εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος ελεύθερης προσβασιμότητας και απομάκρυνσης εμποδίων.
- Η **Αξιοποίηση υπαρχόντων κοινόχρηστων χώρων** και η Διεκδίκηση απελευθέρωσης χώρων και απόδοσης στον Δήμο με σκοπό την αξιοποίηση τους
- **Δημοτικό επιχειρησιακό σχέδιο αντιμετώπισης κρίσεων (σεισμικού γεγονότος)**
- Η **αποκατάσταση και αντιμετώπιση της απομείωσης της αισθητικής τοπίων, χώρων φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος**
- **Ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα δημόσια κτίρια και πλατειών**, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την αύξηση εσόδων του Δήμου. Αξιοποίηση του προγράμματος της πράσινης στέγης, για τη βελτίωση του μικροκλίματος. Πολιτικές για την ενθάρρυνση της εφαρμογής τους στα ιδιωτικά κτίρια
- Στόχευση για άμεση **αύξηση του ποσοστού πρασίνου ανά κάτοικο** και **μείωση του « οικολογικού ίχνους»** σύμφωνα με το Global Footprint Network

5.4.3. Κοινωνικό Πεδίο : Καταπολέμηση της φτώχειας και προαγωγή της κοινωνικής ένταξης

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Με βάση την ανάλυση που έχει προηγηθεί, οι μακροπρόθεσμοί στρατηγικοί στόχοι του Δήμου Ζακύνθου σε ότι αφορά την κοινωνική ένταξη είναι οι παρακάτω:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1:

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Αναγνωρίζοντας ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι πολυδιάστατο φαινόμενο, με δυσμενείς επιπτώσεις στην κοινωνική συνοχή, πρωταρχικός στόχος του Δήμου Ζακύνθου είναι η **πρόληψη** του φαινομένου μέσω της δόμησης ενός «**τοπικού κοινωνικού δικτύου ασφαλείας**» ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό καθότι οι **πηγές του κοινωνικού αποκλεισμού** είναι πολλές και διαφορετικές και προκύπτουν από το φύλο, διάφορες μορφές αναπηρίας, την ηλικία, τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, τη θρησκεία ή ευρύτερα τις ατομικές πεποιθήσεις. Ένας δε, πρόσθετος παράγοντας αποκλεισμού είναι η απομόνωση λόγω νησιωτικότητας η οποία καθιστά ένα κομμάτι του πληθυσμού ιδιαίτερος ευάλωτο, για αντικειμενικούς γεωγραφικούς λόγους.

Στα παραπάνω προστίθεται η **οριζόντια και επιδεινούμενη διάσταση της φτώχειας**, λόγω της κρίσης η οποία μπορεί να προκύπτει από τις ανωτέρω πηγές, αλλά αφορά και αυξανόμενο τμήμα του γενικού πληθυσμού.

Βασικά συνθετικά στοιχεία του προληπτικού δικτύου ασφαλείας είναι

- *η έγκαιρη διάγνωση και παρέμβαση για την αντιμετώπιση ατομικών, οικογενειακών και κοινωνικών προβλημάτων εν τη γενέσει τους.*
- *η συνεισφορά στην κάλυψη βασικών αναγκών διαβίωσης*
- *η διασφάλιση παροχής βασικών υπηρεσιών πρόνοιας, υγείας, φροντίδας, και κοινωνικών υπηρεσιών.*
- *η βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης στην απασχόληση, σύμφωνα και με την ευρύτερη περιφερειακή αναπτυξιακή στρατηγική και τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.*

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2:

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Η προσέγγιση του Δήμου Ζακύνθου δεν περιορίζεται στην παθητική υποστήριξη των ευπαθών ατόμων, αλλά αποσκοπεί σε παρεμβάσεις ενεργητικών μέτρων, για την ενίσχυση των κοινωνικών ομάδων που χρήζουν μέριμνας, πρόνοιας και στήριξης προκειμένου να αντιμετωπίσουν καταστάσεις ανάγκης και να διασφαλίσουν φυσιολογικό ρυθμό ζωής.

Απώτερος στόχος είναι σταδιακή απεξάρτηση των εξυπηρετούμενων από τις δημόσιες παροχές και η αποκατάσταση της αυτοδυναμίας και του αυτοσεβασμού τους.

Για τα άτομα που είναι ικανά και διαθέσιμα προς εργασία, είναι κρίσιμη η επανένταξη στην αγορά εργασίας.

Για το τμήμα του πληθυσμού που υπό φυσιολογικές συνθήκες εντάσσεται στον μη οικονομικά ενεργό πληθυσμό (παιδιά, ηλικιωμένοι), η έμφαση θα δοθεί στην κοινωνική συμμετοχή και τη διασύνδεση με φορείς που παρέχουν φροντίδα κατάλληλη για τις ανάγκες τους.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3:

ΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Αναγνωρίζοντας ότι οι υποχρεώσεις φροντίδας εξαρτώμενων μελών της οικογένειας μπορούν να αποτελέσουν παράγοντα κοινωνικού αποκλεισμού, η στρατηγική στόχευση του Δήμου Ζακύνθου δίνει ιδιαίτερο βάρος στη συμφιλίωση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Η στόχευση είναι διπλή και αφορά τόσο τα ανήλικα εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών όσο και τους ηλικιωμένους, με ιδιαίτερο βάρος να δίνεται στα νοικοκυριά που περιλαμβάνουν Άτομα με Αναπηρία και τα νοικοκυριά σε κρίση.

Για την επίτευξη των στρατηγικών αυτών στόχων δομείται Σχέδιο Δράσης του Δήμου για καταπολέμηση της φτώχειας και ενδυνάμωση της κοινωνικής ένταξης γύρω από τους κάτωθι πέντε άξονες:

- Άξονας Προτεραιότητας 1:** ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ
- Άξονας Προτεραιότητας 2:** ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ
- Άξονας Προτεραιότητας 3:** ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ
- Άξονας Προτεραιότητας 4:** ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
- Άξονας Προτεραιότητας 5:** ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Οι δράσεις που προκρίνονται ανά άξονα προτεραιότητας έχουν ως εξής:

ΑΞΟΝΑΣ 1:

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Ο Άξονας εστιάζει στην αντιμετώπιση διαφόρων μορφών **υλικής στέρησης** οι οποίες συνεισφέρουν στη συντήρηση εστιών κοινωνικού αποκλεισμού, συχνά δε απειλούν ακόμα και την ίδια την επιβίωση του ατόμου εφόσον λάβουν ακραία μορφή.

Το βάρος των δράσεων του Άξονα αυτού ακολουθεί τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής, η οποία εστιάζει στην εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ή και συμπληρωματικών ενισχύσεων.

Συνεπώς, για το Δήμο, την Τοπική ή Αυτοδιοίκηση εν γένει και την κοινωνία των πολιτών, οι διαθέσιμες δράσεις στο πλαίσιο του Άξονα αυτού αφορούν σε δομές άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας, όπως κοινωνικά παντοπωλεία και φαρμακεία, συσσίτια κλπ.

Οι δομές αυτές είναι βέβαιο ότι δεν μπορούν να καλύψουν το σύνολο των υλικών αγαθών και λειτουργούν κυρίως εκ των υστέρων, προκειμένου να αντιμετωπίσουν και όχι για να προλαμβάνουν τα φαινόμενα της φτώχειας και του αποκλεισμού.

οι ειδικοί στόχοι του Άξονα διατυπώνονται ως εξής:

- α.** Ανακούφιση των συνεπειών της φτώχειας των κοινωνικών ομάδων που πλήττονται εντονότερα

β. Ενίσχυση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες κοινωνικών ομάδων που πλήττονται από φτώχεια.

ΔΟΜΕΣ ΑΜΕΣΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Η κατηγορία δράσεων επιδιώκει την αντιμετώπιση φαινομένων φτώχειας και πρόσβασης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων ατόμων που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας, σε βασικά αγαθά (σίτιση, στέγη)

1.1 Το Δημοτικό Κοινωνικό Παντοπωλείο

Το Κοινωνικό Παντοπωλείο στοχεύει στην παροχή ενός καλαθιού βασικών προϊόντων σίτισης και διατροφής σε οικογένειες και νοικοκυριά τα οποία διαβιούν στα όρια της φτώχειας.

Το κοινωνικό παντοπωλείο παρέχει βασικά προϊόντα διατροφής (π.χ. γάλα, ρύζι, ζυμαρικά, αλεύρι, ελαιόλαδο, ζάχαρη, καφέ, παιδικές κρέμες, παξιμάδια, φρυγανιές, μπισκότα) και είδη γενικής και ατομικής υγιεινής (π.χ. απορρυπαντικά, σαμπουάν, χλωρίνη, σκούπες, πάνες για μωρά).

1.2 Η Δημοτική Κοινωνική Ίματιοθήκη

Η Δημοτική Κοινωνική Ίματιοθήκη αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογής ρούχων και υφασμάτων ή άλλων μεταχειρισμένων υλικών ή/και αντικειμένων και τη μεταποίησή τους σε χρηστικά αντικείμενα (μεταποιημένα ρούχα, αξεσουάρ, έπιπλα)

1.3. Το Κοινωνικό Εστιατόριο (Δομή παροχής συσσιτίων)

Η δράση αφορά την κάλυψη αναγκών τροφής σε άτομα ή κοινωνικές ομάδες που είναι φτωχοί και δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες αυτές. Περιλαμβάνει την παροχή συσσιτίου σε ημερήσια βάση προκειμένου να εξασφαλίζεται η σίτιση ανθρώπων και νοικοκυριών που έχουν ανάγκη από τροφή, μέσα από δράσεις κοινωνικής κουζίνας και συνεργιών με εθελοντές ή οργανώσεις πολιτών. Οι ενέργειες στη δράση αυτή διακρίνονται κυρίως σε τρεις όπως: η παροχή γεύματος στο χώρο του συσσιτίου, η κατ' οίκον αποστολή γεύματος σε άτομα που δεν δύνανται να μετακινηθούν στο χώρο διανομής και σε σχολεία για τους μαθητές εκείνους που έχουν ανάγκη.

Η δράση μπορεί να λειτουργήσει σε συνέργεια με το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και με το κοινωνικό παντοπωλείο, καθώς και μέσα από ένα δίκτυο κοινωνικής πολιτικής τοπικού χαρακτήρα.

ΑΞΟΝΑΣ 2:

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Ο Άξονας αφορά στη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος και της υγειονομικής περίθαλψης, επιδιώκοντας την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού. Ως εκ τούτου, οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο του Άξονα εστιάζουν στην εγκαθίδρυση ενός πρωτοβάθμιου δικτύου ασφαλείας έγκαιρης πρόληψης των συνθηκών του κοινωνικού αποκλεισμού και στην διασφάλιση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας κοινωνικής φροντίδας, μέσω δύο κατηγοριών δράσεων.

- Δράσεις ένταξης, κοινωνικής ενσωμάτωσης και βασικών κοινωνικών υπηρεσιών
- Δράσεις φροντίδας

Ειδικά για τις δράσεις φροντίδας, αφορά κατά κύριο λόγο ανασφάλιστα άτομα εκτός αγοράς εργασίας, ανεξάρτητα εάν είναι ικανοί για εργασία ή όχι

Ειδικοί στόχοι

- Βελτίωση της πρόσβασης ευπαθών και λοιπών ομάδων πληθυσμού που πλήττονται ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης
- Ενίσχυση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες κοινωνικών ομάδων που πλήττονται από φτώχεια
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και ενίσχυση της απασχολησιμότητας ευπαθών και λοιπών ομάδων του πληθυσμού που βιώνουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΤΑΞΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ιδιαίτερο βάρος στην ενεργοποίηση των ευπαθών ομάδων επιδιώκοντας την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού. Οι δράσεις αφορούν στη σταδιακή πρόσβαση των ωφελούμενων σε ολοκληρωμένες υπηρεσίες ενεργοποίησης, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ανάγκη ενσωμάτωσής τους στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό,

Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και λειτουργούν σε συνέχεια με τις δράσεις πρόσβασης σε βασικά αγαθά (Άξονας 1 ανωτέρω) και ως τμήμα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την ένταξη/ επανένταξη στην αγορά εργασίας (Άξονας 4) και για την κοινωνική συνοχή (Άξονας 3 και Άξονας 5).

* Προσδοκά ο Δήμος το πλέγμα αυτών των υπηρεσιών να στηριχθεί οικονομικά από την «Τεχνική βοήθεια δήμων» που προβλέπεται ως δράση χρηματοδότησης για το σκοπό αυτό στο νέο περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα 2014-2020, καθόσον δημιουργούνται αυξημένες απαιτήσεις για τη λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών, προκειμένου να παρέχουν ουσιαστικές υπηρεσίες ένταξης κατι που τα οικονομικά του Δήμου δεν επαρκούν για τη χρηματοδότηση αυτών των δράσεων.

1. Προετοιμασία σχεδίων κοινωνικής ενσωμάτωσης

Η πιλοτική εφαρμογή του ΕΕΕ όπως προβλέπει ότι ο **φάκελος κάθε δικαιούχου περιλαμβάνει σχέδιο κοινωνικής ενσωμάτωσης το οποίο προετοιμάζεται από κοινωνικό λειτουργό** εγγεγραμμένο σε σχετικό Μητρώο του Δήμου.

2. Στοχευμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής και νομικής υποστήριξης

επιδιώκει την ανάπτυξη ενός ευρύτερου πλέγματος δράσεων πρόληψης του κοινωνικού αποκλεισμού, μέσω της παροχής συμβουλευτικής και νομικής υποστήριξης, και ιδιαίτερα μέσω:

- παρεμβάσεων πρόληψης ενημερωτικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα σε σχολεία.
- προγραμμάτων βιωματικής εκπαίδευσης
- συμβουλευτικής μέσω ομάδων γονέων
- σύντομης εξατομικευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης σε άτομα και οικογένειες

Η ενεργοποίηση του δικτύου υπηρεσιών πρόληψης και καταπολέμησης της υπερχρέωσης περιλαμβάνει:

- ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και επιμόρφωση των ωφελούμενων σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης χρημάτων και συνετής καταναλωτικής συμπεριφοράς
- καθοδήγηση των νοικοκυριών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες διαχείρισης του προϋπολογισμού τους και κινδυνεύουν άμεσα με υπερχρέωση
- υποστήριξη των νοικοκυριών που βρίσκονται σε οριστική αδυναμία αποπληρωμής των χρεών τους.

Η υποστήριξη των ατόμων και νοικοκυριών σε κρίση αφορά

κάθε άτομο που αντιμετωπίζει κίνδυνο ή απειλείται να βρεθεί σε κίνδυνο (ανεξαρτήτως ασφαλιστικής κάλυψης ή εισοδηματικού ορίου) και περιλαμβάνει:

- την παροχή συντονισμένης πρωτοβάθμιας ιατρικής και κοινωνικής φροντίδα ή/και άμεσης υποδοχής, εφόσον απαιτείται

- την διασύνδεση και παραπομπή των ωφελούμενων στις διαθέσιμες τοπικές δομές (δημόσιες ή εθελοντικές) φιλοξενίας, υποστήριξης ή/και αποκατάστασης.

Οι υπηρεσίες καλύπτουν και πολιτικά και διοικητικά δικαστήρια όλων των βαθμίδων, στα οποία οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, επισυνάπτοντας εκτός των άλλων αντίγραφο φορολογικής δήλωσης ή αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος.

Σημαντική εμπειρία που μπορεί να συνεισφέρει στην υλοποίηση της δράσης έχουν τα υφιστάμενα «Κέντρα πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας» τα οποία μπορούν αν διευρύνουν το υφιστάμενο φάσμα προσφερόμενων υπηρεσιών. Άλλωστε έχουν ήδη παρουσία στη σχολική και ευρύτερη κοινότητα σχολική κοινότητα, καθώς και στους γονείς.

3. Τηλεφωνική γραμμή βοήθειας (help line)

Η δράση αφορά τη λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής (Help Line) για την εξυπηρέτηση ατόμων/ μελών ευπαθών ομάδων και ειδικά των νοικοκυριών σε κρίση.

Σκοπός της γραμμής είναι να υποστηριχθούν σε ψυχολογικό, συναισθηματικό αλλά και πρακτικό επίπεδο οι προσφεύγοντες σε αυτή και οι οικογένειες τους τηρώντας πάντα τη διαφύλαξη του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων. Η γραμμή θα λειτουργεί μέσω εξειδικευμένων ψυχοκοινωνικών συμβούλων

4. Τράπεζα -ες χρόνου

Η Τράπεζα Χρόνου αποτελεί μορφή δικτύωσης της οποίας τα μέλη ανταλλάσσουν υπηρεσίες χωρίς τη μεσολάβηση χρημάτων, χρησιμοποιώντας ως εναλλακτική μονάδα συναλλαγής, το χρόνο π.χ. μία ώρα ιδιαίτερο μάθημα Αγγλικών ισούται με μια ώρα σιδέρωμα ρούχων.

Η δικτύωση/ ανταλλαγή μπορεί να λαμβάνει χώρα είτε σε φυσικό χώρο (όπως ένα τοπικό κέντρο κοινότητας ή στο χώρο κάποιας δομής) είτε σε ειδικά διαμορφωμένου ιστότοπο.

5. Τοπικό one-stop shop για την κοινωνική ένταξη

Αποτελεί πρωτοποριακή και αναγκαία δομή που ο Δήμος επιθυμεί να δρομολογήσει, αρκεί να προβλεφθούν τα απαραίτητα προς υλοποίηση κασνδύλια από την κεντρική διοίκηση και επιλυθούν θεσμικά ζητήματα εφαρμογής, αφού βασίζεται στην επίτευξη συστηματικής και συντονισμένης συνεργασίας μεταξύ του ΟΑΕΔ και των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.

6. Κοινωνικό φαρμακείο/ιατρείο

Ο σκοπός της συνολικής δράσης είναι η ενίσχυση των υπάρχουσών δομών υγείας με στόχο την αντιμετώπιση της κρίσης και των επιπτώσεών της στη δημόσια υγεία από τη φτώχεια ή άλλες μορφές διακρίσεων.

Η ενέργεια του κοινωνικού ιατρείου παρέχει υγειονομικές υπηρεσίες και πρωτοβάθμια περίθαλψη σε άτομα που έχουν ανάγκη και αδυναμία πρόσβασης στο ΕΣΥ, είτε για λόγους απορρύθμισης της κοινωνικής πρόνοιας είτε γιατί δεν έχουν το δικαίωμα πρόσβασης. Η ενέργεια του κοινωνικού φαρμακείου αποτελεί μία ενέργεια που πρέπει να είναι βασισμένη στον εθελοντισμό και τη κοινωμία των πολιτών που λαμβάνει χώρα σε οργανωμένο χώρο με επιστημονικό προσωπικό και με συνεισφορές σε υλικό και υπηρεσίες από φορείς και πολίτες σε άτομα που έχουν ανάγκη από φαρμακευτική αγωγή.

7. Εισιτήριο υγείας (health voucher)

Το "Εισιτήριο Ελεύθερης Πρόσβασης-ΕΕΠ" (health voucher) αφορά στην παροχή δωρεάν υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας προς **πολίτες χωρίς ασφαλιστική ικανότητα**. Με βάση την υφιστάμενη εφαρμογή του εισιτηρίου υγείας, πολίτες που απώλεσαν την ασφαλιστική τους ικανότητα (άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένοι) καλύπτονται για:

- υπηρεσίες ιατρικής εξέτασης με επισκέψεις σε συμβεβλημένο με τον ΕΟΠΥΥ ιατρό ή Μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας του ΕΣΥ (Μονάδες υγείας του ΠΕΔΥ, ή Νοσοκομεία).

- παραπομπή με αξιολόγηση από γιατρό για πραγματοποίηση αναγκαίων διαγνωστικών εξετάσεων και εργαστηριακών ελέγχων, σύμφωνα με την ιατρική ένδειξη.

- πραγματοποίηση διαγνωστικών εξετάσεων, από συμβεβλημένα με τον ΕΟΠΥΥ διαγνωστικά κέντρα, Ιατρεία ΕΟΠΥΥ ή μονάδες υγείας του ΕΣΥ.

- αξιολόγηση /διάγνωση, οδηγίες ιατρού, παρακολούθηση όταν απαιτείται

[ΥΑ Υ4α/ΓΠ/οικ.48985, 03/06/2014 (ΦΕΚ 1465τ.Β/05-06-2014) «Καθορισμός προϋποθέσεων, κριτηρίων και διαδικασιών πρόσβασης στο σύστημα νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ανασφαλιστών και οικονομικά αδυνάτων πολιτών» και ΚΥΑ Γ.Π./ΟΙΚ. 56432, 28/06/2014 (ΦΕΚ 1753τ.Β/28-06-2014), "Καθορισμός προϋποθέσεων, κριτηρίων και διαδικασιών πρόσβασης στο σύστημα φαρμακευτικής περίθαλψης ανασφαλιστών και οικονομικά αδυνάτων πολιτών".]

8. Παιδικοί, βρεφικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί

Πρωτίστης σημασίας ανάγκη αποτελεί η δυνατότητα πρόσβασης σε δομές που στηρίζουν τη συμφιλώση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, προκειμένου να απελευθερωθεί ο άνεργος (κυρίως αν πρόκειται για γυναίκα) από τα εξαρτώμενα άτομα, με στόχο να διευκολυνθεί στην αναζήτηση εργασίας.

Η δράση απευθύνεται σε άτομα, μέλη νοικοκυριών που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών και περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί / βρεφικοί / βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, κλπ).

Στην Περιφέρεια λειτουργούν 34 δομές βρεφονηπιακών σταθμών, οι οποίες εξυπηρετούν 1.387 παιδιά (μέσος όρος:41 παιδιά/δομή). Με βάση τα στοιχεία της ΕΥΣΕΚΤ το σχολικό έτος 2013-2014, 792 από τα παιδιά αυτά (57%) προέρχονταν από νοικοκυριά δικαιούχους του ΕΚΤ.

Η υφιστάμενη ζήτηση είναι πολύ μεγάλη και επιδή αναμένεται ότι μόνο το 43% των αναγκών θα καλυφθεί θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ενεργοποίηση θεσμών της κοινωνικής οικονομίας για την φροντίδα παιδιών και η κάλυψη των σχετικών αναγκών μέσω κοινωνικού vouche, αφού τα διαθέσιμα κονδύλια υπολοίπονται σοβαρά των αναγκών. Παρά ταύτα ο Δήμος θα επιδιώξει τη δημιουργία νέων επιπλέον παιδικών σταθμών.

9. Δράσεις πρωτοβάθμιας φροντίδας και υποστήριξης

Οι δράσεις εφαρμόζονται από το **Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι** και απευθύνονται πρωτίτως σε άτομα της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως, άτομα με αναπηρίες ή ειδικά προβλήματα, με προτεραιότητα εκείνων που ζουν μόνοι τους, που δεν έχουν την πλήρη φροντίδα της οικογένειας ή που το εισόδημά τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Στο πλαίσιο των δράσεων αυτών παρέχεται επίσης συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη, ιατρική/νοσηλευτική φροντίδα και συντροφιά

ΑΞΟΝΑΣ 3:

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Ο Άξονας αφορά στην καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων, οι οποίες οφείλονται στο φύλο, σε εθνικά/εθνοτικά χαρακτηριστικά ή σε ιδιαίτερα λοιπά χαρακτηριστικά των ομάδων στόχου.

Ειδικότερα, ο συγκεκριμένος Άξονας Προτεραιότητας επιδιώκει την ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης των άμεσων, έμμεσων και πολλαπλών διακρίσεων των απόμων με αναπηρία, των διακρίσεων λόγω φύλου καθώς και την ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής και οικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά. Ουσιαστικά, ο Άξονας εστιάζει στην ενσωμάτωση ομάδων σε υψηλό κίνδυνο αποκλεισμού, μέσω ολοκληρωμένων παρεμβάσεων. Για τους σκοπούς της δημοτικής στρατηγικής, ως ομάδες με υψηλό κίνδυνο αποκλεισμού ορίζονται:

- τα άτομα με αναπηρία
- οι γυναίκες και ειδικά οι γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους
- οι Ρομά
- άλλες ομάδες δημόσιας προτεραιότητας (όπως οικονομικοί μετανάστες ή παλινοστούντες)

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Στη κατηγορία αυτή προωθείται η λειτουργία Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) Δήμου Ζακύνθου

ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Στη κατηγορία αυτή προωθείται η συνέχιση λειτουργίας του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών του Δήμου Ζακύνθου

ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΡΟΜΑ

Η συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων αφορά ενεργητικές παρεμβάσεις στήριξης της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης κοινοτήτων Ρομά, περιλαμβάνοντας:

- Εξασφάλιση του «κατοικείν»
- Ένταξη των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα/ μείωση του αναλφαβητισμού των ενηλίκων
- Ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση της κοινωνίας για θέματα διακρίσεων
- Παροχή υπηρεσιών υγείας / κοινωνικής φροντίδας απόμων που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινότητες
- Δράσεις συμβουλευτικής, προκατάρτισης / επιμόρφωσης
- Δράσεις προώθησης απασχόλησης/αυτοαπασχόλησης Ρομά

ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΤΩΝ ή ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ

Η κοινωνική ένταξη των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτογραφημένων ομογενών σχετίζεται κατ' αρχήν με οριζόντια εθνικά μέτρα και πολιτικές σχετικά με τους όρους παραμονής στη χώρα και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που αυτή συνεπάγεται. Συνεπώς, τυχόν ανάγκες που σχετίζονται με την πρόσβαση σε βασικά αγαθά (τροφή και στέγη) ή εισοδηματική ενίσχυση ξεπερνούν τα όρια αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης και αναμένεται να ρυθμιστούν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο σχετικών μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.

Ανάγκες των ομάδων-στόχου που μπορούν να καλυφθούν από το Δήμο αφορούν την ανάγκη κοινωνικής ένταξης και αφορούν κυρίως:

- στην προσωπική ενδυνάμωση και την εν γένει **στήριξη/καθοδήγηση** σε τομείς όπως η στέγαση, τα μέσα διαβίωσης, η διοικητική και νομική καθοδήγηση, η υγεία, η ψυχολογική και κοινωνική φροντίδα, η φροντίδα παιδιών και η οικογενειακή επανένωση
- στην **πρόσβαση στην αγορά εργασίας και ειδικότερα στην αντιμετώπιση** ελλείψεων **εκπαίδευσης και κατάρτισης**, συμπεριλαμβανομένης της **γλωσσικής κατάρτισης**
- στην **ενσωμάτωση και προσαρμογή** στην κοινωνία υποδοχής, ειδικά σε ότι αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις, τη συμμετοχή στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή, τον εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ υπηκόων τρίτων χωρών και της κοινωνίας υποδοχής και δράσεις που προάγουν την αποδοχή από την κοινωνία υποδοχής, και με τη συμμετοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης
- **στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση και προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου**

ΑΞΟΝΑΣ 4:**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ****ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΛΑΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ**

Ανάπτυξη τοπικών σχεδίων που περιλαμβάνουν ολοκληρωμένη δέσμη παρεμβάσεων προς τους ωφελομένους. Στις παρεμβάσεις περιλαμβάνονται:

- Υποστήριξη για το σχεδιασμό τοπικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα των κοινωνικά ευπαθών ομάδων
- Συμβουλευτική, κατάρτιση / επιμόρφωση, mentoring, δημοσιότητα & ευαισθητοποίηση, δικτύωση, προώθηση της απασχόλησης / αυτοαπασχόλησης κ.α.

- Ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.

Ο συγκεκριμένος τύπος Δράσης απευθύνεται στους κατοίκους της Δ.Ε. Αλυκών και Δ.Ε. Ελατίων που διαβιούν σε θύλακες φτώχειας, περιοχές δηλαδή όπου η κοινωνικοοικονομική απομόνωση συνδυάζεται με τη γεωγραφική απομόνωση και ειδικότερα στους κατοίκους των οικισμών ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ, ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΡΙΟΥ, ΑΛΙΚΑΝΑΣ, ΑΛΥΚΕΣ, ΑΛΩΝΙΑ, ΑΜΜΟΥΔΙ, ΑΝΩ ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΝ, ΒΑΡΚΑ, ΔΡΑΚΑΣ, ΚΑΒΟΥΡΟΥ, ΚΑΛΛΙΘΕΑ, ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ, ΚΑΝΑΛΗ, ΚΑΣΤΕΛΙΑ, ΚΑΤΑΣΤΑΡΙ, ΚΑΤΩ ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΝ, ΜΕΤΟΧΙ, ΜΠΡΑΤΑΙΙΚΑ, ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ, ΠΗΓΑΔΑΚΙΑ, ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, ΡΑΧΗ ΜΑΝΕΣΗ, ΣΚΟΥΛΗΚΑΔΟΝ, ΤΡΕΙΣ ΚΑΜΑΡΕΣ, ΧΑΡΤΑΤΑ και ΑΓΙΑ ΘΕΚΛΑ, ΑΝΑΦΩΝΗΤΡΙΑ, ΑΝΩ ΒΟΛΙΜΕΣ, ΑΣΚΟΣ, ΒΑΡΒΑΡΑ, ΒΟΛΙΜΕΣ, ΕΛΙΕΣ, ΕΞΩ ΧΩΡΑ, ΚΑΜΠΙΟΝ, ΚΟΡΙΘΙ, ΚΟΡΩΝΗ, ΜΑΡΙΑΙ, ΜΕΓΑΛΩΝΙ, ΜΟΝΗ ΣΠΗΛΙΩΤΙΣΣΗΣ, ΜΟΥΡΙΕΣ, ΟΡΘΟΝΙΕΣ, ΣΚΙΝΑΡΙΑ

5.3.4. Δήμος Ζακύνθου ως οργανισμός

Αναδιάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμου, η οποία θα λάβει υπόψη της το υπάρχον διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό και τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά με γνώμονα την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας σε συνδυασμό με την επιβεβλημένη μείωση του μικτού κόστους λειτουργίας των υπηρεσιών

Βάσει της αναδιάρθρωσης αυτής που θα τροποποιήσει τον υπάρχοντα ΟΕΥ του Δήμου θα προωθηθεί παράλληλα **νέα χωροταξική εγκατάσταση των υπηρεσιών** προς καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών, καλύτερης εποπτείας της λειτουργίας, καλύτερης αυτής καθ' εαυτής λειτουργίας των υπηρεσιών και επίτευξης οικονομιών κλίμακας.

Εισαγωγή δεικτών και μηχανισμού αξιολόγησης της ανταπόκρισης των υπηρεσιακών μονάδων στις αρμοδιότητες και καθήκοντά τους

Ενίσχυση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου Ζακύνθου με αξιοποίηση των ΤΠΕ σε θέματα καθημερινής λειτουργίας και ελέγχων παράλληλα με άμεση βελτίωση υποδομών, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, Εκπαίδευση-Κατάρτιση προσωπικού

Προώθηση συνεργειών των υπηρεσιών του Δήμου και μεταξύ των δημοτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών των Νομικών Προσώπων του, προς επίτευξη επιχειρησιακών στόχων. Αυτό θα προωθηθεί μέσω συγκεκριμένων κανονισμών λειτουργίας των υπηρεσιών επί τη βάση των επιχειρησιακών στόχων με κανονιστική ρύθμιση οριζόντιων λειτουργιών και συνεργειών. Στο πλαίσιο αυτό θα ενταχθεί και η ΣΑΖ Αναπτυξιακή ΟΤΑ ΑΕ της οποίας ο Δήμος είναι ο βασικός μέτοχος.